

Biblioteca Municipal Ben
SALA DE LECTURA

50
68

LACARA

UL XVI:
706
ECEMBRIE 1968

actualitatea

INTERVIURI

ritmuri tehnologice noi

— În încheierea lucrărilor Conferinței Naționale de tehnică minieră vă rugăm să ne spuneți care sînt considerentele care au determinat-o?

Răspunde ing. CONSTANTIN CENUȘĂ, adjunct al ministrului minelor

— Conferința a fost determinată de stadiul actual de dezvoltare a industriei miniere și de aducerea la îndeplinire a sarcinilor ce decurg din Directivele celui de-al IX-lea Congres și ale Conferinței Naționale a P.C.R.

În principal este vorba de intensificarea ritmului de introducere a tehnicii noi în toate compartimentele industriei miniere.

— Cîte lucrări s-au prezentat, și dintre ele pe care le puteți evidenția?

— S-au prezentat 46 de referate afectînd sfera tuturor problemelor care interesează la ora actuală, cit și în perspectivă, industria minieră — fie că e vorba de geologie, de tehnologie minieră de exploatare, de tehnologie de preparare, de mecanizare și automatizare, de probleme economice sau de protecția muncii.

În ce privește partea doua a întrebării dv., consider că dacă aș încerca să dau un răspuns aș risca să greșesc.

Ca inginer specializat într-un anumit domeniu, la nivelul de dezvoltare actual al tehnicii și științei este greu, dacă nu imposibil, să stabilești o valoare făcînd o paralelă între lucrări de o diversitate atît de mare.

De aceea prefer să afirm că în general toate referatele s-au bucurat de un mare interes, că au fost discuții vii și interesante pe marginea lor și că lucrările conferinței s-au ridicat la un înalt nivel tehnic și științific.

— În ultimă instanță, cu ce se poate spune că s-a soldat prima Conferință Națională de tehnică minieră?

— S-au concretizat orientările tehnice pe linie de cercetare, proiectare și producție. S-a confirmat necesitatea folosirii unei baze științifice mai largi în tehnica minieră, și în special în metodele de exploatare.

Ca un lucru deosebit de important care a reieșit evident din lucrările conferinței este extinderea în ritm mai rapid a tehnologiilor noi care s-au dovedit pe parcurs eficiente. Mă refer de exemplu la mecanizarea tăierii și susținerii metalice în abataje la minele de cărbuni, la mecanizarea complexă în minele de lignit, la metodele de înaltă productivitate la minereuri, la modernizarea tehnologiilor de preparare, precum și la modernizarea și asimilarea unor noi utilaje în domeniul preparării și minier.

Bazil DUNĂREANU

investițiile dau roade

În municipiul București există 613 întreprinderi care au fost planificate să realizeze investiții în cursul anului 1968. Majoritatea investițiilor planificate sînt destinate unor obiective noi, unor dezvoltări și reutilări. Cum stau lucrurile?

Răspunde ION CRISTO-LOVEANU, directorul cursului municipiului București a Băncii de Investiții.

— Fondurile sînt concentrate, în mod deosebit, pe un număr de 85 capacități și obiective industriale, printre care laminorul nou de 6 țoli și trăgătoria la rece de la uzina «Republica»; liniile de 4500 t/an trefilare cupru și 900 t/an conductori email; Fabrica de cabluri și materiale electrozolante, la care s-a finanțat Fabrica de tuburi din gresie ceramică și secția de plăci, faianță și gresie ceramică ale întreprinderii de ceramică fină pentru construcții; uzina «Danubiana», unde s-a finanțat o dezvoltare

echivalentă cu 50% din capacitate; Aeroportul central București-Otopeni etc. Totodată se află în construcție obiective social-culturale mai importante, ca aripa nouă a Academiei de studii economice, Centrul de televiziune, noul local al Institutului politehnic, Teatrul Național, căminele studențești din cadrul Universității-București. În total, fondurile alocate pentru municipiul București reprezintă aproximativ 17% din investițiile pe țară. Din totalul acestor capacități și obiective, 32 au avut termen de intrare în funcțiune în perioada 1 ianuarie-30 decembrie 1968. Dintre ele, 22 au fost realizate la termenul planificat, iar 10 rămîn încă neintrate în funcțiune. Unele avînd o pondere însemnată în economia națională, nerespectarea termenelor atrage pierderi considerabile. Ne referim în primul rînd la nerealizarea în întregime a laminorului nou de 6 țoli și a trăgătoriei la rece de la uzina de țevi «Republica».

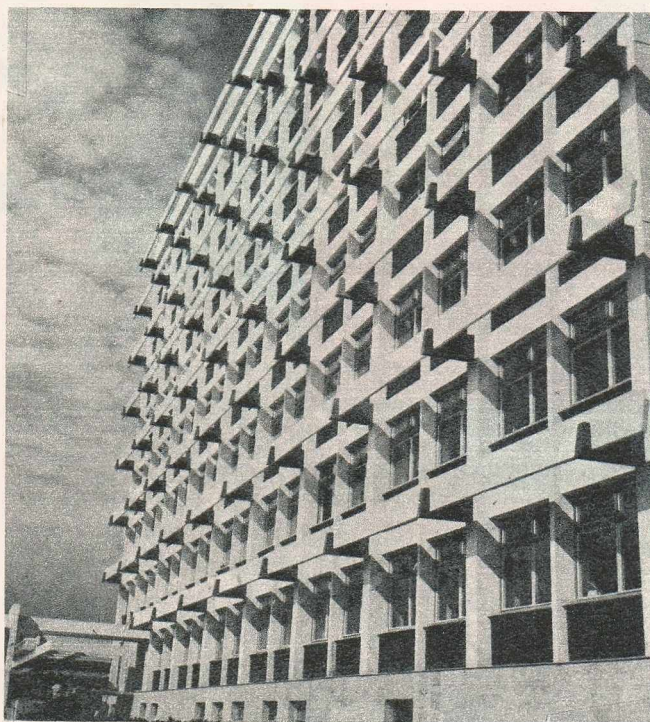
— Cum se comportă beneficiarii în perspectiva noului an?

— Depun eforturi susținute pentru a realiza celelalte 53 capacități și obiective planificate să intre în funcțiune în trimestrul IV/1968.

Întreprinderile beneficiare se preocupă intens să asigure un ritm susținut de executare a lucrărilor și în perioada timpului friguros.

— Care a fost contribuția Băncii de investiții?

— Organele de control ale băncii și-au adus contribuția atît la impulsivitatea executării lucrărilor planificate în acest an, cit și la realizarea condițiilor necesare pentru continuarea lucrărilor în 1969, prin controalele efectuate și planurile de măsuri, întocmite în colaborare cu conducerea întreprinderilor. Un aport deosebit a fost adus pe linia asigurării utilajelor necesare, prin intervenții directe la băncile furnizorilor și uneori la fondurile tutelare ale beneficiarilor. De asemenea, noi am acționat și asupra organizațiilor de construcții și institutelor de proiectare, determinîndu-le să creeze fronturi de lucru și să nu iasă din graficele de execuție de pe șantiere.

▲ La uzina «Independența» din Sibiu s-a dat în exploatare un pavilion tehnic, situat într-o clădire cu 7 etaje, prevăzut cu camere spațioase pentru serviciile de concepție și proiectare a agregatelor, pentru pregătirea fabricației (foto: M. Postelnicu).

REPORTER PE TEREN

F. URSEANU

la «metaloglobus» înainte de sfîrșitul anului

Sîntem la «Metaloglobus». Cunoscuta întreprindere bucureșteană se bucură de faima de a avea cea mai eterogenă producție: aici se nasc o mie și una de articole de larg consum. De la fermoare și țevi inoxidabile la jucării mecanice, ferodouri pentru frînele automobilelor, termosuri sau capsule pentru milioane de sticle de bere.

Ce a realizat întreprinderea în ultimul timp și ce va trimite în magazine în viitoarele săptămîni?

În prezent — ne informează Gh. Dușescu, directorul comercial al «Metaloglobusului» — producem, pentru prima dată în țară, fermoare din plastic. Pînă acum fabricam numai fermoare metalice.

În domeniul producției de obiecte de uz casnic — continuă interlocutorul nostru — am creat un tip de robot electric care va executa operațiuni de tocat carne, preparat pireuri, măcinat pesmet

etc. Am mai construit o frigieră electrică pentru carne și pește. Curînd o vom fabrica în serie.

Pentru copii 1,5 tipuri noi de jucării vor fi în magazine încă înainte de sărbători: o mașină electrică de cusut, limuzine teleghidate ș.a.

Alte noutăți? În ultimul timp, «Metaloglobus» a pătruns cu produsele sale în Anglia, R.F. a Germaniei, Polonia, U.R.S.S., Italia, Israel, Siria și în alte țări, ceea ce s-a soldat cu îndeplinirea sarcinilor de export pe acest an încă de la 31 octombrie.

Întreprinderea a avut și are încă — așa cum am aflat — greutăți din partea unor furnizori. Fie că nu-și respectă termenul de livrare, fie că trimit materie primă necorespunzătoare, provoacă cîteodată goșuri de producție. Este vorba de fabrica de textile «Republica» din Dîrste (Brașov) și Laminorul de tablă subțire din Galați.

În pofida acestor neajunsuri, colectivul întreprinderii «Metaloglobus» se străduie să realizeze și să depășească planul pe 1968, încă înainte de încheierea anului. Ceea ce noi îi dorim din toată inima.

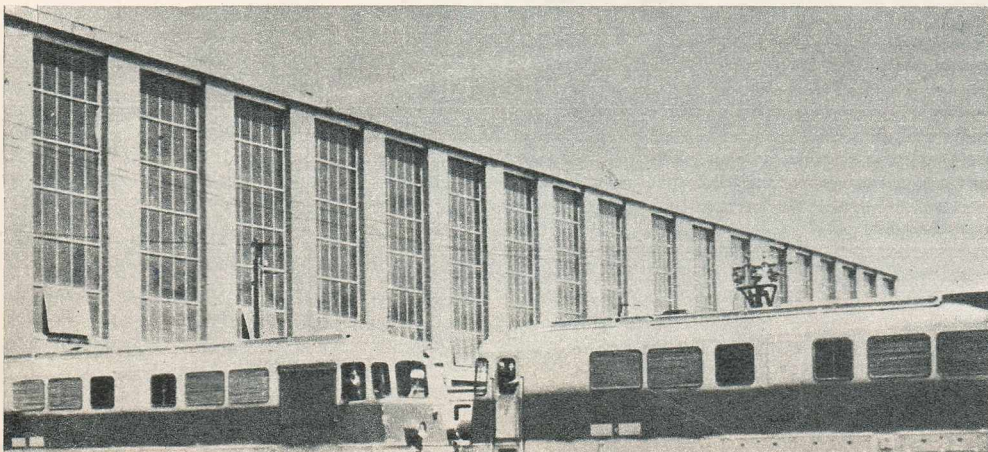
F 03

Ing. RADU A. POP, director tehnic al Institutului pentru planuri de amenajări de construcții hidrotehnice

— Care este acum, la sfîrșit de an, stadiul lucrărilor de construcție a barajelor de la Paltinu (lîngă Cîmpina) și de la Poiana Uzului (jud. Bacău), unde se nasc două lacuri de acumulare?

— Paltinu: Se lucrează pe trei fronturi: la betonarea soclului

Noi locomotive diesel ies pe poarta uzinelor «Electroputere»-Craiova (foto: Gh. Vințilă).

barajului (în albia râului Doftana); pe o terasă a malului stîng al râului, unde barajul a ajuns la circa 20 de metri; la lucrările de construcție a unei centrale hidro-electrice ce se construiește în aval. Barajul de la Paltinu va avea 460 metri lungime și va stăvilii 57 milioane mc apă, din care se vor aproviziona Ploieștiul și zona industrială a orașului.

Poiana Uzului. Aici, unde lucrările s-au desfășurat pe o scară mai largă, s-au turnat pînă acum peste 100 000 mc beton. Există premise ca lucrările să fie terminate (în primă etapă), înainte de termenul programat, adică la începutul anului 1970. Barajul de la Poiana Uzului va avea o lungime de 540 metri, iar lacul respectiv va cuprinde 100 milioane mc apă pentru aprovizionarea localităților și industriilor de pe Valea Troțușului.

Pentru rubrica F. 03 am primit de la tovarășul PETRE CONSTANTINESCU din Ploiești o scrisoare din care reținem:

Sînt foarte impresionat de interesul pe care-l depuneți pentru informarea cititorilor în legătură cu «Dacia-1100». Doresc să aflu noutăți cit mai interesante privind primul autoturism românesc.

F 07

ZIJA REXHA, adjunct al ministrului comerțului al R.P. Albania

— Care a fost scopul călătoriei dv. la București?

— Am purtat tratative privind dezvoltarea schimburilor de mărfuri dintre Albania și România.

— Cum au decurs convorbirile?

— În bune condițiuni. Doresc să mulțumesc prietenilor români pentru posibilitatea de a duce asemenea tratative, care sînt menite să lărgescă în continuare legăturile noastre comerciale. Protocolul semnat prevede o creștere a volumului de mărfuri în 1969. Țin să mulțumesc totodată părții române pentru primirea făcută delegației noastre, precum și pentru posibilitățile oferite de a vizita obiective economice de un deosebit interes, precum și o serie de localități turistice din țară.

GEORG CLAUSEN, vicepreședintele Camerei de comerț din Hamburg.

— Ați condus o delegație oficială la București.

— Da, un grup de 6 membri ai Adunării generale și ai conducerii Camerei de comerț din Hamburg, care au dorit să-și formeze o părere, la fața locului, prin contacte personale, asupra posibilităților privind relațiile comerciale dintre România și R.F. a Germaniei. În acest sens am avut convorbiri detaliate la Ministerul

Comerțului Exterior, precum și cu reprezentanții unor importante întreprinderi de comerț exterior. În timpul convorbirilor am arătat partenerilor români că Hamburgul poate contribui considerabil la mărirea volumului importurilor din țara dv. Trebuie să arăt că în prezent 40 la sută din livrările românești către R.F. a Germaniei sînt contractate de firme hamburgheze. În comerțul de tranzit al orașului nostru există încă posibilități care, utilizate, pot contribui la dezvoltarea relațiilor reciproce.

ALEXANDER MACKENDRICK, producător de filme din Marea Britanie

— Cărei generații de cineaști considerați că aparțineți?

— Nu mi-am pus niciodată o asemenea întrebare. Dar în nici un caz nu celei tinere, deși sînt apropiat ei, nu atît ca vîrstă, ci din punct de vedere al modului de a vedea lucrurile.

— Cum apreciați «tinerii furioși»?

— După cîte am putut să-mi dau seama, cel puțin pînă acum, cred că în înactivitatea acestor tineri care protestează nu se vede cu claritate obiectul de protest. Un astfel de tînăr este deci, după părerea mea, un rebel fără cauză, un protestatar incoerent. Ceea ce știu și ceea ce cred este faptul că tineretul, în genere, dorește să aibă un cuvînt de spus asupra soartei lui, să participe activ la făurirea viitorului său.

— Apariția acestui curent a produs o schimbare, o sciziune între cineaștii de diferite vîrste?

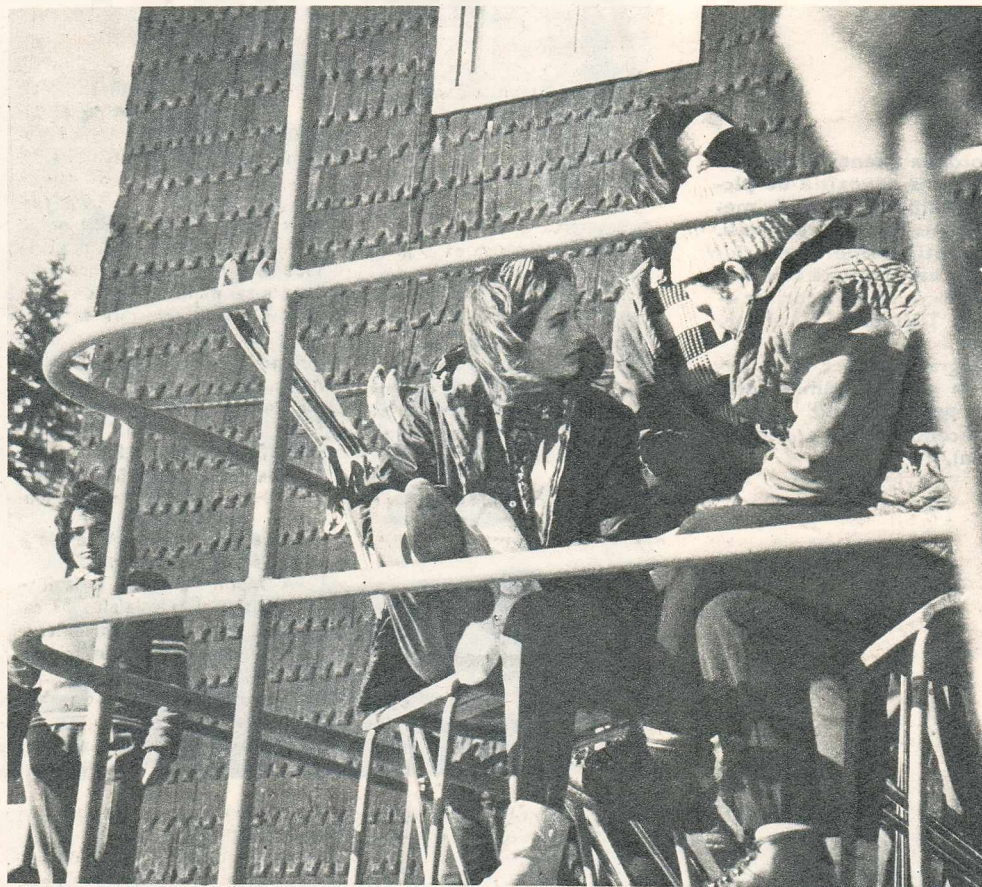
— N-am această impresie. Tineretul are posibilitatea de a-și exprima în voce părerile în complicitatea domeniului al celei de-a 7-a arte. Filmul britanic ține totdeauna ușile deschise pentru ideile noi, generoase, cu condiția ca scenariile scrise pe baza lor să fie suficiente de atractive, de palpitate.

— V-ar interesa o colaborare cu cinematografia românească?

— Firește că da. Aveți studii excelente, actori buni. Toate condițiile pentru a da satisfacții unui îndrăgostit de cinematograf, cum sînt eu.

„metoda fotosterotomică” procedeu românesc

Agențiile de presă străine au anunțat zilele acestea că profesorul G.H.R. von Koenigswald a dat cercetătorului român dr. C. Rîșcuția spre studiu și reconstituire fosilele uneia dintre cele mai importante descoperiri antropologice: «Pithecanthropus modjokertensis», găsit de el în Java, dar nestudiat încă de nimeni. Potrivit relațiilor specialiștilor, rezultatele acestei lucrări, în curs de efectuare, vor avea o deosebită importanță pentru studiul antropogenezei.

Sezonul excursiilor albe este în toi. Sus, în munți, mii de pasionați — cu și fără schiuri — ai înălțimilor petrec plini de voce bună zilele libere. Instantaneul nostru provine de pe Postăvarul, la cabana vestită Cristianul Mare (circa 2 000 metri).

Doctorul C. Rîșcuția, împreună cu ing. C. Petrescu din București, sînt creatorii unui procedeu nou în cercetarea antropologică pe serii de oameni vii și pe schelete, denumit «Metoda fotosterotomică». Această metodă este menită să devină un auxiliar prețios în studiile antropologice de serie și al filiației, identificărilor, cercetărilor morfopatologice și altora, în practica mondială de specialitate. Ea permite identificarea osteologică a oricăror piese fosile, ceea ce contribuie la dezvoltarea cercetărilor de antropologie sau etnogeneza și poate fi utilizată și în reconstituirea fizionomiei corpului după oasele craniene. Cercetările specialiștilor români au găsit un larg răsădit în rîndul oamenilor de știință de peste hotare. Doctorul C. Rîșcuția a fost invitat de Institutul de antropologie al Universității din Utrecht, spre a dezvolta metoda sa în cadrul laboratoarelor olandeze. Conducînd un colectiv de specialiști olandezi, medicul român a dat cercetătorului olandez dr. C. Rîșcuția spre studiu și reconstituire fosilele uneia dintre cele mai importante descoperiri antropologice: «Pithecanthropus modjokertensis», găsit de el în Java, dar nestudiat încă de nimeni. Potrivit relațiilor specialiștilor, rezultatele acestei lucrări, în curs de efectuare, vor avea o deosebită importanță pentru studiul antropogenezei.

reconstitui osteologic și fizionomic. Efectuarea acestei vaste și importante lucrări a confirmat valoarea metodei românești și a avut o bună primire din partea unor cunoscuți antropologi, printre care și prof. Iacob Teuku din Indonezia, vestit descoperitor de fosile umane.

În orașelul sărbătorilor albe

Se știe de cînd lumea că cei mai receptivi la frumusețea anotimpului alb sînt copiii. Așadar, în afara bucuriei patinelor și săniușei, tradiția nu se dezmente nici în anul acesta: pentru surpriza lor — a celor mici — o mulțime de oameni mari se străduiesc, zilele acestea, în fel și fel de căutări. Intrarea în librăria de lângă «Cinematecă» s-a transformat într-un decupaj de poveste și ochii păpușilor au căpătat o expresie parcă mai complice decît altădată... Cu toate că noțiunea de «surpriză» nu admite nici o deconspirare, ne vom îngădui, totuși, cîteva anticipări.

La ceasul cînd apar aceste rînduri un brad uriaș — de 30 metri înălțime — și alți 4 000 mai mici au coborît din pădurile Carpaților români spre a-l studia și

de domiciliu și podoabele festive.

lată-ne în jurul bradului cel înalt. L-am privit și l-am tot privit. Alături răsună ca niște clopoței, risete. E un spectacol izbutit la Teatrul de păpuși ori poate pe ecranul din vecinătate se plimbă Păcală și Tîndală? Cîte păpuși frumoase se răsfață în vitrinele chioșcurilor, care arată ca niște jucării mai mari! Da, hotărît: e foarte greu să te oprești într-un singur loc; ba te ispitește silueta robotului, ba te-ai lansa cu toată viteza de pe tobogan; îți trag cu ochiul jocurile automate — doar cu un bănuț poți urmări un meci de fotbal jucat perfect — prăjiturile, vata de zahăr. Dar, destul cu... copilăriile — cei mici au și ei gravitatea lor. Să facem, în sfîrșit, un popas la oficiul P.T.T.R. De la cabina telefonică putem vorbi, cu... Moș Gerilă; prin telefon e parcă mai ușor. Dacă sîntem, totuși, stăpîni pe ortografie, n-avem decît să-i scriem Moșului o scrisoare: picul va purta timp de vreo trei săptămîni ștampila «Orașelul copiilor — București».

Anticipările de mai sus sînt, bineînțeles, doar o infimă parte dintre atracțiile orașelului de basm din Parcul Obor. Inaugurarea: 22 decembrie. Nu ne îndoim că vor petrece la fel de bine cei mici ca și cei mari — chiar dacă nu recunosc!

Viorica CIORBAGIU

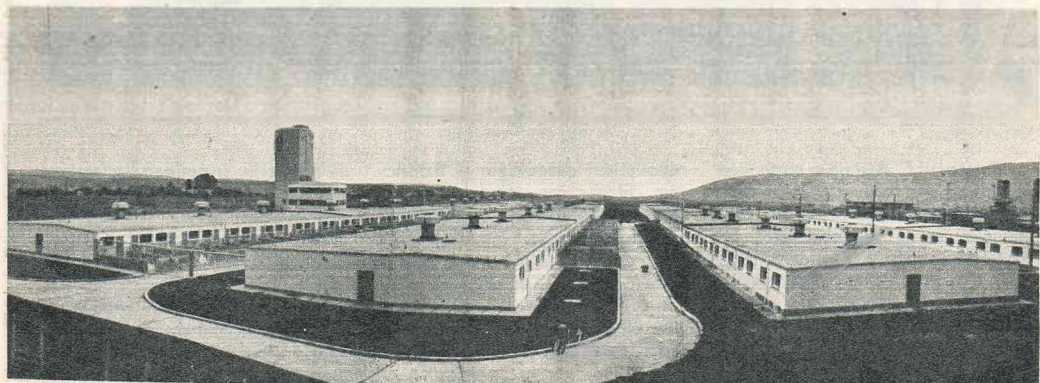

actualitatea

INSTANTANEE

În rotunda Ateneului Român s-a deschis expoziția de pictură, sculptură, grafică, metaloplastie și artă aplicată. Expozanți: membrii cenaclurilor de artă plastică «Ion Andreescu» — al profesorilor — și «Ion Țuculescu» — al medicilor.

În fotografie: aspect de la expoziția care va rămâne deschisă pentru public pînă la 14 decembrie a.c. (foto: E. Ghera).

La Bontida (județul Cluj) porcinele au toate motivele să fie vesele; după cum arată fotografia complexului modern în care sînt îngrășate, ele au condiții de viață optime. Pînă la Ignat cînd, sacrificîndu-se, conform obiceiului strămoșesc, ele pot spune cu teamei: «Ne-am trăit traiul, ne-am mîncat mălaiul».

Dedicăm această fotografie deschiderii sezonului de vîntoare, urînd doritorilor cît mai multe povești adevărate (foto: C. Mocanu).

SPORT

între popularitate și succese

Că avem fotbalul pe care-l avem și că bine ar fi să nu mai clamăm atîta și cînd trebuie și cînd nu trebuie pe marginea unor rezultate — e un adevăr. Spunem asta fără a lua însă realitatea ca pe o fatalitate în fața căreia sîntem cu totul neputincioși.

Carul acestui sport împotmolit în cvasimediocritatea performanțelor internaționale, în orice caz în oscilația prea contradictorie a unor asemenea rezultate, poate fi urnit și credem că, în afara a ceea ce noi am numit «cauze obiective» de care nimeni nu poate fi făcut vinovat, s-ar ajunge ușor la un salt de valoare dacă, din lungul șirag de măsuri necesare, s-ar trece, măcar, la aplicarea unora mai importante și, dacă vreți, mai urgente.

Curtezană favorită a Cetății, fotbalul ia totul dar dă, ingrat, atît de puțîn. Rege neincoronat al simpatiei generale, își dezamăgește la fiecare pas admiratorii. La umbra acestui pisc de popularitate, alte sporturi, mai puțîn adulate de marele public, își duc o existență mult mai discretă dar ies în notorietate ca portdrapel al unor performanțe de mare răsunset internațional, oricum, categoric superioare celor cu care fotbalul își necăjește de ani și ani înflăcărații și totuși fideli săi susținători.

Firește, cele cîteva mii de spectatori care formează azi — ca să zicem așa — clientela de bază a întîlnirilor de, bunăoară, handbal, rugbi, volei, gimnastică, tir, lupte, înseamnă un plus absolut față de trecut, cînd cifrele erau de ordinul zecilor.

Se putea vorbi de cîteva mii de spectatori altădată, cînd handbalului i se spunea hazenă și-l practicau, ici-colo, doar fetele, ca un divertisment oarecare și destul de vag sportiv, la unele serbări cîmpenești?

Ce erau, pe atunci, luptele? Ori numai niște antrenamente făcute anonim la «Tir» cu maestrul Scurtu sau cu acel splendid exemplar anatomic, Petrică Sonda, de către niște mari pasionați care nici nu-și puneau problema unor evoluții publice — nici vis de unele cu caracter internațional; ori spectacole profesionale, la ciroul «Sidoli», cu rezultate trucate.

Voleiul? Era un sport al fetelor, un sport care, poate, numai cei mai firavi și mai timizi dintre băieți încercau să-l practice.

Scrima? O practicau vreo doi-trei ofițeri la «Cercul militar» și cîteva snobi din «high life»-ul bucureștean, plictisiți de bine și de inactivitate.

Unele modeste, altele ca și inexistente odinioară, aceste sporturi au ajuns astăzi pe poziții de activitate care înglobează competiții interne permanente și ca-

re, la răstimpuri, găsesc căile de afirmare, căile unor frumoase succese internaționale, în care sînt incluse adesea ba o victorie internațională, ba un titlu balcanic, ba unul european și, nu de puține ori chiar unul mondial. În orice caz rezultate mai de soi și mai de repetate decît are prietejul să nu ofere marea favorită al popularității: fotbalul...

C. GRIU

manole, manole!...

Astăzi, dragi copii, am să vă spun o poveste, o poveste adevărată. Pentru că dacă n-ar fi, nu s-ar povesti...

Odată, nu vă spun cînd, într-un mare oraș trebuia să se facă un bulevard larg și neted ca-palmă, și pe care automobilele să alunece frumos. Pentru că trebuie să vă spun, mașinile de tot felul se înmulțiseră tare mult. Vom face aici cel mai frumos bulevard, a spus meșterul ce mare, și, pentru ca să aibă viață fără de moarte, îl vom dura din cel mai tare beton.

Zis și făcut. Și s-au apucat oamenii de treabă. Mașini de tot felul, care mai de care mai năzdrăvane, aduse de peste mări și țări, lucrau din zi pînă-n noapte pentru ca totul să fie gata la soroc. Și într-o zi, pe cînd lucrul era în toi, Manole (am uitat să vă spun că pe meșter Manole-l chema) și-a adunat din nou ucenici și le-a spus: «Uite, eu sînt obosit foarte și am să dorm, iar cînd mă voi scula totul să fie gata, așa precum v-am învățat». Și a dormit Manole o primăvară, apoi o vară, iar cînd s-a trezit, toamna, totul era gata și bulevardul arăta tare frumos. Iar oamenii priveau la el amețiți de atîta frumusețe.

«Toate sînt bune și la locul lor, a spus atunci Manole, dar cînd m-am culcat am uitat să vă mai spun ceva. Uite, de mult mă uit la bieții mei semeni cum se chinuiesc să treacă de pe o parte pe alta a bulevardului nostru, hătuiți de mașini. Trebuia să facem sub bulevard o gaură mare prin care să treacă oamenii de pe o parte pe alta. S-o facem acum». «Dar cum, meștere, să stricăm acum frumusețea de bulevard? Am depus atîta trudă și-am cheltuit atîta băneț?» «Nu-i nimic, a zis Manole încă buimăcit de somn, noi l-am făcut, noi îl stricăm».

Și de atunci și pînă în zilele noastre ucenicii meșterului Manole se luptă din greu să strice ce au făcut. Iar oamenii, trecînd pe acolo, spun: «Manole, Manole, meștere Manole... Cu o mîndregi și cu două strici. Manole, Manole». Și mai spun oamenii: «Ferește-ne, Doamne, de un meșter, pentru că în vecii vecilor nu s-ar mai termina».

— Știm, știm, au strigat copiii. Asta-i o poveste-ghicitoare. Am ghicit. Asta se petrece la noi, în București, la pasajul din Piața 1848.

— Bravo, copii!

P. TRAIAN

F

Prezentarea
grafică
V. OLAC

COPERTA NOASTRĂ

Voie bună

Fotografie de Elena GHERA

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

GLOSSA

Ziarele noastre au început să publice cu regularitate informații cu privire la farfuriile zburătoare.

Fenomenul era inevitabil: cu cât apar mai multe adevăruri despre întâmplările de pe pământ, cu atât aflăm mai multe despre evenimentele din cer.

O anchetă publicată în «Școlii» a scos în evidență faptul că inspectorii însărcinați cu inspectarea localurilor pe unde-a trecut reporterul ziarului primesc — automat, și doar pe baza legitimației prezentate — mită din partea responsabililor astfel controlați.

În consecință, s-a hotărât înființarea unui corp special de inspectori, însărcinat cu inspectarea inspectorilor.

Care corp special de inspectori va fi..., la rându-i...

Alexandru Panici, vicepreședintele clubului UTA, posedă o haină de dăftină portocalie, ale cărei calități depășesc cu mult funcțiile strict vestimentare ale obiectului. «Ori de câte ori o îmbracă — mărturiseste proprietarul ei — UTA nu pierde meciul». Observația, primită mai întâi cu surisuri, a stîrnit interesul conducătorilor echipei naționale de fotbal.

Un prim test l-a constituit meciul de mai deunăzi, cu formația Elveției, unde vice-

președintele UTA a fost invitat (împreună cu haina, firește) să ia loc la sectorul zero. Rezultatele — pozitive — se cunosc. Analizîndu-le, Federația de fotbal a hotărît să-l angajeze pe Alexandru Panici în calitate de mascotă și să-l însărcineze a însoți echipa reprezentativă în deplasările oficiale pentru preliminariile campionatului mondial.

AI. MIRODAN

pilule

După ce timp de vreun an localul din str. Academiei a fost reparat, restaurat și reamenajat cu concursul specialiștilor, esteticienilor și comisiilor de rigoare, am fost, în sfîrșit, martorii deschiderii noii unități, «Decoratiuni interioare». După câteva luni de funcționare, în modernul magazin sună din nou ciocanele și scrișnesc mistriile. S-au făcut noi mici amenajări. De ce să nu se facă dacă tot nu se plătește din buzunar! *

Sîmbătă 30 XI, autocamionul 31.B.5262 s-a rupt în două pe podul Hasdeu. Cine o fi primit primă pentru fenomenala întreținere a mașinii? Dacă a primit «prima» ar fi cazul s-o primească și pe «a doua»! *

Nu au apărut încă programele tematice și bibliografiile necesare studenților care urmează cursuri fără frecvență. De altfel nu-i grabă: tot nu se găsesc cursuri.

În nici o alimentară din Capitală nu se găsesc sticle de apă minerală mai mici de un litru. Nici nu-i nevoie. Cine consumă pe canicula asta sub un litru de apă minerală?

M.M.M.

FOILETOANE

de vorbă cu vitrinele
chiar despre
ele personal!

De multă vreme duc un fel de conversație — zic «un fel» — pentru că mai mult eu vorbesc — ele tac și lasă, jenate, privirile în jos — cu vitrinele orașului nostru; mă surprind chiar uneori nemaisupraveghindu-mi cu strictețe vocabularul și nici tonul: mă pomenesc de-a dreptul certindu-le, întrebându-le fără menajamente, brutal: De ce sînteți atît de urite? De ce?

Sau instigîndu-le chiar: De ce nu protestați?

Sau, cu mai mult tact alteori, sfătuindu-le cu blîndețe: De ce nu apelați la artiștii noștri decoratori, scenografi? Vorbiți-le în limbajul lor — uite-asa: Și noi, vitrinele, avem un rol în reușita spectacolului unei străzi. Strada oferă cel mai popular, cel mai variat, cel mai complet spectacol și cel mai la îndemîna oricui. Un oraș este frumos sau urit, am continuat închizînd paranteza lirică, prin croiala lui, prin așezarea lui geografică, prin arhitectura lui etc., etc., etc., — dar, fără îndoială, este frumos sau urit și prin vitrinele lui! Ajungînd aici, am rostit ritos: În mod obligatoriu, vitrinele trebuie să exercite o putere de seducție. Voi, vitrinele, aveți un rol foarte important, pe lîngă cel estetic! Da, este vorba de rolul vostru social. Voi informați zilnic sute și sute de mii de cetățeni români și străini despre cantitatea și calitatea mărfurilor noastre, implicit deci despre nivelul nostru de trai, despre gradul de civilizație, cultură, în care intră, fără îndoială, și educația gustului pentru frumosul artistic.

De ce nu vă ambiționați, zău, vitrinele, să fiți una mai frumoasă, mai dichisită, mai cochetă decît alta, și neapărat cu un dram de personalitate, de originalitate, fiecare în parte? De ce, de exemplu, nu pretindeți să fiți luminate vesel și divers noaptea, ca să-i dați mai multă viață orașului? Să spuneți, la urma urmei: De ce, de pildă, eu, vitrină din centrul orașului, trebuie să expun — spînzurate sau răstîgnite — zece halate de casă bărbătești? Ce, le-am convocat la o sedință de bloc? Așa să spui! Sau dumneata, de pe Calea Victoriei, lași să fie îngîrămite, fără nici o grijă pentru cea mai elementară estetică, combinezoane roz și bleu pe care stă scris «Combinezon» — ca și cînd respectivul obiect vestimentar ar putea fi confundat cu unul

de uz casnic, cu o mașină de tocat carne sau cu un ibric? De ce și pe cămășile de noapte, agățate ca pe o frînghie de uscat rufe, alături de câteva fulare colorate din nailon și de trei-patru pălării demodate care au primit la nașterea lor și un nume de botez — Rodica sau Ruxandra — se precizează pe etichetele cu prețul lor: «Cămașă de noapte» sau «Pulover cu fermoar» sau «Pălărie», că doar nimeni nu face pentru prima oară cunoștință cu aceste obiecte de o folosință mai mult sau mai puțin intimă?! Mă mir chiar că lipsește la pălării indicația: «Cumpărați cu încredere o Ruxandra și trageți-o ștrengărește pe o sprinceană!» Și așa mai departe!

Vitrinelor, e momentul să vă îndemn: fiți solidare, faceți o jalbă cu toate semnăturile voastre și scrieți cu majuscule: Ajuțați-ne să ne putem face datoria, să ne dăm sporul nostru de frumusețe la frumusețea orașului nostru. Era să adaug: veți avea sigur cîștig de cauză, dar m-am răzgîndit.

A voastră,
Sidonia DRĂGUSANU

DIALOGURI MELANCOLICE

starea nelegală
de leșin

— Alo! Vreau să vin la dumneavoastră cu o cerere și nu știu exact ce acte mai trebuie.

— Nimic! Cererea și buletinul.

— Ce-i cu asta?

— Cererea și buletinul.

— Cum adică? Pentru ce ceri dumneata aici, te prîzîntî numai cu buletinul de identitate.

— Păi v-am întrebat la telefon și...

— Ai vorbit dumneata cu mine la telefon? Mă cunoști dumneata pe mine? De ce umbli dom'le cu

prostii, că te văd om serios și în etate... Iar dacă ți-a spus de buletin, cine ți-o fi spus, înseamnă că ți-a spus bine: unde-i buletinul de clădire?

— A, de ăla era vorba... Mă duc după el.

— M-am întors. L-am adus.

— Să vedem... E bun... Cererea e în regulă... Ești căsătorit?

— Da.

— Și de ce nu zici, dom'le? Trebuie să vă smulgem vorbele cu cleștele? Certificatul de căsătorie e la dumneata?

— Nu-l port la mine, să nu mi-l fure.

— Foarte rău. Fugi după dînsul.

— Bine, fug. Dar mai întîi dictează-mi dumneata, o dată, clar, toate hîrtiile de care e nevoie. Că n-am chef să mai bat drumurile de pomană.

— la scrie: unu...

— Curios: ceri un lucru foarte simplu și aduci un vraf de hîrtoage aiuristice. Ce-ți veni, omule?

— Mi le-a impus tovarășul care fusese la ghișeu înaintea dumitale. Le-am și notat. După cum mi-a dictat. Poftim...

— Prea vă luați după oricine.

— Ți-a detășat aici numai pentru trei zile, cit am lipsit eu, de unde să știe el ce-i cu Tonda și unde-i Manda? Hai, ia-ți înapoi arhiva.

— Dumnezeu să vă dea sănătate. Cînd să vin după răspuns?

— Mîine...

— Săru-mîna!

— Stai nițel: de ce n-ai autentificat la notariat extrasul după cartea de imobil?

— E necesar?

— Sigur. Neapărat. Și pîrînții...?

— Să-i autentific și pe ei?

— Nu; nu reiese că au fost căsătorii legitime. Ai actul de naștere al mamei? Sau livretul militar al tatei? Dacă nu le ai, iei doi martori și te prezîntî la tribunal. Vezi să nu te duci fără chitanțele de impozit și certificatul de stare materială... Hei, cetățene, ce-i cu dumneata, ți-i rău? Ia te uită: a leșinat, și nici nu știu dacă are la el vreun certificat medical în regulă...

Valentin SILVESTRU

CITITI ÎN NUMĂRUL VIITOR:

- pe zalomit, joi la ora 6.
- ce știți despre apolonaui?
- cuplete și „hore de salon” la union.
- rote kapelle: dirijorul evadează.

DOBROGEA ÎSI CONSTRUIESTE ALT CER

de George CIUDAN — fotografii de S. STEINER

Intrată în zodia socialismului, Dobrogea de aur, Dobrogea de foc, a început să-și redimensioneze viața. Am cunoscut partea asta de țară în urmă cu cincisprezece ani, când oamenii acestor pământuri binecuvîntate numai pe jumătate nu întrezăreau încă înălțimea treptelor pe care aveau să urce. Tot ce era frumos în Dobrogea era și trist. Vestitele podgorii de aici tinneau după lacrima cerului. Frumoasele și pedantele minze arabe duceau și ele dorul unor ierburi de mătase; oile cu lînă de aur visau o pășune grasă. Țăranii căpătaseră și ei înfățișarea pămîntului pe care asudau: aspră și neîndurătoare. Bun și sărac a fost pămîntul Dobrogei. Dar oamenii nu blestemau acest pămînt. Pentru că pămîntul nu era vinovat. Blestemau cerul. Pentru că cerul Dobrogei a fost nespus de avar. Și este.

Și totuși Dobrogea, deși a rămas cu același cer insensibil la setea ei, a cunoscut în zodia socialismului procesul unei renașteri totale. Aici, holdele s-au prins de mină la ora cînd în alte locuri oamenii stăteau la cumpănă: să intre ori ba în socialism. Aici, în ultimii ani, producțiile medii agricole s-au ridicat la nivelul celor mai mari din țară. Mecanizarea, chimizarea și agrotehnica de înalt nivel au operat sensibil în sporul rodniceii ogoarelor dobrogene. Dar Dobrogei îi lipsește ceea ce i-a lipsit totdeauna: apa. Cei 400 mm de apă pe care cerul îi pune anual la dispoziție înseamnă cam nimica toată pentru marile ei arșite. Dacă se are în vedere și faptul că apa provenită din ploile naturale nu-și atestă prezența în perioadele cheie — cele

de vegetație — înseamnă, în ultimă instanță, că pentru partea asta de țară cerul e doar un cuptor de mari temperaturi. Dobrogea are lapte din belșug, dar n-are apă; Dobrogea dispune de uriașe cantități de vin și e văduvită de apă; Dobrogea are lînă de aur și tinjește după o ploaie căzută la timp; de milenii Dobrogea e însetată.

La ora cînd facem aceste însemnări Dobrogea trăiește miracolul unui eveniment memorabil. Pe un vast șantier, fără precedent în țara noastră, oamenii își construiesc un alt cer, din care vor porni ploile atunci cînd vor dori ei, atunci cînd va fi nevoie.

Am străbătut recent frumoasa vale Carasu în toată lungimea ei și am avut norocul să fiu primul gazetar din România care a asistat la prima ploaie la comandă cerută de buzele însetate ale pămîntului. Ghidul care m-a însoțit pe acest vast șantier — Gheorghe Hîncu, inginer șef al întreprinderii DIFOT — a dat explicații amănunțite cu privire la înalta tehnicitate a lucrărilor de irigații care, începînd din anul 1969, vor pune în drepturile lor legitime însemnate suprafețe de teren.

Așadar Dunărea, din anul viitor va fi pusă la dispoziția Dobrogei. O vom pune, fără îndoială, și la dispoziția altor județe. Gravi-tațional, ca aici la Pontul Euxin, sau în alt chip. Și Olțul va fi pus la dispoziția Dobrogei. Frumoasă treabă. Pe cît de frumoasă, pe atît de avantajoasă. Pentru că Dunărea, în loc să ducă un Olt în Marea Neagră pentru a se

Da,
apa va escala
dealurile Dobrogei.
Setea viilor
va fi astimpărată
la timp.

O Dobrogea
de aur,
de ape
și de beton.
Un colț de țară
unde în curînd,
dintr-un cer
construit de oameni,
ploile
vor cădea
la comandă.

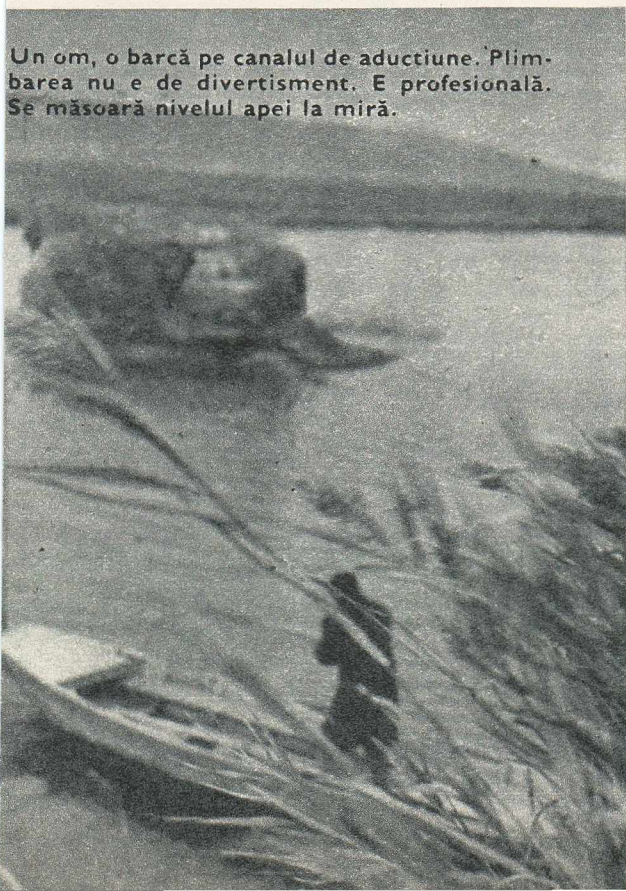

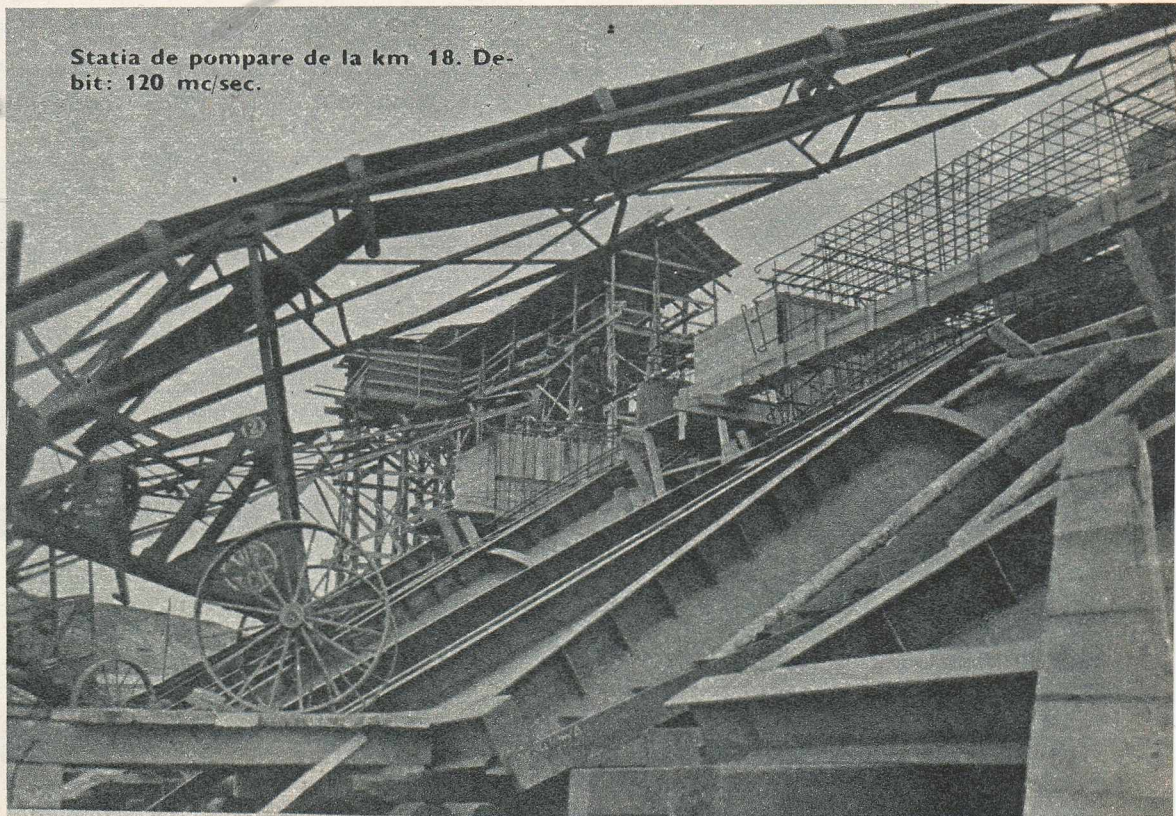
Puternice drage lucrează din plin pentru ca pământul Dobrogei să nu mai arate nici-odată așa cum îl înfățișează fotografia.

Un om, o barcă pe canalul de aducțiune. Plimbarea nu e de divertisment. E profesională. Se măsoară nivelul apei la miră.

Statia de pompare de la km 18. Debit: 120 mc/sec.

DOBROGEA ÎȘI CONSTRUIESTE ALT CER

risipi anonim în alte părți de lume, îl duc pe pământul Dobrogei pentru a-l face mai frumos și mai spornic.

Două canale mari, unul de 38 km și altul de 60 km, vor absorbi din Dunăre exact debitul unui Olt. Din aceste două canale apa este trimisă pe ogoare de stațiile de pompare sau gravitațional și va scoate de sub imperiul secetei o suprafață de 174 000 ha.

M-am oprit la trei stații de pompare de pe valea Carasu. Cea de la km 18 are un debit de 120 m³ pe secundă. Ca să vă dați seama

de puterea acestei stații, de capacitatea ei, e destul să amintim faptul că stația de la km 18 — ea singură — ar putea să alimenteze cu apă populația Franței și a Germaniei. La Poarta Albă, o altă stație de pompare cu un debit de 78 m³ pe secundă, iar la Basarabi-Pădure e cea de-a treia stație destinată să ridice un debit de 72 m³ pe secundă la o înălțime de pompare de 61 metri.

Atât proiectarea cât și execuția acestor stații de pompare au reclamat rezolvarea a numeroase probleme de ordin tehnic.

De altminteri întreg sistemul de irigații din valea Carasu a pus în fața specialiștilor probleme dintre cele mai dificile. E de ajuns să amintim faptul că lucrările de irigații de aici se execută pe un teren cu caracteristici geotehnice speciale, dintre care cea mai importantă este sensibilitatea la înmuiere. Construirea unor lucrări uriașe pe un teren — loess — ce suferă de meteahna amintită, presupune un act de cutezanță și reclamă o înaltă tehnicitate din partea celor care proiectează, execută și exploatează noul cer

al Dobrogei. În final — 1972 — în cadrul sistemului de irigații din valea Carasu vor fi 65 stații de pompare cu 700 de pompe. Toate acestea vor absorbi o putere instalată de 194 megawați, adică aproape puterea Hidrocentralei de la Bicaz. Trebuie reținut faptul că o bună parte din suprafața amenajată pentru irigații va fi udată prin intermediul conductelor sub presiune. Modul acesta de irigare prezintă două avantaje: se reduce la minimum suprafețele de teren afectate lucrărilor — deci economie de teren arabil — și se înregistrează pierderi mici de apă atunci când se execută ploile la comandă. Costă mai mult un asemenea mod de a iriga? Costă. Dar merită!

Cu rețeaua de canale și conducte din valea Carasu s-ar putea înconjura hotarele României. Sumele pe care le înghit lucrările de irigații din Dobrogea sînt uriașe. Ele vor fi convertite însă în mod indiscutabil în însemnate plusuri de recoltă. Calculele făcute — cu zgîrcenie, așa zice — întrevăd că în viitorul apropiat, cînd noul cer al Dobro-

Peste apele care brăzdează stepa, constructorii făuresc poduri moderne.

MODERN

La Timișoara se va construi — pe strada Eminescu, în imediata apropiere a noului hotel — un modern magazin universal. Disponind de o suprafață de circa 12 000 mp, noul magazin va fi prevăzut, printre altele, cu scări rulante și mai multe lifturi, având, alături de numeroasele raioane de mărfuri de tot felul, o braserie și o unitate cu dulciuri-răcoritoare.

PENTRU A EVITA ÎNCOLȚIREA CARTOFILOR

Păstrarea cartofilor de iarnă se dovedește adesea dificilă, deoarece în camere, uneori și în pivnițe, din pricina anumitor condiții de temperatură și umiditate, cartofii se degradează, germinând. Pentru a evita acest neajuns, industria noastră chimică a creat produsul antigerminativ «Cartofin». Tratarea cartofilor cu «Cartofin» nu dăunează gustului și calităților nutritive ale acestor prețioase legume. Produsul se găsește de vânzare la magazinele metalo-chimice, o cutie cu 100 gr «Cartofin» costind 2,60 lei.

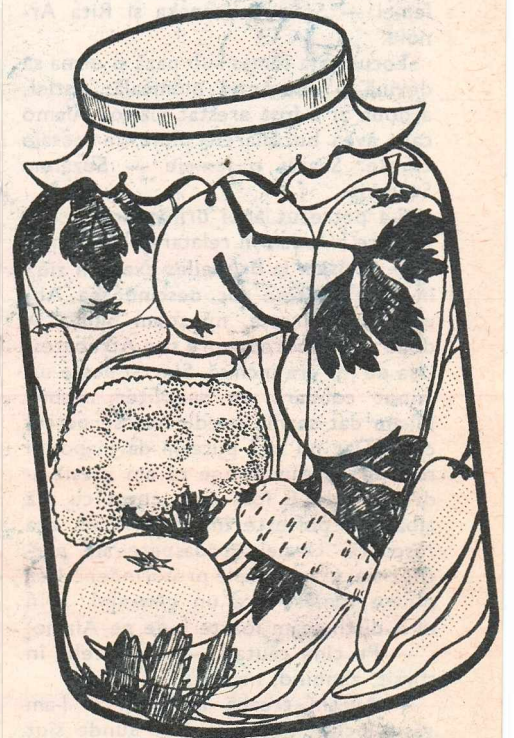
PENTRU AUTOMOBILIȘTI

Un alt produs chimic de sezon: «Transpar». E un tub ce conține o substanță cu ajutorul căreia lentilele ochelarilor se curăță, prevenindu-se totodată aburirea. Produsul este de mare folos în special automobilisților care poartă ochelari, deoarece aburirea lentilelor, altfel inevitabilă iarna, creează mari dificultăți conducătorilor auto, reducându-le vizibilitatea. Prețul unui tub de «Transpar» este de 2,50 lei.

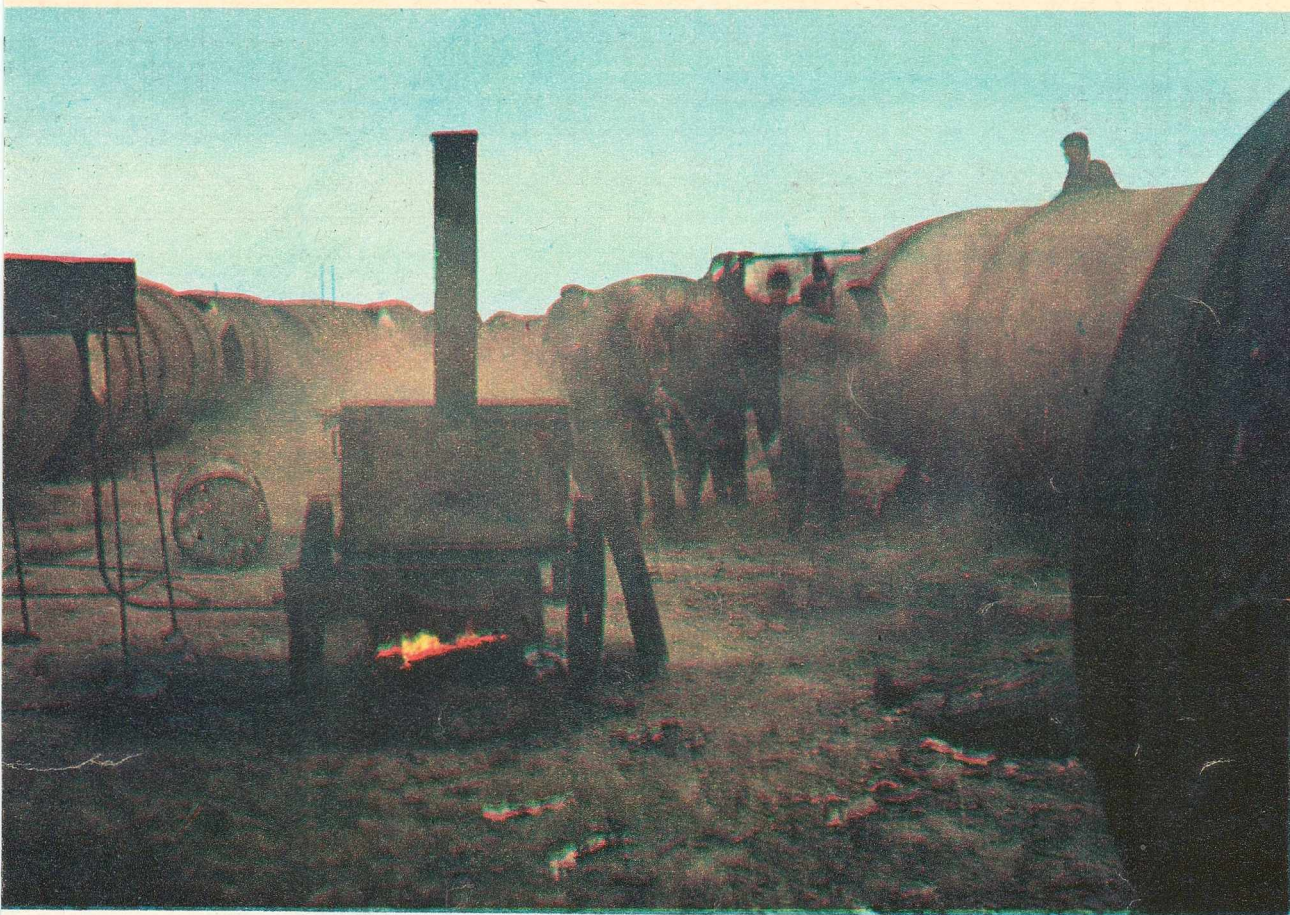
ÎN COMERTUL MARAMUREȘEAN

Anul acesta în județul Maramureș s-au dat în funcțiune 3 mari complexe comerciale (la Săsar, Sighetul Marmației și Strimbu Băiut), un nou depozit de mărfuri la Baia Mare și o cabană turistică la Pasul Prislopului.

ÎN ACEASTĂ PERIOADĂ!

UN BOGAT SORTIMENT DE PRODUSE SEMIINDUSTRIALE GĂSIȚI ÎN TOATE UNITĂȚILE DE DESFACERE ALE I.L.F. ILFOV — MUNICIPIUL BUCUREȘTI.

▲ Înainte de a fi închise în inima pământului, conductele de refluxare care vor îmbrățișa apele sînt supuse unui ultim examen.

gei se va revărsa din plin, producțiile medii de porumb vor fi de 6 000 kg la hectar, față de 3 000 kg în teren neirigat, iar cele de grâu de 4 000 kg, față de 2 200 kg. Anual Dobrogea va realiza sporuri de producții de circa 300 mii tone porumb, 70 mii tone grâu, 40 mii tone struguri și fructe etc., etc.

Nu-s economist și nu mă pricep la calcule privind amortizarea sumelor investite. Am însă totală convingere că banii pe care îi folosim pentru construirea unui nou cer dobrogean ne vor aduce mari satisfacții economice. Trebuie să fie clar pentru toată lumea că în agricultură, spre deosebire de alte domenii, absența unui singur factor, chiar dacă nu-ți aduce totdeauna prejudicii, te ține pe loc; și absența apei ne-a cam ținut pe loc și-n Dobrogea, și-n alte părți de țară.

La sfîrșitul acestui an 23 000 ha din valea Carasu vor fi gata să primească îmbrățișările ploilor. În 1969 vor fi date în exploatare 44 000 ha, în 1970 — 53 000 ha, în 1971-1972 — încă 54 000 ha.

Zeci de unități agricole — 60 CAP și 27 IAS — vor avea binecuvîntarea unui cer construit de oameni.

Am văzut cum se mută — pe anumite porțiuni — linia ferată Constanța-București, mutare reclamată imperios de lucrările sistemului de irigații. La km 18 am urcat pe chesonul nr. 1 al stației de pompare și am privit instalațiile de hidromecanizare și compartimentele uriașelor electropompe. Am văzut citeva din cele 12 poduri moderne — 8 rutiere și 4 de cale ferată — care se înșiră de-a lungul canalului Carasu. Am văzut sediile administrative și locuințele foarte frumoase și foarte moderne — unde vor munci și vor trăi specialiștii. (Din păcate, în alte locuri nu prea se întîmplă asemenea minuni absolut necesare, fapt care nu-i leagă pe oameni de locul de muncă.) Am văzut cîteva din cei 12 căpitani de dragă și 50 de dragori cum fac drum liber Dunării pe valea Carasu. Am văzut — cu prilejul probelor tehnologice — cum Dunărea escalează dealurile Dobrogei.

Într-un viitor apropiat pe valea Carasu nu vor mai fi mulți țărani. Pentru că locuitorii acestor pămînturi vor deveni, în număr covârșitor, tehnicieni. Noul cer pe care și-l construiește Dobrogea va aduce mari mutații în profilul economic și social. La un asemenea cer merită să te închini.

▲ Un om îndrăgostit de ape: mecanicul Ion Popa de la stația de pompare Mircea Vodă.

ROTE KAPELLE^(II)

— ISTORIA UNEIA DINTRE CELE MAI PUTERNICE
ORGANIZAȚII DE SPIONAJ ANTINAZISTE DIN TIMPUL CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

de Sergiu VERONA

În articolul precedent am arătat cum în 1942 serviciile de contraspionaj hitleriste au reușit, după multe eforturi, să localizeze unul din emițătoarele rețelei de spionaj antinaziste «Rote Kapelle», în str. Atrébates 101 din Bruxelles. «Abwehrul» a hotărît să treacă la acțiune în noaptea de 12 spre 13 decembrie, orele 2.

Incă de la ora zece seara, un grup de cinci persoane s-au instalat în casa din fund. Ei erau însoțiți de șase jandarmi, iar ceilalți erau ascunși în imobilul de la nr. 99. Toți aveau trași peste bocanci ciorapi groși de lână. Urma să se pătrundă simultan în toate cele trei locuințe suspecte. Noaptea, la orele 2, dispozitivul era plasat pe locurile indicate.

Șeful grupului, împreună cu doi jandarmi, intră în casa locuită de sud-americieni. La primul etaj, emițătorul încă era cald! Alături de el, o mulțime de telegrame. Sînt reținuți toți locatarii. Un bărbat care se numea Camille și avea un pașaport sud-american, și două femei — Sofia Poznanska și Rita Arnold.

Locuința a rămas sub pază și urma să devină o adevărată momeală. Astfel, a doua zi a fost arestat Carlos Alamo care avea buzunarele pline de mesaje cifrate. Seara, o femeie — Suzanne Schmidt.

S-a petrecut apoi următoarea scenă pe care o redau în relatarea lui Domb:

— Sosisem la Bruxelles exact în ziua în care avusesse loc descinderea Abwehrului. Firește, nu știam nimic. A doua zi mă îndrept spre rue Atrébates. Ușa de jos era închisă. Sun, și peste un minut coboară un subofițer neamț. Mi-am dat seama imediat ce se petreceuse. Dar nu mai puteam da înapoi și nici nu puteam spune că am greșit adresa — ar fi fost prea cusut cu ață albă. Mă pofteste înăuntru. Casa era răscolită. Urmele proaspete ale percheziției erau vizibile pretutindeni. Ușa dintre camere era un glasvand. Prin el îl distingeam foarte bine pe Alamo.

— Pe cine căutați — mă întrebă în sfârșit, zîmbind, neamțul.

— Aveam treabă la garaj, și l-am găsit închis. Poate știți dv. unde sînt cheile (știam că în spatele casei se afla un garaj care nu era folosit). Dacă nu, voi da un telefon mai tîrziu.

— Veți rămîne deocamdată aici — mi-a replicat el sec.

— Să rămîn? Nici nu mă gîndesc. Nu stau mai mult de 5 minute.

— Ihre Dokumenten (documentele dv.).

Cum aveam totdeauna asupra mea și o legitimație care mă putea scoate din încurcătură — o legitimație a organizației germane Todt — i-o întind. «DI. Jean Gilbert — scria pe legitimație — lucrează pentru organizația Todt. El achiziționează produse pentru Wehrmacht». Subofițerul era dezorientat. Atunci am insistat:

— Nu pot sta nici o jumătate de minut în plus. Chemați-l imediat pe șeful dv., altfel veți purta întreaga răspundere pentru neîndeplinirea misiunii mele.

Neamțul sună la telefon, după cum mi-am dat seama, pe cineva de la Abwehr. Reproduce dialogul, redă agresivitatea și tonul meu ultimativ. I se cere să citească la telefon documentul. Și aud foarte distinct cum o voce la celălalt capăt al firului îi răspunde la un ton foarte ridicat:

— Dați-i imediat drumul!

Subofițerul îmi cere scuze, îmi înapoiază legitimația.

La ușă îl întreb:

— Cine sînt reținuți aici — evrei?

— Mai rău.

— Ce poate fi mai rău?

Se apleacă și-mi răspunde la ureche:

— Se pare că este vorba de spionaj!

Îmi iau rămas bun și îi dau adresa de la Paris, invitîndu-l să bea un păhărel de coniac.

Astfel «Le Grand Chef» — ținta principală a cercetărilor contraspionajului nazist — scăpase. Alamo a fost martorul întregului episod, dar el nu a dezvăluit nimic nemților și nu și-a schimbat comportarea nici ulterior.

Trepper se întoarce la Paris pentru a lua măsurile care se impuneau după lovitura dată de Abwehr. Dar înainte de asta a reușit să împiedice ca un emisar al rețelei din Bruxelles, care avea asupra sa — din sursa portului Anvers — toate datele despre submarinele germane, să se ducă în rue Atrébates.

Abwehrul avea primele capturi — oameni și materiale din rețea. Dar asta

nu însemna că lucrurile erau facile.

— Interogatoriul lor — relatează Schellenberg — a fost foarte dificil, întrucît cu toții, după mai multe tentative de sinucidere, au refuzat să dea cea mai mică informație.

Toți, cu o singură excepție, care s-a dovedit însă utilă nemților doar mai tîrziu...

Rita Arnold a fost elementul cel mai puțin ferm. Era gata să spună totul ca să se salveze. Dar ea nu știa nimic. Sistemul existent în rețeaua condusă de Domb era de așa natură încît căderea unuia nu însemna automat căderea tuturor. Rita Arnold — femeie de serviciu din rue Atrébates — auzea, vedea, dar nu putea practic afirma nimic. Nimic care ar fi putut interesa la primele interogatorii.

— Aveam date precise — îmi spunea Domb. De două ori pe săptămînă. Știam tot ce se petrece în închisoare. Datele ne parveneau prin intermediul belgienilor, întrucît paznicii închisorii erau belgieni. Camille și Sofia Poznanska n-au vorbit. Nici Alamo. Pînă la urmă Abwehrul a crezut că nu este vorba de o grupă de spionaj, ci de o celulă comunistă. Convingerea se închețenise în februarie 1942, cînd ancheta fusese practic clasată.

În februarie însă s-a petrecut un fapt care poate fi asemuit cu explozia unei bombe.

Abwehrul avea motive să fie nemulțumit. La Berlin se afirma acum că arestările au fost pripite. Trebuiau puse sub observație emițătoarele, totul pus sub urmărire și mers pe filieră pînă la șeful suprem.

Singurul lucru care mai rămăsese de făcut în aceste momente era descifrarea telegramelor acumulate de luni de zile la posturile de recepție germane și care fuseseră emise din Bruxelles.

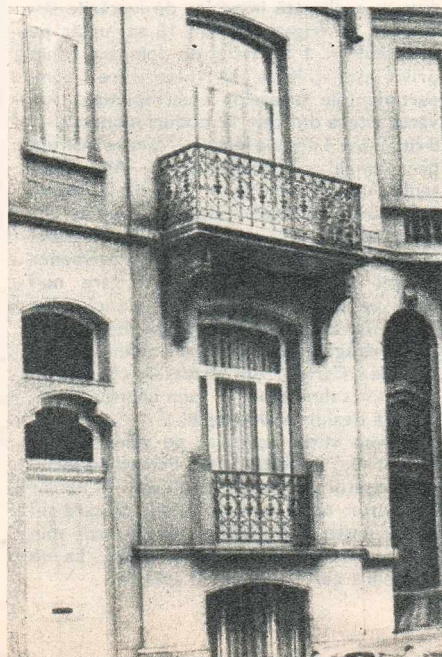
Metodele de descifrare matematică n-au dat pînă atunci rezultate. Toți «spărgătorii de cifru» s-au lovit de multe necunoscute. S-a format o echipă specială de matematicieni. După descinderea din rue Atrébates, ei aveau un mijloc suplimentar, întrucît li se în-

mînaseră și documentele semicalcinate, găsite îngă emițător. După multă trudă, echipa germană stabilește un prim lucru, și anume că telegramele erau cifrate în principiu pornind de la o anumită carte care exista în dublu exemplar — una la cel care emitea, alta la centru. Fusese identificat un cuvînt propriu — «Proktor». Trebuiau astfel studiate cărțile găsite în rue Atrébates.

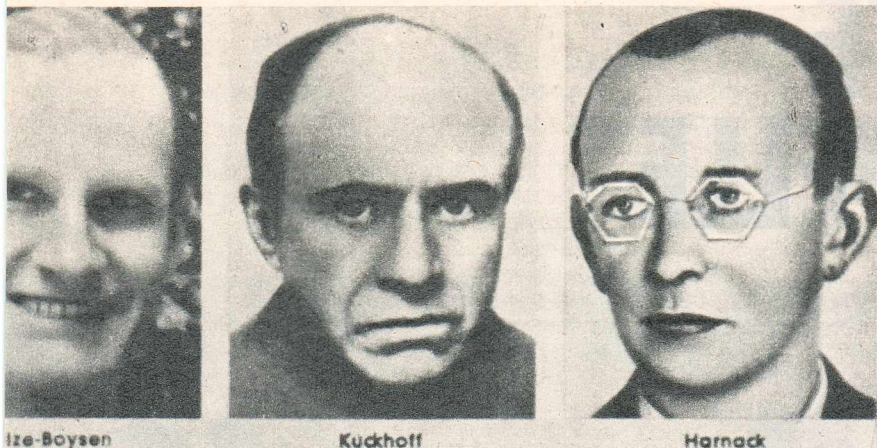
Dar locuința era goală. Doi necunoscuți veniseră și ridicaseră toată biblioteca.

Ultima speranță a Abwehrului a fost Rita Arnold. Ea știa că pe masa Sofiei Poznanska se aflau multe cărți, dar își amintea doar de 5 titluri. Patru au fost găsite în librăriile belgiene sau germane — în ele nu figura faimosul nume propriu. S-a telegrafiat unui emisar la Paris pentru ca acesta să cumpere a cincea: *Le Miracle du professeur Wolmar*, de Guy de Teramond. Aceasta era cea bună.

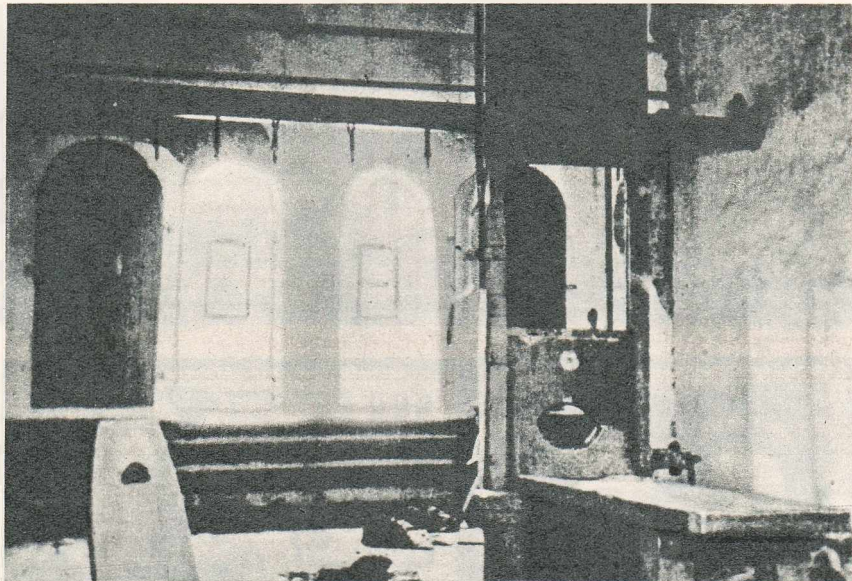
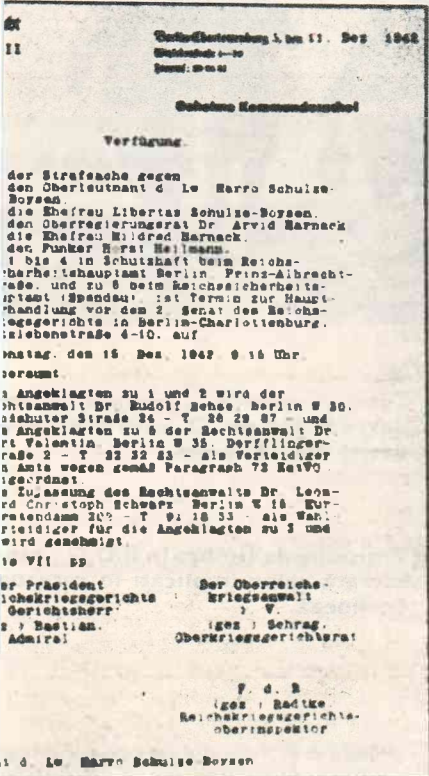
Locul descinderii — Bruxelles, rue Atrébates. Aci a fost lichidată una din grupele lui Rote Kapelle. ▼

◀ **Fotografiile principalilor implicați din «Rețeaua berlineză».**

▲ **Camera de execuții a închisorii berlineze. Aci au fost uciși cițiva din agenții lui Rote Kapelle.**

◀ **Arhiva Gestapoului: pagina din procesul Schulze-Boysen.**

Echipe germană putea ataca stocul celor 300 de telegrame pe care le deținea. **Cifrul fusese găsit!**

Dar el era bun numai pentru o parte din telegrame — circa o sută. Celelalte porneau de la altă carte — *La femme de trente ans* a lui Balzac. Numai că aceasta n-au mai știut-o cei care lucrau în Abwehr.

REȚEAUA BERLINEZĂ

— Unul din principalii agenți — afirmă Schellenberg — își trimitea mesajele, care totdeauna cuprindeau câteva indicații de valoare, sub numele convențional de Gilbert (este vorba de Domb — S.V.). Alți doi agenți lucrau în Germania cu indicativele Coro și Arvid. Informațiile transmise de ei nu putea emana decât din înalte sfere guvernamentale.

Încă înainte de depistarea de către Funkabwehr a emițătorului din Bruxelles, posturile de recepție germane localizaseră un emițător la Berlin. Când au încercat să-l identifice, acesta și-a întrerupt brusc emisiunile.

Telegramele descifrate matematic au pus din nou pe tapet Berlinul. Tăcerea emițătorului berlinez a contrariat nu numai echipele Abwehrului, ci și «centrul». Moscova nu mai recepționa telegrame din Berlin și nu știa ce s-a petrecut acolo. Pentru a cerceta cauzele, centrul trimisese o telegramă la Bruxelles cerându-i unui agent al său — având pseudonimul Kent — să plece la Berlin. Iată textul telegramii cu indicativul respectiv:

— «KLS de RTX 1010 1725 wdsqbt

«Directorul pentru Kent. Personal. Rendez-vous imediat la Berlin la 3 adrese indicate și determinați cauzele defecțiunii legăturii radio. Dacă întreruperile revin, preluați dv. transmisia. Este vorba de activitatea a trei grupe berlineze și informațiile sînt de o importanță capitală. Adresa: Neuenstend, Aleea Altenburger 19, a treia pe dreapta. Coro — Charlottenburg, Friedrichstrasse 26a, a doua pe stînga. Wolf — Friedenau, Kaiserstrasse 18, a patra pe stînga. Bauer. Spuneți — «Eulenspiegel». — Parolă — Directorul. Date noi înainte de 20 oct...».

Kent plecase la Berlin și, firește, stabilise legăturile convenite. Dar telegrama se afla acum în mîna Abwehrului și fusese descifrată printre cele 100. El dispunea astfel de trei adrese esențiale. Și unde încă — la Berlin.

Schellenberg: — Șansa ne-a suris din nou. Secțiunea de descifrare a reușit să pună mîna pe un mesaj radio care părea insignifiant, dar care releva că în toamna anului 1941 Kent primise ordin de a se duce la trei adrese diferite din Berlin, indicate în mesaj. Aceasta a fost prima verigă a lanțului, întrucît deși nu posedam numele reale ale celor compromiși în toată chestiunea, aveam numele lor convenționale și adresele. Generalul Thile de la descifraj și Funkabwehr, colonelul Bentivegni de la Abwehr, Canaris și cu mine am organizat o supraveghere continuă care numai la Berlin se exercita asupra unui număr de 60 de persoane. Peste aproximativ o lună am hotărît să arestăm o bună parte dintre ei, dar să lășăm în libertate restul pentru a da

aparența că rețeaua continuă să funcționeze.

Iată ce amănunte dă Schellenberg asupra celor arestați:

— Am aflat că un colonel de geniu — Becker — care se ocupa în mod activ de avioanele de luptă și de bombardierele noastre, era un comunist convins, care a furnizat informații ultraconfidențiale unui emițător central situaț la nord de Berlin. Cercetări ulterioare au stabilit că cel puțin cinci personalități care ocupau posturi înalte în Luftwaffe trebuie să fie suspectate.

Între timp avusese loc reorganizarea și completarea echipei contraspionajului german care trebuia să lichideze «Rote Kapelle». Șeful organismului este numit Karl Giering, hauptsturmführer SS, care condusese pînă atunci toate anchetele legate de atentatele asupra lui Hitler.

— Un polițist priceput — îmi spune Domb. El a fost de fapt creierul întregii echipe germane.

Adjunctul său era Willy Berg, care fusese unul din ofițerii din garda personală a lui Ribbentrop în timpul vizitei făcute de acesta la Moscova pentru încheierea pactului germano-sovietic. În plus, doi înalți funcționari de la Gestapo, Panzinger și Kopkow.

De la 14 iulie 1942, komando-ul lui Giering a izbutit să identifice virfurile rețelei berlineze: colonelul Harro Schulze-Boysen din Luftwaffe; Arvid Harnack — oberregierungsrat la Ministerul Economiei; Adam Kuckhoff — scriitor cunoscut, directorul firmei cinematografice «Praga-films». Primii aveau relații întinse în «high life»-ul

berlinez. Lista Gestapoului creștea. Printre cei suspecți se află chiar și un ofițer din Funkabwehr — Horst Heilmann.

Schulze-Boysen — sufletul întregii rețele berlineze — este arestat la 31 august 1942. Colegii săi din Ministerul Aerului sînt informați că a plecat într-o misiune secretă în străinătate. În zilele următoare este arestată soția sa — Libertas — și soții Harnack.

După o săptămîină, 118 persoane erau deținute în beciurile Gestapoului din Prinz Albrechtstrasse.

Arvid Harnack studiasse în Statele Unite. În 1933 intră la Ministerul Economiei Reichului. Inițial este regierungsrat, apoi oberregierungsrat — rang foarte important. Este afectat serviciului relațiilor cu Rusia. După izbucnirea războiului devine unul dintre funcționarii cei mai importanți din minister, putînd obține toate detaliile asupra oricarui sector al vieții economice germane.

Schulze-Boysen provenea dintr-o familie de aristocrați, prin tradiție monarhiști. Intră la Institutul de cercetări «Herman Goering». De aci începe să transmită informații despre războiul din Spania. În 1936 el pune bazele rețelei sale. În 1940 este numit în Luftwaffe, avînd acces la rapoartele ultra-secrete.

Din rețeaua lui Schulze-Boysen făcea parte și locotenentul Herbert Gollnow, care lucra la secția aeriană a Abwehrului. El, de pildă, a furnizat informații despre trimiterea unor echipe de sabotaj în spatele liniilor frontului sovietic, despre infiltrarea de agenți în Anglia, tentativele de sabotaj asupra avioanelor de cursă lungă S.U.A.-Portugalia.

La Berlin, descoperirea produse rumoare. Alexander Krall, magistrat german, declara la procesul intentat în 1948 lui Manfred Roeder (omul care a pronunțat sentințele de condamnare la moarte în procesul rețelei berlineze): — Descoperirea unei rețele de spionaj de un tip cum nu s-a mai cunoscut niciodată și în care funcționari lucrînd în diverse ministere aveau un rol predominant, a explodat ca o bombă. Hitler cerea o pedeapsă urgentă și riguroasă.

Am răsfoit colecțiile ziarelor naziste din perioada aceea — Volckischer Beobachter și Berliner Börsenzeitung. Nici un cuvînt despre captura Gestapoului. Sau despre proces. Consenmul era menținerea strictă a unui secret total.

S-au păstrat totuși unele ecouri înregistrate chiar în acele zile:

Utrich von Hassel: «O vastă conspirație comunistă a fost descoperită la Ministerul Aerului și în alte departamente...»

Canaris: «Această rețea a costat Germania 200 000 de soldați».

Ribbentrop (memorii scrise la Nürnberg): «Goering știa foarte bine să se

ÎNTR-O scrisoare, nu suficient de clară, cititorul nostru Mihai Tănăsescu din Giurgiu ne solicită arbitrajul într-o dispută dintre un student prieten al dumisale și un elev din clasa a XII-a a cursului seral. Obiectul disputei: o frază pe care elevul și-a transcris-o în caietul de notițe la dictarea profesoarei sale de română și care frază sună așa (stilul aparține, desigur, proprietarului caietului de notițe): «În general, putem asemăna eroii lui Camil Petrescu cu cei ai lui Mihail Eminescu — oprindu-se chiar la Luceafăr». Așa-i, sau nu-i așa? — ne întreabă tovarășul Tănăsescu. Ferice vremuri și fericită vîrstă la care o asemenea problemă «neliniștește de aproape trei luni de zile» trei tineri giurgiuveni! Oricum, la întrebarea neliniștitoare am putea face cel puțin patru observații: 1) De ce crede cititorul nostru că în materie de judecăți literare pot exista numai adevăruri unice, categorice (ori — ori)? Lectura publicațiilor literare, a cărților de critică, nu l-a convins că pot exista puncte de vedere deosebite, ba chiar opuse, fără ca aceasta să provoace cine știe ce nenorociri? 2) Fiind vorba de un elev, tradiția și buna-cuviință îl obligă să fie de acord cu profesorul. Așa e frumos și așa e pedagogic! După terminarea școlii, o altă tradiție (sau aceeași) îi cere să adopte o părere contrară. 3) Legătura dintre Eminescu și Camil Petrescu i s-a părut corespondentului nostru insolită. Dar n-a observat oare el că numeroși critici pentru a supralăuda sau a desființa (deosebirea nu-i prea mare) un scriitor îl compară cu ușurință cu alți 10-15-20 de scriitori din toate perioadele istoriei literare, de la Homer la Bernard Clavel (Premiul Goncourt pe 1968)? 4) Ca să vorbim serios, relația Eminescu-Camil Petrescu nu ni se pare de loc absurdă: și unul și celălalt au resimțit cu acuitate și au transcris în modalități artistice specifice drama creatorului, a omului de idei în mijlocul unei societăți care nu-l înțelege, îl umilește, îl rănește. Desigur, afirmînd aceasta, n-am spus încă nimic despre inefabilul creației fiecăruia. Poate că avea dreptate Călinescu cînd spunea că temele de bază ale literaturii sînt doar cîteva, puține la număr. Totul e cum aceste teme prind viață în creația unui artist sau altul. Nu spunea doar și Caragiale că nimic nu e mai banal decît tema din Romeo și Julieta? Dar în mîna lui Shakespeare această temă a devenit ceea ce știm.

APROPO de teme. Cele ale celor două poezii pe care ni le trimite cititorul G. Males din București stau și la baza unor creații eminesciene. Dar pînă ce tovarășul Males să ajungă poet, mai trebuie să curgă multă apă pe Dîmbovița pe care o admiră atît de mult. Îi recomandăm, deocamdată, multe, multe lecturi și o mai mare atenție acordată ortografiei (lupta cu trăsăturile de unire se dovedește încă tare grea). Ce ne-a plăcut în mod deosebit la prietenul nostru este că, atunci cînd tramvaiul 14 întîrzie (și întîrzie, să nu-i fie de ochii!), dumealui, în loc să injure sau să scrie la gazetă, cum fac alții, se așază sub o salcie și compune poezii. Ei, de-ar fi toți călătorii ca dumneata, ce viață s-ar duce la I.T.B.!

OMUL trebuie să fie informat, spunea Gigă. Dacă cititorul Dumitru O. Marin din comuna Mărunt, jud. Olț, ar fi știut că Flacăra și Rebus sînt editate de aceeași redacție, n-ar fi comis imprudența de a trimite același careu de cuvinte încruciate la ambele reviste. Ceea ce nu înseamnă că respectivul careu ar fi fost publicat. Cine crede că Nicaragua e un stat în vestul Africii (ca să nu mai vorbim de alte numeroase inadvertențe) nu-și poate permite să instruiască pe alții (căci, în fond, asta se urmărește în primul rînd prin publicarea caricurilor).

CELOR cîteva cititori care ne-au scris că nu găsesc în magazinele din localitățile respective anumite mărfuri (dintre care — ceea ce e deosebit de neplăcut — unele pentru care se face reclamă intensă) le comunicăm că sesizările lor au fost înaintate conducerii Ministerului Comerțului. Așteptăm împreună un răspuns clar și, desigur, pozitiv.

FIINDCĂ veni vorba de reclame, vrem să mulțumim cititorului Const. Pascovici, care ne trimite o tăietură din ziarul «Crișana», conținînd o reclamă pentru consumarea bananelor. I.C.S. Alimentară din Oradea nu s-a mulțumit să-i îndemne pe bihoreni să consume banane (deși, nu ne îndoim, acest îndemn ar fi fost, oricum, ascultat), ci s-a simțit obligat să adauge și unele considerații, mă rog, științifice. Aflăm astfel că bananele conțin, pe lângă fel de fel de vitamine, și «substanțe patetice». Se vede deci că patetismul alungat din literatura modernă de marele său dușman, luciditatea, s-a refugiat în banane. Aviz amatorilor (de patetism, nu de banane). Căci, orice s-ar spune, mai avem nevoie de patetism în viața de toate zilele. Numai banane să fie...

H. DONA

ROTE KAPELLE^(II)

▲ Drumul agresiunii, presărat cu cadavre hitleriste. O contribuție și-a dat și Rote Kapelle.

◀ Emisiune de timbre în R.D.G., consacrată celor implicați în rețeaua berlineză.

folosească de influența sa asupra lui Hitler. Mi-aduc aminte de o scenă caracteristică desfășurată la castelul Klesheim. Dornici să-l pună pe Hitler la curent «cu menajamente» asupra afacerii de spionaj cunoscute sub numele de «Rote Kapelle», în care erau amestecați mai mulți ofițeri din Luftwaffe, Goering a aruncat răspunderea asupra unui funcționar inocent din Ministerul de Externe. Hitler, care nu agreea personalul din Wilhelmstrasse, s-a raliat ca de obicei la opinia lui Goering. Pentru restabilirea adevărului a trebuit să protestez cu vehemență.

Gestapoul nu avea să se bucure foarte mult de capturile sale. Heinrich Kummerow a încercat să se sinucidă deschizîndu-și venele, dar n-a reușit să moară. Walter Huseimann a vrut să se arunce pe fereastră. Johann Sieg și Herbert Grasse ajung să-și pună capăt zilelor...

Torturile au fost cumplite. Schulze-Boysen și Harnack au fost arși cu raze ultraviolete. Dar ei n-au mărturisit nimic.

Deși condamnați la moarte, n-au fost executați imediat. Se pare că Schulze-Boysen lăsase să se înțeleagă că a transmis la Stockholm o serie de documente ultrascrete. Virfurile naziste presupuneau că poate fi vorba de propriile

lor crime, de execuțiile masive, de lagărele morții. Voiau să-l convingă să indice locul unde se află documentele.

Hitler a confirmat sentințele de condamnare la moarte.

La proces, Harnack a declarat: «Scopul meu a fost distrugerea regimului hitlerist prin toate mijloacele». Iar în scrisoarea sa către părinți, Schulze-Boysen scria: «Ceea ce am făcut, am făcut cu capul meu, cu inima mea și din convingere».

ETAPA A TREIA — «MARELE JOC»

— Cu trei luni înaintea arestării mele — îmi spune Domb — a început cea mai importantă etapă. Este Marele joc. În acest interval, naștii fac tentative de a zdrobi alianța antihitleristă. De fapt, contraspionajul german voia să ajute diplomația în direcția încheierii unei păci separate cu Anglia și Statele Unite, pentru a avea mînă liberă în Răsărit. Aveam informații precise în această privință. Și Domb îmi enumeră din nou multitudinea surselor sale:

— Mai întîi generalul Pfeffer. Pe plan diplomatic — Otto Abetz. La acestea se adăugau informații provenite din Berlin. În fine, din anturajul lui

Pétain și Franco, din cercuri superioare italiene, lucrurile îmi erau confirmate. Obiectivul german era destul de simplu: pentru a-și acoperi intențiile reale față de Occident, să simuleze dorința imediată a unui acord cu U.R.S.S. Pe de altă parte, aflarea în Occident unor demersuri germane în Răsărit ar fi accelerat — calcula Berlinul — înțelegere separată cu Londra și Washingtonul. Față de Occident, tentate vele de apropiere erau destul de facile — misiunea Hess, discuțiile din Elveția, Turcia, Suedia, Dar față de U.R.S.S. în afara unui contact stabilit la Stockholm (menționat de altminteri în memoriile lui Schellenberg și în unele cărți privind perioada războiului — S.V.), nu se întreprinsese nimic.

La acest punct, Domb atinge esența «Marelui joc»:

— Cînd Berlinul a devenit conștient că «Rote Kapelle» există și în Germania și în Elveția, și în Franța sau alte țări ocupate, și-a propus preluarea rețelei Orchestrei Roșii, pentru o intoxicare continuă a Uniunii Sovietice. Cu alte cuvinte, centrul să primească știri din care să reiasă progresul contactelor între Berlin și aliații occidentali pentru a forța mîna rușilor. Trebuia deci să arătăm că totul este o manevră și că contraspionajul german ne folosește pe noi în acest scop.

Într-adevăr, pînă la această dată Abwehrul reușise să intercepteze o serie de agenți din rețeaua lui Domb. În urma unor multiple presiuni, cîteva oameni din rețeaua belgiană acceptaseră să lucreze pentru nemți și să emită sub control german informații practic falsificate, ticluite în birourile Abwehrului.

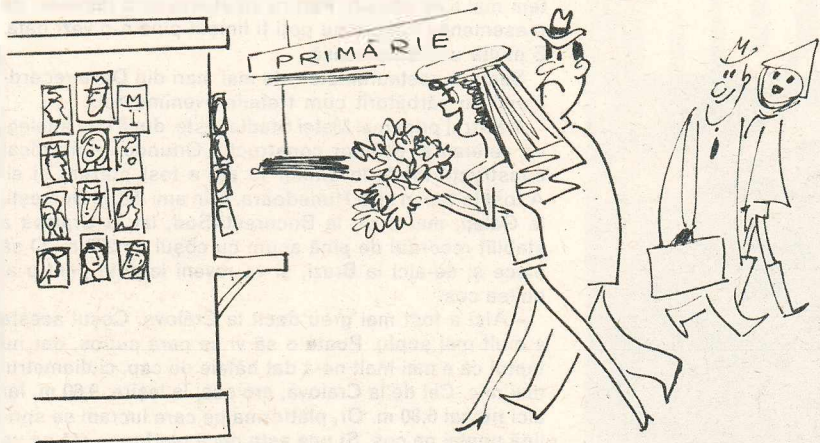
(Va urma)

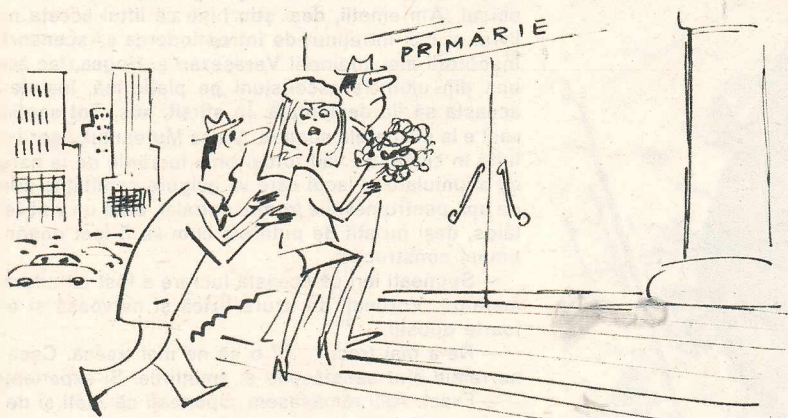
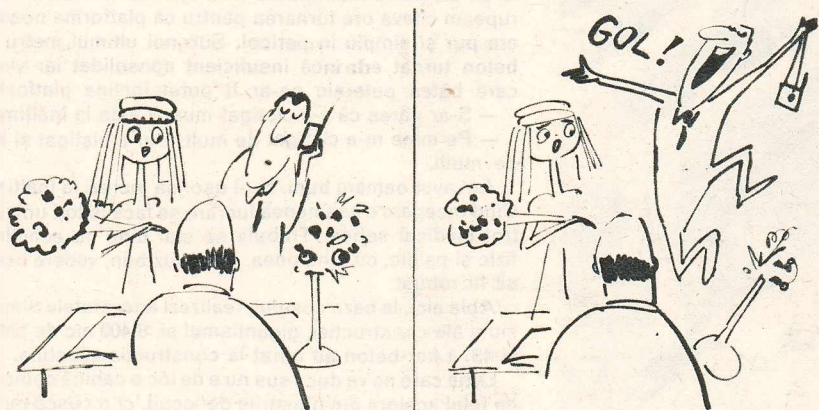

varietăți

UMOR de Nell COBAR

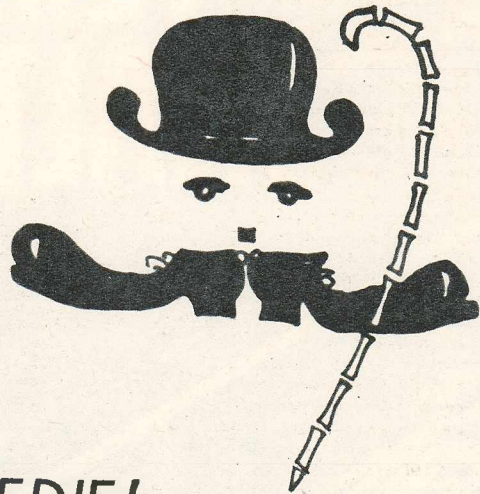
— Scumpule, vrei să-mi faci și mie o plăcere azi? Cumpără-mi poza lui Alain Delon.

— ...și cum adică, vrei să mă faci să înțeleg că între noi totul s-a sfârșit?

— Așa-i el! Nu rezistă la emoții puternice!

EI,
COMEDIE!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										A R
3								A	A R	
4										
5										
6										
7										
8	B U							M A I		
9										
10										
11										

ORIZONTAL: 1) Comedie scurtă — O felie de comedie! 2) Li s-a jucat o farsă — Ilar în final! 3) Ne ia în ris (fem.) — Stă în cap! 4) Veselie concretă — Actor de comedie. 5) Aici (reg.) — Ironie alegorică. 6) Comună în Moldova — Vecine din farsă! 7) Tabelă... scurtă — Umor de calitate — Hohot monosilabic. 8) Cap de bufon! — Alo, aici e Stroe! — Luna în care rîd florile, și pomii, și pămîntul. 9) Satira în fabulă — A face haz. 10) Ceva din comicul lui Cyrano sau Tânase — Nu-i arde de glumă. 11) Ghiduș în arenă — Glumă răutăcioasă.

VERTICAL: 1) Gluma lui Hamlet! — Anecdota... la mare. 2) E cam ridicol, în linii mari. 3) Una scoțiană! — Prefix. 4) De risul lumii (pop.) — Comună în Transilvania. 5) Homer sau Aristofan — Cu «dantură» pestriță. 6) Comic fără voie! — Opere comice. 7) A lua pe sus — Stirnește risul (fem.). 8) Ceramică pentru acoperiș — Te face să rîzi fără să scoată o vorbă. 9) Aduce zîmbet și bună dispoziție — Nu spune anecdote niciodată (fem.). 10) Se arată la rîs! — Veselie. 11) Un fel de păcăleală — Caraghioasă... într-o operă (!).

I. CARAIMAN

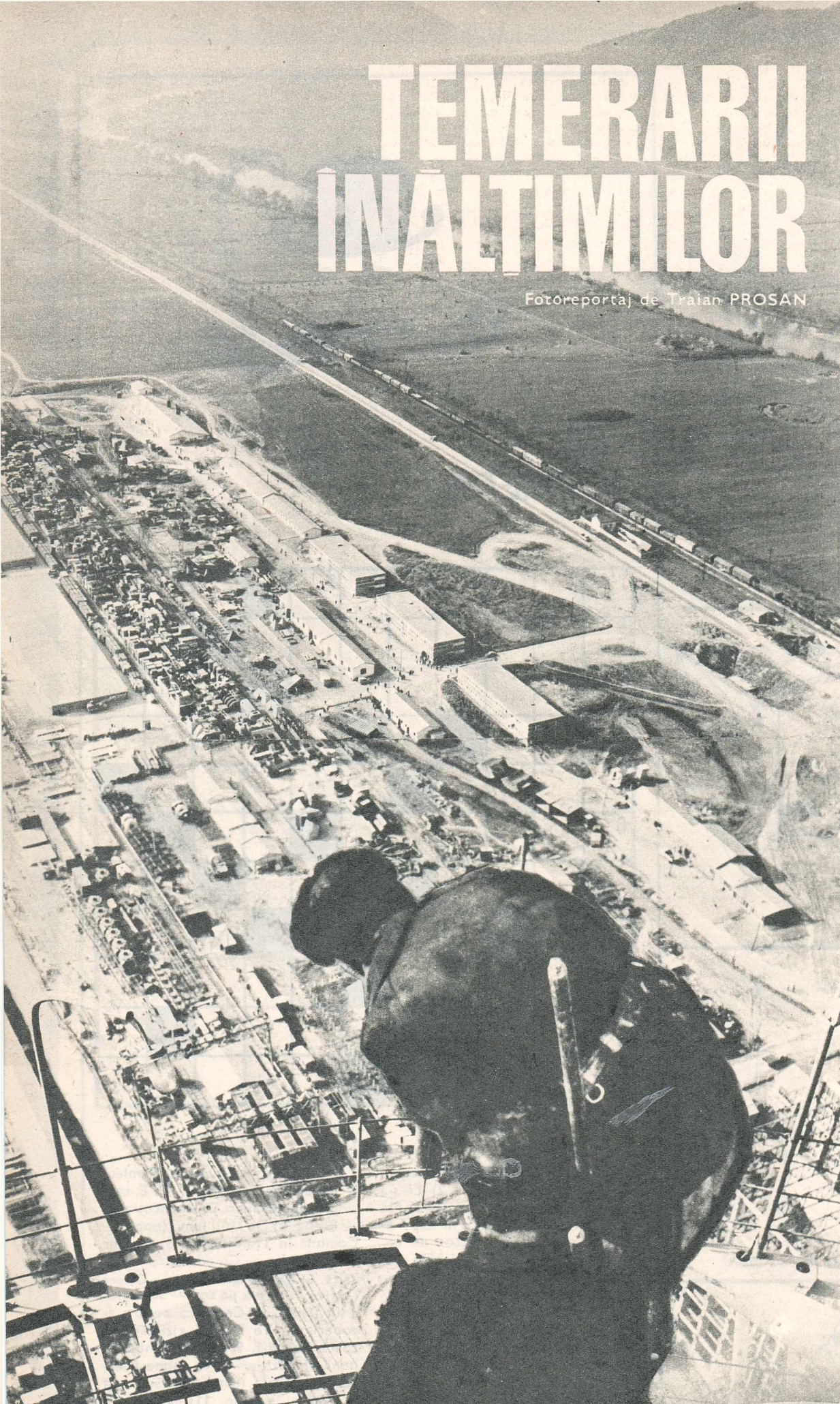
Dezlegarea jocului «FEROVIARĂ», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) STELARU — AST. 2) TUG — CAZIMIR. 3) AN — PAU — CAME. 4) TEGER — VAGON. 5) — ILAR — S — RIN. 6) E — ROATA — TOT. 7). CANTONA — VE. 8) BUT — AC — BA — N. 9) ARIESANU — AD. 10) LS — MARSRUȚE. 11) SABOTI — IVAR.

TEMERARI ÎNĂLȚIMILOR

Fotoreportaj de Traian PROSAN

Dificila și spectaculoasa muncă a temerarilor constructori.

28 OCTOMBRIE. Zorii zilei. Se toarnă în forță ultimul metru de beton. Jos cineva a pregătit din vreme doi brazi. După ultimul transport de material vor fi urcați în lift și trimiși sus. Și niște steaguri. Vor fi instalate acolo. Să le bată vântul și să se vadă pînă departe în Lunca Mureșului, pînă la calea ferată și la șosea. Iar cînd se va ridica ceața, tot șantierul va afla vestea. Astfel

s-a încheiat, la cota 220, cea mai înaltă construcție industrială din România. Primul din cele două coșuri de fum ale viitoarei termocentrale de la Mintia-Deva. Un nou record de înălțime. Este ora 8 și 50 de minute. Coșul de fum de la Craiova înceta să mai fie cel mai înalt.

În aceeași zi puteau fi văzuți prin șantier oamenii, îmbrăcați de oraș, purtîndu-și mîndria printre ceilalți

constructori. După zece săptămîni de ascensiune fără intreruperi, oamenii aceștia își permiteau o duminică în zi de lucru.

Și tot atunci în baraca birourilor trei oameni, inginerul șef de lot Iosif Vereșezan, inginerul Ion Hogeș, coordonatorul tehnic al lucrării, și maistrul principal, Matei Stadler. Au figuri oboseite, și semnatarul acestor rînduri se simte stingherit că trebuie să-i abordeze tocmai acum.

— Ce să vă spunem? Sîntem mulțumiți, dar acum sîntem mai ales oboseți. Pentru că atunci cînd răspunzi de o asemenea lucrare nu poți fi liniștit pînă n-o vezi gata. E multă uzură nervoasă.

Seara în restaurantele cele mai mari din Deva recordmenii au sărbătorit cum trebuie evenimentul.

Maistrul principal Matei Stadler este, după cite înțeleg, un veteran al acestor construcții. Oriunde s-au ridicat construcții înalte în ultimii 15 ani a fost prezent și el. A fost la Călan și la Hunedoara, prin anii '50, la Borzești, la Galați, mai tîrziu la București-Sud, iar la Craiova a stabilit recordul de pînă acum cu coșul de 200 m. O să plece și de-aici la Brazi, și va reveni la anul pentru al doilea coș.

— Aici a fost mai greu decît la Craiova. Coșul acesta e mult mai suplu. Poate o să vi se pară curios, dar nu faptul că e mai înalt ne-a dat bătaie de cap, ci diametrul mai mic. Cel de la Craiova, are sus, la ieșire, 9,60 m. Iar aici numai 6,80 m. Or, platforma pe care lucram se sprijină numai pe coș. Și una este dacă platforma stă pe un butuc mai gros, și alta pe unul mult subțiat. Imaginați-vă o platformă de glisare cu un diametru respectabil pe care s-ar putea foarte bine amenaja un restaurant suspendat și pe care lucrau vreo 25 de oameni pe schimb, sprijinită de buza acestui coș ajuns pe ultima lui parte la un diametru mai mic de 7 m. Au fost zile cînd întreprueam cîteva ore turnarea pentru că platforma noastră era pur și simplu în pericol. Sub noi ultimul metru de beton turnat era încă insuficient consolidat iar vîntul care bătea puternic ne-ar fi putut înclina platforma.

— S-ar părea că v-a cîștigat munca asta la înălțime...

— Pe mine m-a cîștigat de mult. Dar a cîștigat și aici pe mulți.

Am avut oameni buni. Nu-i ușor să lucrezi la înălțime. Cînd începem o asemenea lucrare se face la toți un control medical serios. Trebuie să stai bine cu echilibrul fizic și psihic, cu tensiunea, să ai auz bun, vedere bună, să fii robust.

Abia aici, la baza coșului, realizezi adevăratele dimensiuni ale construcției, gigantismul ei. 6 400 mc de beton și 437 t fier-beton au intrat în construcția acestuia.

Liftul care ne va duce sus nu e de loc o cabină comodă, de felul aceluia din blocurile de locuit, ci o cușcă metalică închisă cu plasă de sîrmă. Sînt de fapt două. Cu ele au fost transportate în timpul lucrului oamenii și materialele. Urcăm. Întinericul e aproape deplin și sub noi e abisul. Am emoții, deși știu bine că liftul acesta nu e livrat și nici întreținut de întreprinderea «Ascensorul». Însoțitorii mei, inginerii Vereșezan și Hogeș, fac acum una din ultimele ascensiuni pe platformă, înainte ca aceasta să fie demontată. În sfîrșit, sus. Tot șantierul vast e la picioarele noastre. Valea Mureșului, ușor învăluită în ceață. Se văd totuși bine lucrările de la barajul de acumulare și lacul care va asigura cantitățile uriașe de apă pentru nevoile termocentralei. Bate un vînt rece, tăios, deși nu atît de puternic cum va fi fost uneori în timpul construcției.

— Spuneți ieri că această lucrare a fost un adevărat maraton. Vorbeți de uzura fizică și nervoasă și erați foarte oboseți.

— Ne-a mai trecut... Și o să ne mai treacă. Ceea ce ne rămîn sînt satisfacțiile și amintirile. Și experiența...

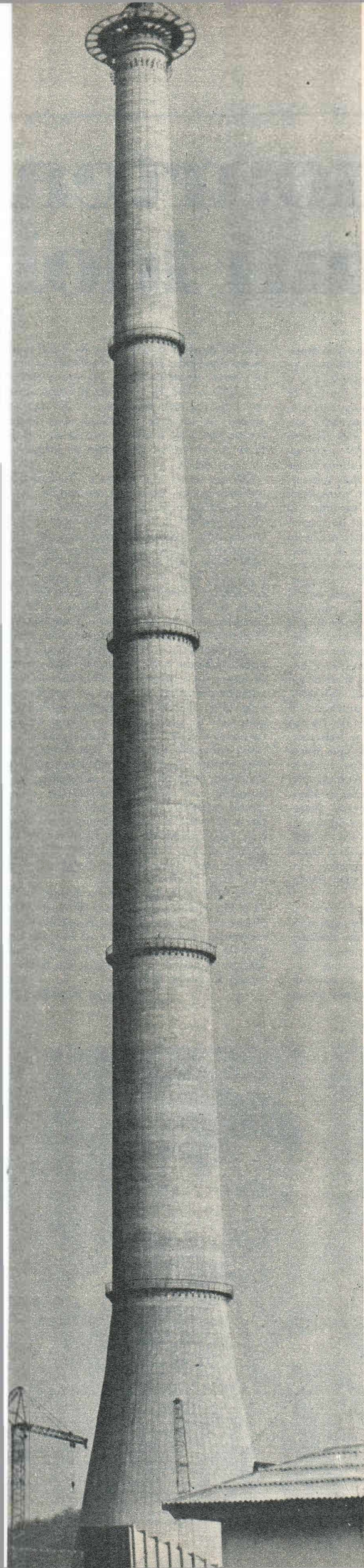
— Exact. Aici rămăsesem. Spuneți că aveți și de ce să fiți mulțumiți.

— Da. În primul rînd, pentru că totul s-a terminat cu bine. Vă dați seama că în asemenea condiții nu sînt de loc imposibile întîmplările neplăcute. În al doilea rînd, pentru că am reușit să respectăm cu rigurozitate verticalitatea și dimensiunile geometrice ale coșului. În sfîrșit, pentru că am reușit să terminăm această construcție cu 3 săptămîni înainte de termen.

La coborîre sînt, fără voia mea, martorul unui mic incident. Toată buna dispoziție a inginerului Hogeș se duce pe apa sîmbetei. Schimbă liniștit cîteva cuvinte cu un tînar de alături, care, din cite înțeleg, prelungise în ajun mai mult decît trebuie... bucuria succesului.

Și dacă inginerul Hogeș nu s-a supărat mai rău era, desigur, pentru că bucuria lui și a acestor oameni era încă prea proaspătă, pentru că, cel puțin parțial, îl înțelegea și pe acest om care-și prelungise bucuria pînă spre dimineață, precum un marinar sosit în port după ce a traversat furtuni în Golful Biscaya sau la Capul Horn. Și apoi asta nu se petrecea acolo sus, pe platformă, ci jos, pe pămînt sigur, după ce lucrările propriu-zise se încheiaseră.

◀ Cea mai înaltă construcție industrială din țară: 220 m. Lucrările la suprastructură au început la 22 august și s-au terminat în dimineața zilei de 28 octombrie, realizând o medie de înaintare de 2,65 m/zi. Dar pînă la intrarea lui în funcțiune mai urmează o operațiune dificilă: izolarea anticorosivă în interior, pe toată înălțimea sa.

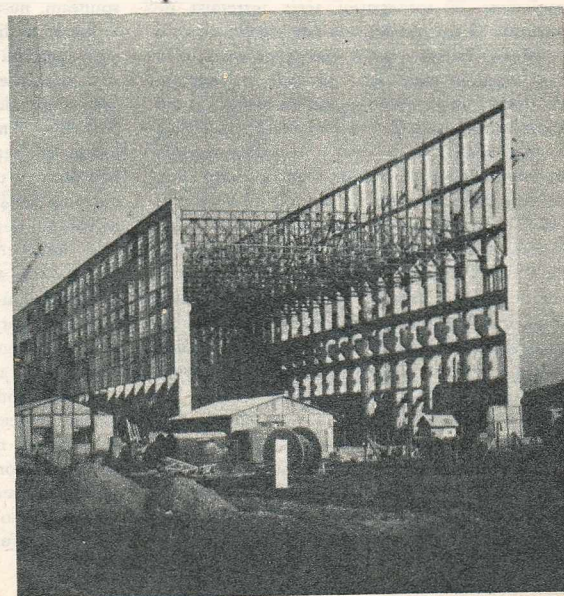
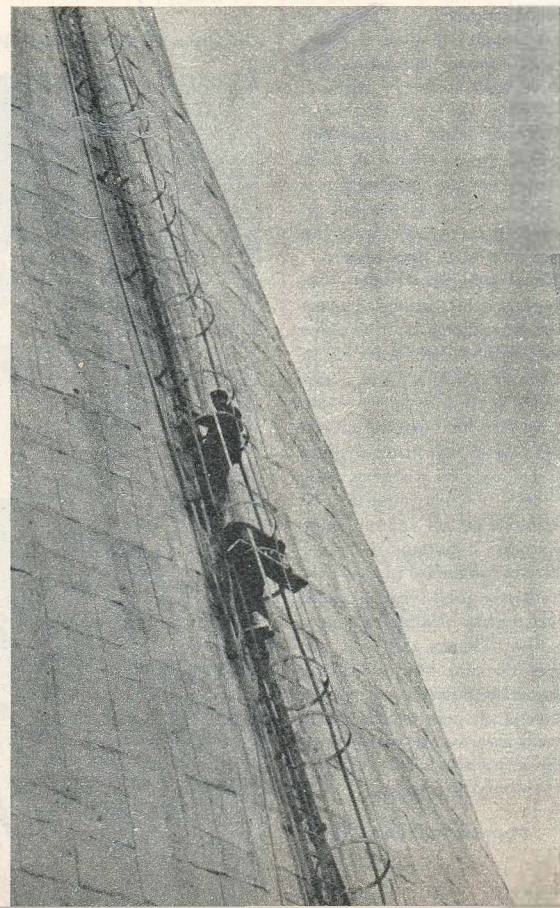
Inginerul Iosif Vereșezan: «Nu necesități de ordin turistic impun asemenea construcții. Coșurile acestea înalte vor asigura un tiraj corespunzător coloanelor cantități de cărbuni ce vor arde în cazanele termocentralei. Și evită, de asemenea, poluarea atmosferei prin dispersarea gazului și a fumului pe o suprafață întinsă și la o înălțime mare.»

▲ În primăvară ne vom vedea din nou (inginerul Hogeș și maistrul Stadler).

◀ În viitor, cînd va mai fi nevoie de urcat, va trebui folosită această scară interminabilă.

Clădirea termocentralei a ajuns într-un stadiu avansat.

la moartea unui idol

Dacă Ramon Novarro ar fi avut privilegiul de a muri tânăr, în plină glorie și frumusețe, ca rivalul său Rudolf Valentino, probabil că ar fi avut și el partea lui de spectacol funebru cu scene de isterie colectivă ale admiratoarelor în delir, de care s-a «bucurat» la funeraliile sale frumosul Rudi. Mă întreb însă dacă moartea sărmanului Ramon Novarro n-ar fi trecut neobservată (așa cum s-a întâmplat în ultima vreme cu alte glorii ale ecranului — Lilian Harvey, Ann Sheridan, Paul Muni, Claude Rains, Basil Rathbone — care s-au stins, fără ca nimeni să le acorde măcar cele câteva rinduri de circumstanță), de n-ar fi fost împrejurările oribile în care s-a petrecut. Înfălăcărât amarez de tip meridional, catalogat ca și Valentino la specia «latin lover», frumosul Ramon Gil Samaniegos, plecat din Mexicul natal să cucerească cetatea filmului, avea să întâlnească, pe tot parcursul perioadei sale de debut și consacrare, pe Rudolf Valentino. Regizorul Rex Ingram, care-l folosea deja, alături de Rudi, în transpunerea cinematografică a romanului lui Blasco Ibanez, **Cei patru cavaleri ai Apocalipsului**, îl reține și-l cultivă ca pe un înlocuitor al lui Valentino, atunci când divergențe de ordin profesional îl separă pe cineast de starul lui favorit. De aici încolo Rex Ingram, care lansase pe Valentino, îl va stimula pe Ramon Novarro să lupte pentru a-și întrece rivalul. Când Valentino apare în **Șeicul**, Novarro este lansat în **Arabul**; când Valentino îmbracă haina de marchiz în **Monsieur Beaucaire**, Novarro devine **Scaramouche**. Dar consacarea lui vine de-abia cu **Ben-Hur**, acel film-gigant de atmosferă biblică, al cărui buget a ruinat deja o casă de filme pentru a aduce faimă și milioane companiei nou-născute din falimentul precedent, casei Metro-Goldwyn-Mayer.

Când Valentino moare în 1926, Novarro va rămâne singur în regatul său feeric, populat de șeici și prinți orientali, de marchizi spadasi și eroi de legendă. O lume factice, desigur, dar fermecătoare, asigurând rația de vis unei omeniri obosite de război, pindite la tot pasul de criză, șomaj și inflație. Novarro, care făcuse

deja în **Ben-Hur** dovada unor frumoase aptitudini dramatice, dovedind o personalitate care-l detașa de restul junilor frumuseți ai Hollywoodului anilor '20, nu se mai mulțumea însă cu simple apariții spectaculoase. El voia să «joace», să scape de complexul tipic pentru actorii care s-au impus în primul rînd prin fizicul lor și care vor să dovedească publicului că au și talent.

Dar ani în șir a continuat să fie catalogat «amarez exotic». Șeicii nu-l mai satisfac, nu dau posibilitatea să apară așa cum ar vrea el un om modern, în lumea lui, un erou simplu cu bucuriile, necazurile și aspirațiile lui. Un singur film îi îngăduie să-și realizeze cit de cit visul: **Flirt (His Goal)**, de Clarence Brown, unde joacă rolul unui student sărac confruntat cu snobii săi colegi de la pretențioasa Universitate din Yale. O unică satisfacție i-o dă în acea perioadă rolul de partener al divinei Garbo în filmul **Mata-Hari**. Când Metro nu-i mai reînnoiește contractul în 1934, aproape că nu e surprins. Își dăduse seama singur, de multă vreme, că timpul lui a trecut. O confruntare cu realitatea, pe care puțini au curajul s-o facă, îl convinge că tipul lui delicat, frumusețea lui discretă, peste care se așternuse deja o ușoară umbră de melancolie, nu mai e pe gustul publicului. Tipul amarezului dur apăruse deja. Acolo unde tipul Novarro dispăruse, se instala ca favorit al multimilor tipul Clark Gable, cu carura solidă, flegmatic, care aplica partenerelor sale, după sărutul de rigoare, și cite o pereche de palme. De atunci viața lui este un continuu pelerinaj prin lume, jalonat cu câteva filme turnate la interval de ani, prin Anglia, Italia, Franța și Mexicul natal. Unele l-au adus din nou, pentru scurt timp, în centrul atenției.

Dar viața lui rămâne un mister de nepătruns. Ca și împrejurările îngrozitoare ale morții sale obscure. Un lucru e sigur însă, că, în ciuda unei «reveniri», adevărata moarte a lui Novarro s-a petrecut de mult, prin anii treizeci, că cel asasinat de curînd în vila lui nu era decît o bătrînă și obosită fantomă.

Constantin POPESCU

Cu Greta Garbo, în **Mata-Hari**.

PE ECRANE:

NOAPTEA

UN FILM DE MICHELANGELO ANTONIONI

Ca să ne putem duce acasă după ce-am văzut «Noaptea», ca să nu umblăm pe străzi tîrînd filmul după noi, nu e rău să ne amintim câteva cuvinte ale stoicului Epictet, aranjate însă alt fel, ca pentru vremea noastră: «la urma urmei, nu e decît un film» (unde am ajuns, ca să putem ieși de sub stăpînirea unei creații scrise pe peliculă!). Numai că în preajma lui am auzit de câteva ori, foarte limpede, «curatul sunet al perfecțiunii».

Perfecțiunea aceea pe care doar Antonioni știe să pună mîna atunci cînd pornește să destrame realitatea pentru ca prin unul din ochiuri să vedem mai deslușit ce se află dincolo. Iar ceea ce mi se pare că se vede dincolo, în **Noaptea**, este viața în curs de mineralizare. Toată hoinăreala eroinei prin orașul ostil, cu o geometrie înfricoșător de rece (aparatură prinse numai linii și unghiuri, nici o curbă, nici o molicie în tot spațiul acela întretăiat de verticale și orizontale), nu este altceva decît o continuă căutare a unor fărîme de materie în care viața, în mod sigur, își vede mai departe de drum: un paznic mîncînd cu poftă, un zid scorojit, un copil, doi bărbați veseli, un copac, o casă veche, tineri care-și consumă energia cum le trece și lor prin cap. Camera (mulți spun că Antonioni folosește de fapt nu un aparat, ci un fel de microscop mai mare) se oprește, insistă, desface particulele în molecule, încercînd s-o afle pe cea încărcată cu autenticitate, cea de care are atîta nevoie femeia pentru care dispariția dragostei înseamnă pieirea ultimei certitudini ce ar mai da vieții un rost: «În clipa cînd am descoperit că nu te mai iubesc, am vrut să mor», spune Lidia, la sfîrșit, soțului ei, scriitorul Giovanni Pontano. Tot filmul, Antonioni n-a făcut decît să «ecranizeze» această frază, vreau să spun acest adevăr pe care noi am început să-l bănuim cam o dată cu primul zîmbet înghețat al Lidiei, în camera prietenului muribund, adică la vreo 10 minute după începerea proiecției. Mult citata incomunicabilitate antoniană (chemată ca un soi de fată bună

la toate, și cînd trebuie, și cînd nu trebuie, cum a fost cazul «Strigătului») îmbracă acum haina particulară a nepuinței de a comunica în afara iubirii, unica încredințare într-o lume cu valori de ceară, cum este cea în care se mișcă eroina. Aici, ca și în alte părți (nu e rău să reamintim), cineastul lasă acest adevăr pe umerii femeii, singura — pentru el — care știe să umple cuvinte de acest fel: «Astăzi am vrut să mor, pentru că am descoperit că nu te mai iubesc». («Psihologia femeilor te ajută să filtrezi mai bine realitatea — spune Antonioni. Sint mult mai instinctive, mai sincere») Bărbatul, care se sperie mai puțin de împietrirea sentimentelor, are mult mai multe disponibilități «de a se agăța de ceva sigur», cum ar fi, bunăoară, acel «te iubesc» pe care Mastroianni — cu privirea lui nedumerită — la sfîrșitul filmului, îl aruncă atît de precis în vînt, încît, cum spuneam, nu-ți mai vine să te duci acasă.

Jumătate din film — plimbarea Lidiei — am avut impresia că aparatul lui Antonioni urmărește mișcările reale ale oamenilor și obiectelor, ceea ce are de făcut nefiind decît stabilirea raporturilor dintre ele. În cealaltă parte — care începe cu petrecerea de la Gherardini — alta este senzația care își face loc: aparatul creează mișcarea însăși, atîta cîtă există, printr-o știință pe care nu cunosc s-o mai aibă altcineva, aceea de a descoperi — după o lungă plimbare prin deșert — un anumit om ori un anumit obiect (la Antonioni au aceeași importanță în planul semnificațiilor) exact în momentul în care ecranul nu mai poate suporta golul (vezi splendida introducere a personajului Valentina, interpretat de Monica Vitti). De aici acel «nou sentiment al realității» de care vorbea Alberto Moravia (să ne bucurăm puternic ori de cîte ori un scriitor înțelege așa cum trebuie un cineast), acel sentiment care a făcut «să îmbătrînească dîntro-o singură lovitură o bună parte a cinematografului narativ și neorealism».

Magda MIHĂILESCU

Actorii se distrează: Geraldine Chaplin, Jan Ogilvy, Bryan Stanyon, Moira Lister și James Hayter, interpreții filmului Străin în casă de Pierre Rouve, într-o pauză a turnărilor.

Foto: RANK ORGANISATION

● După o întrerupere de 13 ani. Comedia Franceză a reluat drama lui Racine, «Athalie». Fondul muzical este semnat de Lion Algazi, iar decorurile și costumele, de Carzon. Annie Ducaux interpretează o Athalie umană, mai apropiată de timpul nostru, și mult aplaudată.

● Opera de stat din Berlin (R.D.G.) a întreprins în luna noiembrie un turneu în R.P. Ungară. Ansamblul berlinez a prezentat «Cele șapte păcate capitale ale micului burghez» de Brecht-Weil, «Fidelio» de Beethoven și «Cosi fan tutte» de Mozart, spectacol din care prezentăm scena alăturată.

● Marcelle Tassencourt a pus în scenă, la Théâtre de la Musique din Paris, piesa lui Musset, «Lorenzaccio». Regia, discretă și nuanțată, a subliniat și a dat cursivitate textului. În fotografie: Jean-Pierre Andreani (Lorenzo) și Roger Hanin, într-o scenă din spectacol.

● Jean Louis Barrault pregătește un spectacol muzical cu «Gargantua». Partitura va fi semnată de Michel Polnareff. În vederea premierei care va avea loc la începutul lunii decembrie, Barrault lucrează cu minuțiozitate rolul fiecărui actor, așa cum putem vedea în fotografie.

de Teodor MAZILU

LICHEAUA BINE INFORMATĂ

E o lichea cu totul specială: e o lichea informată, o lichea la curent cu toate, cu alte cuvinte, o lichea care nu bate pasul pe loc. Sînt, desigur, și lichele care stagnează, lichele conservatoare, ticăloși de structură academică, lichele sclerozate, lichele mărginite, incapabile să-și schimbe mijloacele. Există chiar și lichele tragice, inadapabile; ele nu pot manevra decît în anumite condiții; cînd condițiile se schimbă, se sufocă precum peștele pe uscat...

Dar atît lichelele academice, cît și lichelele tragice nu au o mare vocație; adevăratele lichele sînt cele care știu să se adapteze, nu se pierd în fleacuri, miros schimbărilor. O asemenea lichea renaște la fiecare conjunctură cu atîta vigoare, încît îi uîți imediat trecutul. Cu fiecare măgărie ia viața de la început; ultima ticăloșie e, în același timp, și prima.

Cînd i s-a părut că e la modă să fii incuiat, rigid, și să bați cu pumnul în masă, nu s-a sfiit, a bătut cu pumnul în masă. Desigur, se laudă că el bate cu pumnul în masă din convingere; oricum, țipă ca din gură de șarpe. Cere o artă făcută din cîteva lozinci puse cap la cap. Pentru el universul e o imensă tarabă, o vastă și inimaginabilă piață, de aceea e totdeauna atent la ceea ce i se pare că «se cere». El crede că știe «situația bursei». De aceea dă sfaturi sau, mai bine zis, vinde sfaturi. «Acum se cere asta — nu se cere asta». «A venit momentul — n-a venit momentul».

Pe urmă, cu aceeași grație, a trecut de la lozinci la Kafka. De fapt, n-a trecut — ar însemna să-l simplificăm aducîndu-i o asemenea imputare mediocră. A uitat de lozinci și s-a trezit îndrăgostit de Kafka. «Băieți, angoasa, asta se cere acum. S-a dus cu optimismul... Nu mai fotografiați realitatea — nu se mai cere». Licheaua cu urechi atît de fine a mers pînă acolo cu subtilitatea încît s-a indignat, tot din asemenea motive strategice, de lașitatea unui amic.

— Dragă, lașitatea nu mai e bine văzută. Ce dracu, nu simți pulsul? Mergi pe demnitate...

Și, din aceleași motive strategice, licheaua a devenit demnă. Evident, în perimetrul îngust al lichelismului său. Nu admite să fie jignit chiar cînd e prins cu ocaua mică.

— Sînt totuși om...

de Ilie ZAHARIA

CRIZA FRANULUI FRANCEZ

Ce se întîmplă în Franța, ce se întîmplă cu Franța? Criza recentă a francului este doar un simptom, o manifestare a unor procese economice mai profunde. Creșterea temperaturii este efectul unei maladii. S-o decelăm...

Redusă la elementele ei esențiale, situația se prezintă astfel: economia Franței a rămas mult în urma Germaniei Federale. Forța competitivă a produselor franceze la export a scăzut. Prețurile sînt prea mari pentru a putea face față concurenței R.F.G. și altor țări.

Nu intrăm în analiza cauzelor acestei situații. În orice caz încercarea de a arunca vina pe mișcările revendicative ale muncitorilor nu rezistă faptelor. Astăzi, după creșterea salariilor din mai-iunie în Franța, salariul real al muncitorilor german este încă superior...

Drept urmare a scăderii forței sale concurențiale, balanța comerțului exterior a Franței a devenit deficitară: a exportat mai puțin decît a importat. Aceasta s-a reflectat imediat în balanța de plăți: a încasat mai puțin decît a cheltuit.

Practic, în condițiile circulației libere a mărfurilor și a banilor în lumea capitalistă, lucrurile s-au petrecut astfel: francii preschimbați în dolari, mărci, lire etc. pentru cumpărări de mărfuri în străinătate nu s-au reîntors în totalitate în Franța spre a fi cheltuiți pe mărfuri franceze. Oferta de franci a fost mai mare decît cererea. Cursul de schimb al francului a scăzut. Marile bănci străine posesoare de franci au cerut Bancii Franței să le preschimbe în aur. Rezervele de aur ale Franței au început să scadă...

Cum putea fi oprită hemoragia de aur? Mărind exportul de mărfuri și absorbînd în felul acesta francii disponibili. Dacă cum poate fi stimulat imediat exportul? Ieftinînd mărfurile. Evident, nu printr-un ordin dat capitaliștilor; acesta este un proces de durată, care are ca bază creșterea productivității muncii și scăderea costurilor. Ar exista desigur și alte soluții de moment. Una din ele ar fi devalorizarea francului. În momentul de față cu un dolar poți cumpăra cinci franci, respectiv mărfuri în valoare de cinci franci. Dacă francul s-ar devaloriza cu un sfert, cu același dolar s-ar putea obține 6,25 franci. Orice posesor de dolari — sau mărci, sau lire etc. — ar putea cumpăra în Franța cu aceeași sumă cu 25 la sută mai mult. Exportul ar crește imediat, dar în detrimentul celorlalte țări concurente. Iar acestea, ca măsură de apărare, ar devaloriza imediat în aceeași proporție monedele lor. O reacție în lanț — cum s-a mai întîmplat — pentru a restabili echilibrul, dar cu consecințe foarte grave în ce privește stabilitatea monetară.

Pentru a ajuta Franța să iasă din impas, guvernele celorlalte state capitaliste au fost de acord cu o devalorizare a francului pînă la 10%, fără ca ele să ia măsuri similare. Totodată s-a oferit Franței un credit de două miliarde de dolari, cu care să facă față cererilor de preschimbare a francilor disponibili pe piețele străine. Guvernul republicii vest-germane a mai hotărît să pună taxe vamale asupra unor mărfuri de export pentru a le scumpi și a crea un oarecare echilibru de competitivitate la export cu produsele franceze.

Dar devalorizarea francului a fost una din soluții, în fond o soluție extremă. Guvernul generalului De Gaulle a respins-o. Care este mijlocul la care s-a oprit în vederea echilibrării balanței comerciale și de plăți? Pentru a ieftini mărfurile de export și a le face competitive a redus o serie de impozite și taxe. În schimb a mărit alte impozite care duc la creșterea prețurilor interne și a tarifelor și la scumpirea costului vieții. Iată un titlu din ziarul «Le monde» care rezumă această politică denumită de austeritate: «Planul de redresare economică și financiară prevede 1,83% mai puțin la cheltuieli și 1,74% în plus la încasări. Fiscalitatea suplimentară apasă integral asupra consumatorilor».

Rezolvă aceste măsuri, coroborate cu creditele externe de susținere, cu măsurile de jugulare a speculei financiare și cu amabilele venituri în întîmpinare ale guvernului vest-german arătate mai sus, criza francului francez? Pentru moment, cred că da.

Se ridică o întrebare: Ce interes au celelalte țări concurente să sprijine Franța, făcînd chiar unele sacrificii? Răspunsul l-a dat dl. Strauss, ministrul de finanțe al R.F.G.: «Sîntem imbarcați pe aceeași corabie». Dacă se scufundă...

Muzicant bucureștean, distrînd boierimea română din veacul al XVIII-lea cu «de-ale petreckerii remii», probabil cea mai veche noțiune folosită pentru muzica distractivă și ușoară.

de la cîntecul de lume la romantă (I)

de George SBĂRCEA

La fel ca alte activități legate sau nu de artă, muzica ușoară are și ea o istorie a ei, fără să ăibă, deocamdată, și un istoric. Celor care ar fi avut posibilitatea s-o scrie, genul acesta al cotidianului și al modelelor lesne trecătoare li s-a părut prea puțin demn de atenție. Acelora care li-au îndrăgit și i-au dat o oarecare importanță nu le-a trecut prin minte că muzica ușoară merită să fie cercetată cu mijloacele istoriografice moderne, fiindcă aparține, în ultimă instanță, fenomenelor de cultură socială, chiar atunci cînd s-a depărtat de artă, devenind un articol de consum comercial. Adesea, cîntecele create pentru «deconectarea» omului comun, pentru intrunirile sale de lume și pentru serile lui petrecute în dans și desfătarea uitării de sine păreau și continuă să mai pară, uneori chiar azi, niște jucării confecționate în serie. Pretutindeni și în toate timpurile însă, ele s-au încărcat cu modul de a simți și de a-și exprima simțirea al unui anumit loc și al unei anumite epoci.

Așa s-a întîmplat și cu muzica ușoară românească, care are o vechime de aproape un secol și jumătate. Să-l străbătem împreună, într-o succintă recapitulare, destul de anevoioasă, fiindcă multe dintre cîntecele de altădată au fost uitate.

CÎNTECELE «DE LUME» ALE DASCĂLULUI PANN

Anton Pann s-ar mira să afle că o dată cu el începe, de fapt, muzica ușoară românească. Cu toate acestea, poate că, văzînd cele ce au urmat, ar înțelege că, datorită lui, locuitorii orașelor noastre au început să cînte melodii și texte diferite, atît populare cît și de ale lăutarilor. Avea o voce limpede și plăcută, încă de pe vremea cînd cînta axioane sau irmoase prin strana bisericilor, ajungînd să le cunoască atît de bine, încît a devenit unul din reformatorii muzicii religioase în Principate. Venind la București, prin 1820, el a prins gustul vieții colorate de oraș mare, plin de negustori, meseriași, hangii, slujbași publici și boieri. Erau, pe malul Dimboviței, grădini de vară unde oamenii petreceau în sunetul strunelor lăutarilor, slăvind ochii de peruzea ai strănepoatelor ciobanului Bucur și licoarea aurie toarsă din podgoriile de la Valea Călugărească.

Vuiuiau pînă-n zori mahalalele de cîntece, povestește Ion Ghica, și Anton Pann s-a gîndit să le strîngă într-o colecție și să le mai adauge dintre-ale sale, melodii unduioase, ușor de reținut și repede îndrăgite de ascultători. Concepute după tipicul cîntecelor populare și colorate în același timp cu romantismul epocii urzite pe temele dragostei, ale dezamăgirii sentimentale, ale dorului și așteptării — «plîngerii de inimi rînite, suspinuri de piepturi săgetate, tînguirii de dureri cumplite» — ele au împinzit, curînd, văzduhul nopților calde, în acompaniamentul cobzelor, sub frunzarele grădinilor de petrecere.

În acest fel a luat naștere unul din primele șlagăre românești, poate cel dintîi refren cult

Una din romantele de la sfîrșitul veacului trecut, publicată de N. Cosma din Iași, editor specializat în difuzarea creației originale de muzică ușoară.

transmis din gură în gură, răspîndit în toată țara de tarafuri, de «orchestrurile» de salon și de junii cu oarecari inzeștrări vocale:

*Cine la amor nu crede
N-ar mai călca iarbă verde.
Ab, amor drăgălaș,
Vede-te-aș călugăraș...*

Cîntecul acesta — ca și cele ce i-au urmat — deși inspirat din popor, nu mai era muzică

populară, după cum nu era nici muzică lăutărească. Era un cîntec urban, «de lume», în care țîngoveții își recunoșteau limbajul înclinat spre eliminativele trandafirii, elanurile sentimentale, dispozițiile de «inimă albastră».

S-a înfiripat, astfel, pe nesimțite, în cuprinsul două-trei decenii, o muzică nouă, un gen inedit, inventat de un creator răsărit din popor și strîns legat de felul de a cînta al poporului, însă cu o strună necunoscută înainte sau, în

oricaz, necodificată pînă la apariția colecției sale intitulate *Spitalul amorului*, în care «pe lîngă cele sătene, s-a pus și din orășene». Curgea din ea un neistovit tezaur de melodii și versuri, care, deși de multe ori triviale, izbuteau adesea să închege imagini și sentimente, dacă lipsite de adîncime, nu lipsite totdeauna de autenticitate.

Scriitor, poet, muzicant, tipograf, editor și, în același timp, colportor al creației proprii, Anton Pann cunoștea bine gusturile și nevoile de delectare auditivă ale contemporanilor săi, care i-au primit și răspîndit cu plăcere producțiile. Dacă multe din melodiile născocite, culese, stilizate și prelucrate de el s-au confundat, în cele din urmă, cu folclorul Bucureștilor, fără să li se găsească la timpul lor o etichetă pe deplin corespunzătoare, aceasta se datorește faptului că noul cîntec orășenesc era abia în faza copilăriei sale, iar noțiunea de muzică «ușoară» sau distractivă (*Gebrauchsmusik*), ca și aceea de «folclor urban» nu se ivise încă.

În țările din Apus, procesul acesta de diferențiere între muzica «grea» și cea «ușoară» era și el doar la începuturile sale: liedurile lui Franz Schubert mai erau socotite simple pre-texte de a face muzică prin saloanele burgheze, valsurile lui Joseph Lanner și Johann Strauss-tatăl erau piese de concert și de dans totdeauna, iar capelele de cafă-concert, a căror vogă avea să prolifereze începînd de pe la mijlocul secolului XIX, cîntau muzică de cameră, uverturi simfonice, valsuri, polci, mazurci și cuplete vesele cu egală cvlăyie și gravitate.

Factorul principal care a grăbit procesul apariției unei muzici mai ușor de receptat și de memorat de mulțimi decît aceea executată în sălile de concert și prin teatrele de operă sau chiar de operetă a fost democratizarea formelor de viață socială după revoluțiile din 1848 și apariția unor orchestre și cîntăreți de local, dispuși să amuze mulțimile și capabile să dea un prilej, de un sezon sau două, visării ei.

ORCHESTRE DE MUZICĂ UȘOARĂ ÎNAINTE DE 1850

Ne place să alunecăm cu imaginația peste timp, spre trecut, forînd mărturiile care dau în vileag datele simple ale vieții oamenilor de odinioară. Am rămine, fără ele, în domeniul arbitrarului și al presupunerilor, însă datorită lor știm cîteva lucruri de preț pentru reconstituirea surselor și începuturilor muzicii ușoare la noi.

Mulți dintre cîntăreții de biserică din prima jumătate a veacului trecut erau, deopotrivă, și cîntăreți laici, apreciați de boierii vremii, nu prea exigenți în privința distracțiilor lor muzicale, dar întreținînd mici ansambluri instrumentale cu o compoziție fantezistă. Tot de la Ion Ghica știm, de pildă, că la curtea lui Dinicu Golescu, «boierul iubitor de progres», cînta o «orchestră alcătuită din «doi scripcari, doi flautiști, doi clarinete (sic), un oboist, un fluieraș, doi trîmbițași, un toboșar și un

(Continuare în pag. 20)

de Camil BALTAZAR

spre
amintire...

De un timp încoace se vorbește mai des de criticul E. Lovinescu, apar extrase din opera-i, sint sub tipar scrieri ale pluralului scriitor, istoric literar și memorialist. Cei din leatul meu, și nu numai aceștia, ci promoții succesive de creatori a diverse leaturi ce s-au împărțit din merindea minții și a inimii calde a acestui mare și cinstit camarad de breaslă, își aduc aminte că o dată ce tânărul înzestrat care pășea pragul «Sburătorului» era-mbrățișat de pontiful literelor române, era adoptat, sprijinit consecvent pe toată durata existenței sale. Dacă descoperirea-n tine filonul inefabil al talentului, seniorul criticii intervenea cu energie și binefăcător în procesul creației tale, creîndu-ți condiții prielnice ei, un climat favorabil dezvoltării tale, îndeobște. Te susținea mai stăruitor atunci când erai negat sau criticat, susținere ce mergea până la ridicarea ta pe scut în virful tuturor, pentru că Lovinescu avea curajul opiniei sale și nu șovăia să-l afirme cu toată promptitudinea.

Lovinescu avea cutezanța a impune pe acei ce nu aveau decât însușirea de a fi creatori și nimic alta. Datorită acestei îndrăzneții, omul plin de noblețea umanismului și de atitudinea rectilinie și-a creat dușmani, și-a făcut inamici ce au determinat înfrîngerii în viața sa. Dar demnității, integrității armonioase a fapturii acestui exemplar vlăstar al intelectualității nu-i păsa de rumoarea joasă a pieței literare, gaștelor și bisericuțelor. El le opunea cercul «Sburătorului», model de cenaclu cu înalt nivel al dezbaterilor, prin care s-au perindat, s-au ridicat și i-au rămas devotați scriitori ca F. Aderca, B. Fundoianu, Ion Barbu, Hortensia Papadat-Bengescu, V. Valjean, Camil Petrescu, Tudor Vianu, Gh. Brăescu, I. Peltz, Anton Holban, Ramiro Ortiz, Liviu Rebreanu, V. Eftimiu, Pompiliu Constantinescu, Vladimir Streinu, Șerban Cioculescu, Cella Delavrancea, Sanda Movilă, Ioana Postelnicu, Cella Serghi.

Cenaclu «Sburătorului» era un fel de academie literară prin ajutorul căreia îți însușeai experiența literară dar și o cuviință literară — n-a fost frecventat numai de cei menționați, ci de pictori și actori, magistrați, ofițeri, doctori și ingineri, învățători, oameni politici, profesioniști din toate traturile, coconet și copilăret. Așadar, la ușa răbdătorului dascăl și-n drumător au bătut, au găsit o mină caldă-ntinsă, ascultare și reazem frățesc mai mulți sollicitanți decât bat în decenii-ntregi la ușa unui ministru. Și, cu sau fără vocație, simpli traistă-n băț sau oameni de geniu, au aflat în casa ambasadorului literelor române aceeași ambianță primitoare, același amfitrion afabil și un mentor tot atât de exigent pe cât de plin de sollicitudine. De aceea numele lui Eugen Lovinescu rămîne legat indestructibil de unii dintre cei mai valoroși scriitori ai noștri, din cîți au trăit și mai trăiesc, au creat și despre care n-a-ntrziat a-și rosti răspicat cuvîntul, fie în «criticile» sale, fie în «memoriile» sale pline de o spumoasă ironie, causticitate și finețe intelectuală. Umanistul E. Lovinescu întregea deci de minune pe complexul scriitor și moralist al epocii sale.

▲ Taraful lui Ochialbi din București, care avea un bogat repertoriu de romanețe la mijlocul secolului al XIX-lea. (Acuarela de Carol Popp de Szathmáry.)

(Urmare din pag. 19)

(tîmbalist), așadar o adevărată formație slujind dansul și distracția auditivă. Pentru «instrucțiunea muzicală» a ei fusese adus anume un dascăl de muzică de la Sibiu, care și-a îndeplinit, pare-se, atât de bine misiunea ce i se încredințase, încît ansamblul instrumental avea antren și, la auzul sunetelor lui care captivau atât urechea, cit și inima, tinerii «alergau de luau fetele și cucoanele la joc, la poloneză, la vals și la ecosez»!

Repertoriul orchestrei bucureștene cuprindea, după cum se vede — pe lângă jocurile românești — dansurile la modă în Austria și Franța. Figura în el și cîntecul vienez, în tempo de vals, *O, du lieber Augustin*, adus de-un boier din călătoria sa prin «heredaiile» apusene, unde îl auzise probabil cîntat de vreo fanfară militară. De altfel, muzica vieneză și valsul au cucerit repede Bucureștii, ceea ce explică și simpatia aleasă cu care a fost primit, la 1848, Johann Strauss-fil în Principate. Dansul acesta rotitor, pe melodii legănate, fusese popularizat după 1840 îndeosebi de Alexandru Flechtenmacher și capelmăistrul străini, în activitatea trupelor de teatru românești, care încercau să facă să răsune în el intonațiile cîntecului nostru popular. Vom afla, mai târziu, din «romantul» lui Nicolae Filimon *Giocoi vechi și noi* că Păturică juca împreună cu vătafii, în veșminte încă orientale și cu papuci în picioare — pe lângă menuet, cotilion, ecosez — și *valțul!*

Muzica instrumentală n-ajungea însă spre a putea umple «soarelele» protipendadei sau petrecerile publice. Mai era nevoie de cîntecele vocale, care, în momentele cînd virtețul dansului se potolea, să picure «of-ul în inimile perpelite pe jărăticul amorului ori muncite de drojdia aducerilor aminte».

PRIMUL TRUBADUR... OFICIAL
AL CÎNTECULUI DE LUME

Dacă poporul își avea cîntecele și lăutarii proprii, dacă periferiile atrăgeau în hanurile de pe la bariere cobzari, muscalagii și violoniști pe gustul țărgoveților, în continuă mișcare din pricina negoțului și a treburilor vieții tot mai animate, populația mai răsărită, în frunte cu boierii, manifesta o nevoie acută de duioșie, de care trailul în necurmată prefăcere din prima jumătate a secolului trecut o lipsea aproape cu desăvîrșire.

De aici apoi naivitatea cîntecelor epocii, cu texte fără nici o urmă de poezie, însă adecvate sentimentalismului vremii și al acelor ce își însușeau cu repeziune formele de conviețuire burgheză, citînd povestirile publicate de Vasile Aaron și Ioan Barac, ca Sofronim și Harita, Anul cel mănos, Risipirea Ierusalimului, Arghir și frumoasa Elena, dar mai ales traducerea Halimei, Tilu Buh-Oglindă, Istoria

Ghenovevei de Brabant și Povestea vorbeii lui Anton Pann și abonîndu-se la primele gazete săptămînale sau cotidiene și făcînd tot mai lungi și mai dese voiajuri spre marile centre ale civilizației continentale.

Cîntecele erau o completare a acestor satisfacții, și boierii ca Iancu Moruzi, Barbu Văcărescu, Costache Facca sau Bărcănescu erau musafiri nelipsiți, de cum se desprîmăvăra și pînă dădea bruma-n vîi, ai vestitelor grădini de petrecere ale lui Gîraferi, Deșliu și Pană Breslea ce se lăfăiau, între draperii de vegetație deasă, de la poalele Dealului Mitropoliei pînă pe malurile, încă tifoase pe atunci, ale Dimboviței.

Unul dintre cîntăreții care se luau la întrecere cu privighetorile din livezile bucureștene a fost Nicolae Alexandrescu. Grigore Ghica, domnul iubitor de muzică vocală și instrumentală — cel ce îl «slobozise» pe lăutarul Costache Dinicu, străbunicul după mamă al lui Grigoraș Dinicu — l-a căntănit pe Alexandrescu și i-a dăruit titlul de *cafegi-bașa*.

Este, se pare, cea dintîi acceptare, la noi, a unui cîntăreț «de lume» în rîndul îndeletnicirilor onorabile și de vază socială căntănirea aceasta, care — cu tot precedentul creat — nu se știe să fi fost urmată curînd de gesturi similare. Dar interesul pentru noul fel de muzică — pe care trupa madamei Carl, unde avea să cînte ca flautist Nicolae Filimon, îl cultiva și îl improspăta cu melodii aduse de peste hotare — avea să crească mereu de aci înainte.

Noua muzică, dulceagă pînă și cînd i se asociau ritmuri mișcate, era, cu toată inconsistența ei artistică, foarte mișcătoare pentru fanteziile simple ale oamenilor de curînd orășenizați, fără pretenții de artă de cînd se depărtaseră de simplitatea și puritatea artei populului. Dornici să găsească o scurtă delectare în cîntecele bune de a fi repetate și altora, ei se lăsau mîngiați de melodiile pe care le confundau ușor cu folclorul, poate fiindcă le învățau cu aceeași ușurință cuvintele și legăturile melodice.

Pentru multe romanețe au avut o viață scurtă, o imagine și un sentiment pînă și din astfel de «versuri», de autori, firește, necunoscuți:

*Aur și palate
flori și diamante
și le dau pe toate
dacă tu mi-i da,
dacă tu mi-i da
floricica ta,
să-melese în ea
inimioara mea.*

Urma, în tempo de vals sau polcă, pe durata a opt măsuri, refrenul *tra-la-la, tra-la,* cu notele acumtate în lung, în maniera instrumentală a lăutarilor, care au influențat neîncetat creația cultă de romanețe.

ROMANȚA, GEN POPULAR
SAU MUZICĂ UȘOARĂ?

Asimilată multă vreme muzicii populare, romanța românească — cu intonația ei specific urbană și cu o anumită tentă de melancolie — este unul dintre cele mai vechi și mai autentice

subgenuri ale muzicii noastre ușoare.

Cînd anume s-a născut și cine a creat-o întîiul, e greu de precizat prin documente scrise. Dar nu e de loc greu să-i plasăm începuturile în perioada premergătoare revoluției pașoptiste, ale cărei gusturi și mod de exprimare muzicală le talmăcește.

Oricum, către mijlocul secolului trecut, cînd Nicolae Filimon își începea activitatea de culegere și notare a cîntecelor populare, de lume și satirice, romanța avea o largă arie de răspîndire în saloanele burgheziei române. Ea ocupa un loc aparte nu numai în repertoriul lăutarilor, ci și în acela al cîntăreților din grădini publice, hanurile, terasele și cafelele timpului. Aproape fiecare artist dramatic, avînd de cîntat ceva în piesa pe care o interpreta, se socotea dator să aleagă o romanță cit mai agreabilă publicului, fiindcă ea îi asigura aplauzele și bisările rîvnite. În felul acesta a urcat acest subgen de muzică ușoară pe scena muzicală, pătrunzînd în vodevil, în «crochiurile» și scenetele cu muzică, în operele și în reprezentațiile de revistă de mai târziu.

Răsfoind colecțiile de romanețe vechi — tipărite în a doua jumătate a veacului trecut și chiar în primele două decenii ale secolului XX, la București, Iași și în orașele mai mari de provincie, unde librării deveneau editori sau figurau ca depozitari generali ai compozițiilor tipărite pe cheltuiala autorilor — aflăm cele mai surprinzătoare naivități în textele scrise pe o muzică simplistă, concepută aproape obligator în tonalitate minoră, cu o parte mediană sau un ritornel modulînd în relativa majoră a tonicii. Toate romanețele semănau între ele și toate erau, în conținutul lor «poetic», niște lamenturi amoroase de genul: «*O femeie cînd te-nseală / dacă vrei a-ți răzbiuna, / te arată cu răceală / ca să-nceapă-a te-adoră*» sau: «*Ab, tu ce ești a vieții floare, / cel mai dulce vis de-avor, / ab, femeie, tu ești soare, / tu ești mi buchete de florin*» sau, în sfîrșit: «*! oiam să fac și tu să suferi, / lacrimii să vad în ochiul tău, / și cînd vei fi în desperare, / atunci în lume să plec eu...*»

Cele mai multe romanețe au avut o viață scurtă; numai puține au înfruntat timpul, intrînd în repertoriul de durată, «clasic», ca bunăoară Știi tu cînd te țineam pe brațe, de altfel de o dată mai recentă, ce se poate fixa prin anii '90. Succesul lor de sezon se datoră apelului la sursele sigure ale sentimentalismului citadin constituit din materia particulară a împrejurărilor locului și epocii. Ele deșteptau în auditorii emoții simple, directe, vii și atrăgătoare prin textele și întorsăturile lor de frază muzicală tipice. Că aceste naive încercări au contribuit, ulterior, la ivirea unor romanețe mai elevate, mai direct legate de substanța folclorică, dar nu mai puțin sentimentale ca aură afectivă, culminînd în cîntecele pe versurile de dragoste ale lui Mihai Eminescu (*De ce nu-mi vîi, Pe lângă plopii fără soț, Mai am un singur dor ș.a.*), creînd o tradiție puternică și un bogat capitol de muzică ușoară românească, cu ecouri mondiale, este un adevăr aparținînd istoriei culturii noastre artistice.

(Va urma: Cuplețul, dansul de salon și cîntecul de promenadă)

Individualitatea artistică a regizorului Ivan Helmer, debutant concomitent pe două din scenele unor importante și prestigioase teatre bucureștene, se poate descifra din însăși opțiunea și aderența sa pentru un anume reperoriu care îl demonstrează a fi adeptul unui teatru analitic, lucid, poetic. Helmer refuză exploziile violente, desenul și pictura regizorală păstoasă sau exuberant coloristică. El renunță la arabescurile unei puneri în scenă complicate, metaforice sau voit expresive, debarasându-se de strălucirea de suprafață, în favoarea unei expresii austere.

Cred că, prin însăși structura sa, Helmer este un regizor antibaroc.

În general, tineretea în regie se manifestă — la primele montări, ba uneori chiar mult mai târziu — printr-o dorință expresă de autoafirmare care duce câteodată la suprasolicități, la redimensionări, la violentări, prin introducerea unor jocuri de artificii acolo unde textul conține jar mochnit, sau prin desfășurarea unui întreg arsenal de mijloace acumulate în timp de către teatrul modern.

Alteori debutul se află sub semnul epigonismului, preferându-se, în locul unei zecimi de personalitate proprie, o suture din cea a lui Artaud.

Surprinzător la Helmer este faptul că pare a nu fi tributar unei anume modalități, străduindu-se de a-și determina un mod propriu în înțelegerea și exprimarea actului teatral. El nu vrea să fie modern cu orice preț și nici interesant cu orice preț, și parcă fără voia lui izbutește să fie și una, și alta.

Calitatea și claritatea gândirii sale se materializează în cele două spectacole în primul rând în actori și prin actori, și nu întâmplător. Rodica Tapalagă (Helea) în «Melodie varșoviană» și Vasile Nițulescu (Davies) în «Îngrijitorul» înscriu două strălucitoare creații atât în palmaresul realizărilor lor cât și în cel al acestui început de stagiune.

*

Modul în care regizorul a citit și a descifrat scenic piesa lui Leonid Zorin și cea a lui Harold Pinter, descoperind resorturile intime și particularitățile stilistice ale fiecărui text în parte, reprezintă în ultimă instanță rodul unei lecturi foarte personale — chiar dacă aceasta nu se înfățișează ca atare unui ochi mai puțin avizat. Înselătoarea senzație de impersonal se datorește însă unei transpuneri scenice fluente și neostentative.

«Melodie varșoviană» este o dramă lirică care vorbește despre destinul a doi tineri puși în situația de a nu-și putea împlini dragostea, datorită unor împrejurări oarecum stupide și imposibilității unuia dintre ei de a se sustrage acestor împrejurări, care îl copleșesc, îl deformează și îl fac să-și înăbușe într-un soi de compromis cu sine însuși cele mai nobile și pure sentimente care i-au fost hărăzite omului prin însăși natura sa.

Este o piesă despre neîmplinire, deși cei doi eroi, fiecare în parte, se realizează pe plan social. Timpul trece peste ei, sint absorbiți de preocupări, griji și succese, dar undeva în existența lor o articulație a rămas ruptă. Drama este mai mult a ei pentru că, din nefericire, Helea este înzestrată cu o sensibilitate specială. Ea descoperă la un moment dat cu naivitate și uimire: «Unde te-ntorci, numai granițe... Numai speranțele noastre n-au granițe».

Scrisă cu un profund umanism și o fragilă gingășie, piesa lui Leonid Zorin s-ar fi putut cu ușurință transforma în spectacol într-o înduioșătoare, lacrimogenă și sentimentală suită de întâlniri patetico-amoroase, învăluite în aburii călduți ai unei destrămate și răvășite fericiri. Spectacolul realizat de Helmer pe scena Teatrului «Lucia Sturdza-Bulandra» se desfășoară sub semnul unei stricte și riguroase lucidități. Destinul celor doi eroi se derulează ca privit cu obiectivitate, din afară, faptele curg aparent normal, fără sublinieri afective, cu o remarcabilă doză și discreție interioară și exterioară, drama consumându-se întâmplător, parcă pe o altă traiectorie. Datorită acestui mod de a aborda textul, sensurile se desfac, se dilată; dar ideile apar și se transmit în mod implicit.

Decorul (arh. Dan Jitianu) se integrează perfect — prin lipsa de ostentație — concepției generale a spectacolului. Totul se desfășoară într-un cadru aproape neutru, format dintr-o cutie din plasă de sîrmă, care delimitează spațiul scenic unde evoluează eroii sub lumina unor reflectoare montate la vedere și menite să creeze aura unui climat poetic, dar de o poezie în limitele unui voit convenționalism. Existența pianului, prin încărcătura lui metaforică, mi s-a părut oarecum străină de rest — nu atât din punct de vedere plastic, cât concepțional. Costumele concepute de Ovidiu Bubulac, cu o delicată nuanță ironică, sînt un component al actului de lucidă detașare de care vorbeam.

Marele merit al acestui spectacol se datorează însă strălucitei interpretări a rolului Helea de către Rodica Tapalagă, și doar un cronicar opac sau de un profesionalism îndoielnic poate să treacă cu vederea, în două cuvinte închise într-o paranteză^{*)}, această remarcabilă creație actricească. Personajul creat de Rodica Tapalagă constituie un act de virtuozitate prin desăvîrșita minuție cu care și-a construit întreaga partitură de inflexiuni și o lume creată din gesturi mărunte, toate grefate pe o pătrundere

debut dublu pe scena bucureșteană:

IVAN HELMER

de Valeriu MOISESCU

psihologică de un deosebit rafinement, pe un farmec indescriptibil și pe o profundă înțelegere a sensurilor existente în relațiile dintre ea și Victor. Această creație a Rodicăi Tapalagă se înscrie printre cele mai importante realizări actricești din ultima vreme.

*

Eroii piesei lui Harold Pinter «Îngrijitorul» sînt niște oameni speriați, terorizați de realitatea existentă înafara și înlăuntrul lor, niște oameni care se tem de singurătate și care au nevoie unii de alții dintr-un instinct aproape primar de a se aduna la un loc, deși fiecare în parte trăiește singur cu el însuși, iar comunicarea se stabilește doar în straturile epidermice și în special în momentele cînd izbutesc să se terorizeze reciproc.

Ei par niște oameni obișnuiți, oarecare, veniți nu se știe de unde și mergînd nu se știe încotro, cu un trecut incert și un prezent ambiguu, acționînd fără mobiluri precis determinate, vorbind dintr-o obișnuință de a divaga, de a flecări în gol și din teama de a nu rămîne singuri cu ei înșiși. Ceea ce a înțeles Helmer și echipa de interpreți care au realizat spectacolul pe scena Teatrului Mic a fost faptul că autorul aduce în scenă trei oameni deosebiți, alcătuiți dintr-un aparent cotidian și o transparentă alienare.

Deși piesa este îmbibată de tragismul ce rezultă din desfășurarea unor existențe serbede, spectacolul se încheagă într-o arie de preponderență comică.

În scenă, relațiile se constituie din real și contrafăcut, în anumite momente tensiunea crește și se umflă vertiginos, fără determinări stricte și palpabile, ba chiar — cum se întâmplă în excelentul moment în care o prăpădită de servietă este smulsă din mîinile lui Davies de către Mick pentru a fi, la rîndul ei, smulsă din mîinile lui Mick de către Aston și redată lui Davies, parcurgînd de cîteva ori acest itinerar încleștat — tensiunea atinge limitele unui absurd înspăimîntător prin ridicolul cu care în cele din urmă personajele își părăsesc scopul cu aceeași lipsă de motivare cu care și-l determinaseră inițial.

Frînturile de cuvinte, frazele neterminate, gratuitatea unor acțiuni, tăcerile se țes cu abilitate în compoziția scenică a spectacolului.

Camera în care își consumă zilele cei trei eroi este o mică lume populată cu fleacuri și adunături. Decorul semnat de Helmut Stürmer creionează prin asocieri de obiecte un climat vag neliniștor și o senzație de provizorat.

Și în acest spectacol, ca și în «Melodie varșoviană», meritul și seriozitatea muncii direcției de scenă apare în mod deosebit în împlinirile actricești. Distribuit în rolul Davies, Vasile Nițulescu realizează o compoziție originală de mare valoare, amintindu-ne pe undeva de forța creațiilor lui Nicolae Bălățeanu.

Frazarea cu totul specială a actorului, tăcerile sale pline de comentarii interioare, privirile sale umil furiașate prin colțuri uneori, alteori sclipind de șiretenie, gesturile sale mărunte și oarecum stingace, fiecare amănunt în parte se constituie la un loc într-o creație memorabilă.

Alături de el, Dan Nuțu (Mick) și Nicolae Pomoje (Aston) susțin cu inteligență și o nobilă discreție celelalte două dificile partituri ale piesei.

Și așa, pe o bancă dintr-o sală de concert, a început povestea de iubire dintre Helea (Rodica Tapalagă) și Victor (Aurel Cioranu).

Vasile Nițulescu în «Îngrijitorul»: un rol pe care îl merita și îl aștepta de mult.

*) Vezi «Contemporanul» din 18 X 1968.

Creșterea numărului de membri și a activității O.N.U. a determinat elaborarea unor proiecte pentru mărirea spațiului afectat sediului organizației mondiale, cu: 1) un parc cu terenuri de tenis și hochei, pe malul lui East River; 2) încă o clădire pentru birouri; 3) o clădire afectată școlii de cadre a O.N.U. și 4) un sediu central.

24 de ore din viața unui ziarist la O.N.U.

Redacția noastră s-a adresat trimisului special al revistei «Lumea» la cea de-a 23-a sesiune a Adunării Generale O.N.U., cu rugămintea de a ne transmite un reportaj despre activitatea pe care o desfășoară acolo, ca ziarist, de-a lungul unei zile. În locul reportajului solicitat, pe adresa unui membru al redacției a sosit o scrisoare personală în care, printre altele, sînt evocate și momentele principale ale muncii colegului nostru, preocupările sale, ca și unele reflecții pe marginea contactelor avute, a discursurilor auzite și, în general, a ambianței în care trăiește de două luni de zile. Pentru că această scrisoare corespunde în bună măsură intențiilor noastre privind reportajul, o reproducem cu convingerea că ea va interesa cititorii și că nu comitem prin aceasta o reprobabilă indiscreție.

Dragă prietene,
E noapte, e tîrziu, și o ciudată tăcere plutește în jurul meu. Mă întreb dacă mă aflu într-adevăr la New York sau undeva, departe, într-o imensă singurătate, în care unicele prezențe perceptibile sînt eu însumi și noaptea de afară. O noapte care ar fi cumplit de neagră dacă nu ar fi puzderia de lumini roșii, albe, portocalii, albastre pe care orașul acesta tulburător le aprinde în fiecare seară pentru a-și decora somnul. Pentru că New Yorkul trebuie să știi aceasta, nu poate dormi decît scaldat în feerice sclipiri valpurgice. Unii spun că e bilci, alții că e carnaval

grotesc. Și unii și alții, fie că sînt stupizi, fie că mint. Tu, care ești un mare admirator al coloristicii în arta plastică, mă vei înțelege poate cînd îți voi spune că străzile New Yorkului sînt noaptea cea mai fantastică expresie a picturii moderne: culoarea în mișcare. Culoare abundentă, vie, violentă aproape, mișcarea sacadată, obsesiv mecanică. Și ce mă interesează dacă pe fundalul negru al zgirie-norului sau al cerului, acolo sus, ele se confundă mereu — aceste lumini caligrafiază anunțuri publicitare gen «Cola-Cola dietetică împiedică obezitatea», sau «Nixon e omul care ne trebuie». Personal nu beau Coca-

la dietetică pentru că e insipidă și nu ez cu Nixon pentru că, printre altele, n-am drept de vot. Mă fascinează jocul acesta de lumini care, și se va ea poate paradoxal, umanizează și alzește strada. Această stradă care, seori și în atâtea locuri, nu înseamnă cit lume agitată sau indiferentă, autobile grăbite, case de ciment și oțel, igazine suprîncărcate și cinematofe neconfortabile.

Levyorkezii au innobilit reclama menină dîndu-i aparențele unei arte. Mai lît, prin aceasta ei au inventat străzii unctie socială. S-ar putea să fie truc, echerie, dar prinde, și e bine. Seara, străzile orașului, oamenii sînt mai veseli, i deschși, mai prietenoși. Se culcă ate oboșiți dar bine dispuși. Și, iarne, cit e de important aceasta în ta noastră, a tuturor!

Sper că povestindu-ți toate acestea nu ajunge la concluzia că îmi petrec acul newyorkez pe stradă. Dimpotrivă, cul destul de puțin și mă cert mereu nu reușesc să-mi organizez mai bine aba. Lăsînd însă strada de o parte, evărul este că America e o țară extrem-curioasă, de interesantă, cu surprinzăre contraste și ascușiri nu numai în ionomia urbanistică sau în starea mate-lă a populației, ci și în temperamentul menilor, în mentalitatea lor, în obiceiuri, gustul lor artistic și, în general, în gradul de receptivitate la cultura și chiar în ea ce este pe drept cuvînt socotit ca tutea supremă a țării — tehnica. Aici, nica aceasta se mîncîncă cu piine. ar despre toate acestea îți voi povesti ă dată. Mi-ar plăcea să și scriu, sau mai rect spus să descriu o serie de aspecte re m-au frapat cu osebire.

Totuși, să revin la ceea ce te interesează să încerc să-ți schițez o imagine a ceea fac eu aici, la O.N.U. Voi lua ca model a de azi. O zi obișnuită.

De fapt munca mea personală începe e la 7 dimineața. Este ora cînd liftierul i aduce New York Times-ul la care am abonat. Cam buimăcit de somn, ă apuc să citesc ziarul. O operație care-ți cel puțin 40-50 de minute, dacă vrei să într-adevăr informat cu ceea ce se etrece în lume, în Statele Unite, și chiar O.N.U. Pentru că ziarul publică în fie-re zi o scurtă notă despre lucrările de ri și programul zilei de azi. Este adevă-t că în general ești informat din ajun u ce se va întîmpla. O verificare în plus u strică. Așadar, se confirmă că Aduna-a Generală se întrunește pentru discu-rea contribuțiilor la fondul de dezvolt-e și că în comitete se discută cutare au cutare problemă. O mică paranteză ropo de ziar: în fiecare zi pe pagina tii, sus, în dreapta titlului, se publică o ărtă informație despre starea vremii. u precizie matematică și se comunică acă va fi ploaie, vînt, soare sau nori. e cînd mă aflu aici n-a fost o singură în care capriciile toamnei să fi dezmințit omunicatele respective.

Pe la 8.30, gata de drum, bat întii la ușa olegului meu de la Agerpres, Nic. Iones-u. Împreună trecem întii pe la sediul ișiunii permanente a României de la ațiunile Unite. Distanța nu e mare, o cem pe jos, e aer proaspăt, ne înviorăm. întîlnim, ca de obicei, o atmosferă plăcută, iariștii și diplomații făcînd casă bună. flăm vești din țară, citim ziarele romă-ești, sîntem informați asupra activității eleațiilor români pentru azi sau zilele rmătoare. Nic pleacă spre metro în irectia O.N.U. Eu rămîn în continuare la ișiune, ditez corespondența pentru Lumea». Bucureștii va căma la telex a O.N.U. mai devreme de ora fixată. Un ic început de panică: ce ne facem? Nu-i imic, Jeny aranjează totul. I-am cerut jutorul pentru dactilografiera corespon-tenței, băieții de la telexul I.T.T. puțin stfel perfora mai repede banda. Tovarășa ceasta este un fenomen: nu termin bine raza și ea mă îndeamnă: spune mai de-arte.

Bun. Totul s-a terminat.

Si acum, la drum spre O.N.U. E destul de tîrziu, dar metroul expres parcurge distanța dintre strada 86 și strada 42 în exact 5 minute. Alte zece minute durează drumul din stație pînă la sediul organizației. Intru prin poarta ce duce în clădirea secretariatului. De multă vreme nimeni nu mai cere vreo legitimație. De altfel toți oamenii din serviciul de ordine și securitate al O.N.U. te cunosc. Fie că au o fenomenală memorie vizuală, fie că, și aceasta e mai posibil, sînt foarte buni fizionomiști și psihologi. Rareori se întîmplă să oprească pe cineva posedînd dreptul legal de a intra în sediul organizației....

...«Clădirea de sticlă și oțel de pe East River».

În cite reportaje de la sau despre O.N.U. nu ai întîlnit această frază introductivă. Nici n-ai bănuî, privind-o dinafară, cit de vaste îi sînt culoarele, foaierele, săliile de ședințe și birourile. Scările rulante mă urcă la etajul trei. Este cartierul general al presei, care ocupă de asemenea etajul doi.

E destulă animație, semn că va fi o zi interesantă la O.N.U. Prin ușa deschisă a cofetăriei UNCA (asociația corespondenților acreditați la Națiunile Unite) vîd numeroși colegi de breaslă. Grupați în jurul măsuțelor, beau cafeaua și schimbă informații. «Hello George, hello Bob». Cinci minute îmi ajung pentru a servi, la rîndu-mi, o ceașcă fierbinte și pentru a afla că în Comitetul IV delegații cutărei și cutărei țării pregătesc «o rezoluție tare» în problema apartheidului. E însă vremea să-mi încep propriile treburi. În holul principal al etajului, în jurul căruia se află prețioasele servicii de informații pentru presă, birourile funcționarilor permanenți ai departamentului și mai ales ghișeele și rafturile de unde te poți aproviziona cu discursuri, texte de rezoluții sau amendamente, rapoarte și orice informații privind activitatea în Consiliul de Securitate, în Adunarea Generală, în comitete și chiar în organisme afiliate O.N.U., îl vîd pe colegul meu Nic bătînd febril la mașină prima sa corespondență din ziua aceasta pentru «Agerpres». Îmi procur și eu Jurnalul zilei și-mi stabilesc «ordinea de bătaie». Lucrează Adunarea Generală, lucrează toate comitetele. Trebuie să aleg. Voi merge în Comitetul pentru problemele economice și financiare, unde vorbește delegatul român. La douăsprezece voi reveni aici pentru a-mi pregăti emisiunea radiofonică, programată pentru ora paisprezece. Apoi lunchul la restaurantul delegaților unde, împreună cu colegul meu agerpresist, am reținut o masă în vederea dejunului la care l-am invitat pe corespondentul permanent al ziarului «Le Monde», Philippe Ben. La ora 15.00 o întîlnire în faimosul «Delegates lounge» cu un membru al misiunii permanente a Danemarcei la O.N.U.. La 15.30 reîncep lucrările Adunării și Comitetelor. La 18.30 reîntoarcerea la hotel pentru pregătirea corespondenței destinate revistei «Lumea». Deci, acesta-i programul pregătit, întîmplările neașteptate neputîndu-le, bineînțele, prevedea încă de la ora aceasta.

În linii mari, programul s-a destășurat în conformitate cu cele știute. Au intervenit în plus un «briefing» la etajul II și o invitație la recepția dată de o ambasadă pentru ora 19.00. Aceste briefing-uri sînt scurte întîlniri ale ziarîștilor — ele au loc aproape zilnic la ora 12.00 — fie cu un membru sau șef de delegație care ține să facă o comunicare și să răspundă apoi la întrebările ziarîștilor, fie cu șefii departamentului presei care fac cunoscut un eveniment sau altul legat de desfășurarea lucrărilor sesiunii și răspund cu singe rece asaltului întrebărilor puse de ziarîști.

Îți spuneam că la ora 12.00 trebuia să încep elaborarea corespondenței pentru radio. Am întîrziat din pricina acestui briefing, dar m-am ales cu unele informații pe care le-am transmis «cu prioritate», «operativitate» și «exclusivitate».

Tu, ca vechi (deși tînăr) om de presă, poți aprecia valoarea acestor noțiuni. Vei zice poate că sînt vanitos? Hai, fii mai cumsecade și creditează-mă, cel puțin, cu un banal dar real «conștiincios». Apropos însă, aș vrea să subliniez spiritul de colegialitate care domnește în general aici. Firește, toți au ambițiile lor, toți doresc să lucreze bine, poate mai bine decît alții. Dar relațiile sînt foarte amicale, schimburile de opinii foarte deschise, informațiile furnizate cu dărnicie. Fără îndoială ca noi, ziarîștii români, beneficiem din plin de simpatia de care se bucură în general România și delegația țării noastre aici la O.N.U., fie că e vorba de diplomații ori de ziarîști.

În așteptarea interlocutorului meu danez priveam din fotoliu forfota din foaietul delegaților. E un adevărat spectacol. Unde mai poți vedea atîți miniștri de externe, atîți diplomați de mare reputație, strînși cu toții la un loc? Dacă nu ești atent, riști foarte mult ca, fugină grăbit după unul, să-l calci pe picioare pe un altul. De aceea se circula repede dar cu grijă și circumspecție. Ziarîștii pîndesc, iscoditori: în jurul unei mese se discută, domolit sau concentrat. Cine sînt? Trebuie cercetat. Iar de cercetat, te asigur, merită. Acest «Delegates lounge» este una dintre cele mai prețioase instituții ale O.N.U. Despre ce se petrece aici — nici un comunicat de presă, nici o filă șapigrafiată, nici un comentariu, nici o dare de seamă în docu-

mente și arhiva O.N.U. Dar multe inițiative valoroase ale organizației s-au născut din discuțiile și tratativele începute aici, multe relații bilaterale își au punctul lor de pornire în întîlnirile organizate în această vastă și luminoasă sală. Este principalul distribuitor de informații, discrete, «din surse competente» sau «din surse din apropierea cercurilor O.N.U.». Glumele și anecdotele care fac ocolul culoarelor clădirii își au originea tot aici. E o industrie prosperă, care își aduce partea de contribuție la atmosfera generală. Cred că dacă cineva ar propune desființarea «Delegates lounge»-ului, ar fi linșat. Și fac pariu că nu ziarîștii vor fi cei care vor lovi primii.

Cum mi-am incheiat ziua? Scriindu-ți. După recepția de la respectiva ambasadă, despre care ți-am pomenit și care a fost cam sobră în ce privește consumația alimentară dar bogată în conversații cu ziarîști și diplomați, am pornit agale spre casă, pe jos. Dacă ți-aș fi scris reportajul cerut, îl trimiteam probabil cu descrierea — mai sintetică, desigur — a străzilor newyorkeze, adică cu ceea ce am început prin ați povesti, cam larg, ție. La hotel, mi-am terminat corespondența pentru «Lumea». Intenționam să scriu și pentru «Flacăra», dar sînt puțin oboșit. Totuși, scrisoarea aceasta către tine m-a reconfortat. Aștept cu nerăbdare să ne revedem.

George Serafin

Instantaneu de la un «briefing».

Ziarîștii au și ei un spațiu afectat exclusiv lor.

FLACĂRA

Nr. 1 1969

apare la 28 decembrie
într-un număr mult sporit de pagini
24 de pagini în culori.

din sumar:

■ «Flacăra» întreabă, personalități proeminente răspund: ...**Și în 1969?** ■ Actualitate și previziune: **reporterii noștri pe teren vă informează despre CEEA CE ESTE și CEEA CE VA FI** ■ Vestii comentate de pe 5 continente ■ Familia Soarelui, familia noastră — **senzationale dezvăluiri ale științei contemporane cu privire la Lună, Marte, Mercur, Venus, Saturn, Fobos și Deimos, asteroizi. Savanții spun: SÎNTEM TOT MAI APROAPE DE ADEVĂR!** ■ Iată niște fotografii despre care s-a vorbit: cele mai surprinzătoare instantanee fotografice ale anului trecut ■ **Ați terminat ultimele pregătiri pentru Revelion? Cîteva sfaturi în plus, și de ultimă oră, nu strică!** ■ **Această povestire a fost aleasă pentru dv. de însuși Hitchcock** ■ **Un set de fotografii al căror calificativ de ciudat încă n-a spus nimic** ■ Film ■ Teatru ■ Umor ■ Jocuri distractive ■ Cel mai..., cea mai... — cititorii «Flacării» și-au spus cuvîntul despre vedete de teatru, film, muzică ușoară.

DECENIUL 1:

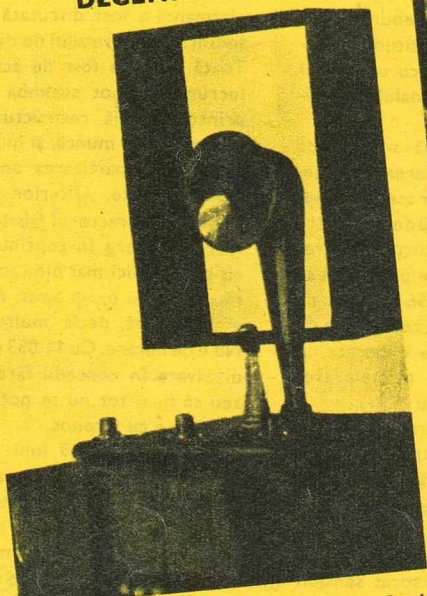
S-a inventat avionul, dar a fost nevoie și de parașută ca să se ajungă la «Concorde».

DECENIUL 2:

S-a născut cinematograful sonor, dar trebuie să se nască și «Buftea» ca să puteți viziona «Dacii».

DECENIUL 3:

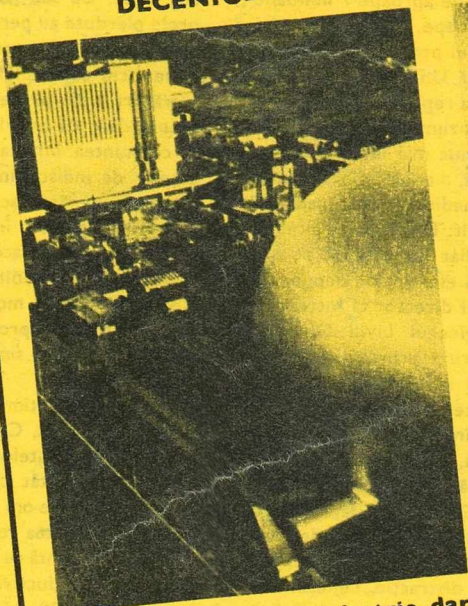
S-a răspindit radioul, dar a fost nevoie de transistoare ca să-l puteți asculta pe Constantin Drăghici în tramvai.

DECENIUL 4:

A adus televizorul, dar trebuiau inventați: «Sfintul», «Evadatul» și «Răzbușătorii» ca să aveți emoții la domiciliu.

DECENIUL 5:

A introdus atomul în industrie, dar mai trebuie așteptat pînă va ajunge și în bucătărie.

DECENIUL 6:

Au evoluat primii sateliți artificiali, dar a fost nevoie de Mexic ca să ne retransmită cum am cucerit medalii de aur la Olimpiadă.

DECENIUL 7:

Apare Almanahul «Flacăra», dar trebuie să-l rețineți din timp pentru a avea cea mai interesantă lectură a anului.

cele 7
minuni ale
secolului
20

DREPTUL LA BIS

Cînd se repetă «Forsyte Saga» pe programul 1 pentru telespectatorii care nu recepționează programul 2 sau au pierdut anumite episoade, nu putem decît să aplaudăm. Cînd se reia «Belphegor» în doze mai compacte decît la prima prezentare — prea tărăgănată pentru un serial de un asemenea tip — e foarte bine. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, pe ce criterii au obținut și comediarele cu Mickey Rooney dreptul la bis? Nu mă număr printre cei ce contestă rosturile acestui ciclu amuzant — fără pretenții artistice — pentru mici și mari. Văzînd însă, marți 26 noiembrie, un episod în reluare și amintindu-mi că nu demult filmul submediocru «Pffft» s-a bucurat de același tratament preferențial, întreb cu mirare: de ce?

În aceeași zi s-a reprogramat ecranizarea novej «Subprefectul» de Duiliu Zamfirescu. A trecut destul de multă vreme de cînd am văzut-o pentru prima oară (Mircea Albulescu nu purta pe atunci barbă roșie), și a doua vizionare mi-a întărit prima impresie. Letiția Popa conduce cu mină sigură, convingător, punerile în scenă despre procese la care se dovedește că părțile nu sînt ceea ce păreau de la început a fi. (Vă amintiți procesul de același tip după o năvălă de William Faulkner?) Și, din nou, am remarcat aceeași slăbiciune structurală: episoadele evocate sînt filmate prea «obiectiv», nu în versiunea martorului narator.

Altfel de repetare: aducerea pe micul ecran, în mai multe emisiuni, a unor persoane care n-au nimic sau aproape nimic de spus. De filmul «Columna», televiziunea, politicoasă (e de altfel ușor să fii politicoasă cînd nu ai cronică cinematografică în programe), s-a ocupat doar pe ocolite: prin interviuri. A fost mai întîi o făcută rotundă cu patru interpreți, care m-a făcut să-mi dau seama cîtă dreptate avea unul dintre cei mai talentați actori din «generația aproape tină» cînd îmi semnala ceea ce el numea o inechitate: se face atîta caz de vedetele străine încît se uită pur și simplu de existența artiștilor de același calibru sau de calibru superior de la noi. Jucase rolul principal într-o co-superproducție. La sfîrșit, cînd realizatorii s-au întîlnit cu ziariștii străini, toți s-au năpustit cu întrebările asupra actorilor cu oarecare faimă veniți de peste hotare. Ziariștii români au procedat și ei exact la fel. Cu toții păreau a prețui doar numele cu rezonanță de star internațional, nu valoarea intrinsecă a artiștilor sau calitatea interpretării în filmul abia terminat.

La masa rotundă despre «Columna», fiecare dintre actorii români prezenți avea de comunicat ceva interesant, un gînd propriu. Starul străin, care poate frînge la fel ca și acum 30 de ani inimi slabe de femeie, răspundea foarte amabil atunci cînd era întrebare, intervenea în discuție zîmbind cuceritor chiar și atunci cînd nu era întrebare, dar în fond vehicula numai amabilități, nu și idei. Firește, televiziunea a făcut bine invitîndu-l. În primul rînd, e și ea datoare să-și aducă tributul cultului vedetelor. În al doilea rînd, pentru că nimic n-ar fi putut scoate mai categoric în evidență, prin contrast, calitatea spiritului actorilor români. Ar fi fost însă de ajuns. Nu mai era nevoie de a doua întîlnire cu starul în noua emisiune «Bucureștii-n 7 zile», de insistența cu care reporterul voia să-i surprindă reacțiile la contactul cu opere de artă sau în alte împrejurări. «Bucureștii-n 7 zile» poate fi — au încercat să ne demonstreze autorii — orice. De aceea, valoarea emisiunii se va măsura în ultimă instanță după criteriul selectivității.

Am ales un caz nu tocmai tipic pentru a semnala un fenomen destul de larg răspîndit: frecvența cu care apar pe micul ecran, în posturi diferite — ba reporter, ba intervievat, ba povestitor, ba altceva — persoane al căror principal merit pare a fi că sînt ușor abordabile. Dincolo de cercul de colaboratori perfect profilați, care n-ar trebui folosiți ca «fată la toate», ar fi însă de dorit ca televiziunea să ne aducă mereu alte figuri, alte personalități, alte opinii.

Felicia ANTIP

CRONOS

în dizgratie

de Liviu TIMBUS

A ieșit «tulburelul» și orașul întreg miroase a pivniță de vinuri.

Pretutindeni aceeași boare dulce-acrișoară, un adevărat «smog» de sezon, acid și persistent, răspîndit cu generozitate pe toate străzile și ulicioarele Focșanilor.

«Nemotivatele plutesc în aer, le puteți simți și depista după miros — ne spune un funcționar al Consiliului popular județean. O dată cu vinul nou încep să curgă gîrlă și orele pierdute de pomană»...

Și zău că l-am fi crezut pe cuvînt dacă n-am fi dat cu ochii de rapoartele Consiliului județean al sindicatelor și mai cu seamă dacă n-am fi colindat cîteva dintre cele mai importante întreprinderi industriale ale județului.

A da vina pe tulburel înseamnă în fapt a te îmbăta cu apă rece. Mărturie stau cele peste 500 000 ore-om pierdute în primele 9 luni ale lui '68 și care — după cum o dovedesc documentele statistice — au fost «repartizate» judicios pe toate cele trei trimestre.

Întirzierile de la serviciu, certificatele medicale acordate după ochi și sprîncene și învoiriile nejustificate au o singură mamă bună: slaba preocupare pentru organizarea științifică a procesului de producție, pentru întărirea disciplinei și simțului de răspundere în muncă. Este inexplicabil cum într-un răstimp de numai 9 luni de zile au fost irosite 110 000 ore-om numai prin absențe nemotivate (13 951 numai la Fabrica de confecții), peste 50 000 ore-om prin învoiri și concedii fără plată și mai bine de 350 000 ore-om «justificate» prin certificate medicale? S-a trezit Radu Gherman morocănos și fără chef de lucru? Un simplu telefon la serviciul personal și restul vine de la sine: certificatul medical nu constituie o problemă.

Iată în această privință un exemplu tipic.

Într-o zi se prezintă la Complexul pentru industrializarea lemnului contabilul Nicolae Zaharia. Înaintează serviciului personal o cerere de angajare, la care anexează certificatul medical eliberat de policlinica municipală, prin care dovedește că e sănătos, apt de muncă și așa mai departe.

Apoi, după numai cîteva săptămîni de la perfectarea contractului, contabilul Zaharia se înfă-

țișează din nou la serviciul personal înarmat de data aceasta cu un certificat de boală (astenție, ulcer, plus toate bolile din lume), eliberat de aceeași policlinică și — demn de reținut — semnat de către aceiași medici! Obține un concediu medical de o lună, apoi reinnoirea lui pentru alte 60 de zile. Trei luni de *dolce far niente*... răstimp în care omul nostru și-a văzut liniștit de treburile sale domestice, prin sollicitudinea organelor sindicale și cu concursul binevoitor al personalului medical.

În cele din urmă s-a produs inevitabilul: desfacerea contractului de muncă. Dar asta — repetăm — cu prețul a 90 de zile furate din timpul de producție al întreprinderii, la care ne permitem să adăugăm cele 35 556 ore-om risipite pe alte cîteva zeci și sute de certificate medicale eliberate cu sau fără motiv în primele trei trimestre ale anului.

Și de aici, reversul medaliei. Orele pierdute, lipsa de organizare și disciplină, ne folosirea utilajelor la întreaga lor capacitate (20 000 ore echivalînd cu 250 garnituri de mobilă tip «Mugur 3») au micșorat sensibil producția și productivitatea muncii în toate secțiile CIL. Nu e de mirare deci că în primele nouă luni ale anului marea întreprindere focșăneană nu și-a realizat nici un indicator de plan, marfa vîndută și încasată înregistrînd un deficit de aproape 7 milioane lei, și aproape 13,6 milioane lei în domeniul producției destinate exportului. Un lanț al slăbiciunilor care s-a repercutat în cele din urmă în buzunarul sutelor de angajați. Nimic mai logic: nu produci marfă, n-ai pe ce încasa bani. Cîștigul mediu a scăzut inadmisibil de mult. Din fericire situația s-a remediat între timp, și asta mulțumită eforturilor depuse de către noul director al întreprinderii, inginerul Liviu Olteanu. Dar pentru a prinde trenul din urmă mai sînt multe de făcut. Din păcate, pentru a se realiza pînă la sfîrșitul anului producția planificată, întreprinderea a fost nevoită să solicite noi fonduri, necesare în cazul de față pentru realizarea cîtorva mii de ore suplimentare. Cum s-ar zice, alți bani, altă distracție. Leneșul mai mult aleargă, dar în cazul de față cu prețul a sute de mii de lei

obținute suplimentar din fondurile statului. Toate acestea la CIL-Focșani, și din păcate nu numai aici. Într-o situație asemănătoare se găsește și cealaltă mare întreprindere din localitate, fabrica de confecții. Aici învoiriile și concediile fără plată însumează nu mai puțin de 11 053 ore-om, iar concediile de boală peste 137 900 ore-om. Această situație alarmantă a fost discutată într-o ședință a comitetului de direcție. Toată lumea a fost de acord că lucrurile se pot schimba numai printr-o totală restructurare a metodelor de muncă, și în primul rînd prin repartizarea unor noi cadre tehnice. Ulterior a fost înlocuit și directorul fabricii, dar lucrurile merg în continuare tîrîș-grăpiș, nici mai bine, nici mai rău, sau mai exact spus, mai degrabă prost decît mulțumitor. Nu e de mirare. Cu 11 053 ore-om dizolvate în concedii fără plată, zeu să fii și tot nu te poți lua la întrecere cu Cronos.

Ce-au făcut în 9 luni de zile oamenii aceștia care au aruncat pe apa sîmbetei cele cinci sute de mii de ore destinate producției? Cu ce și-au consumat timpul acești chiulangii care au știrbit atât de alarmant producția industrială a județului? S-au îmbolnăvit în fiecare săptămînă, s-au căsătorit odată la două luni sau au așteptat romantici mărirea salariilor tarifare? După cum am văzut, chestia cu tulburelul a căzut baltă. Cu sau fără vin nou, orele pierdute au persistat în tot cursul anului. Cîți oameni sosesc la serviciu cu vinul în nas? Cîți lucrători s-au prezentat la întreprindere cu limbile dezlegate și cu mintea înnodată? Analiza actelor de indisciplină a demonstrat că numărul acestora este cu totul neglijabil. În schimb ușurința cu care se acordă învoiri nejustificate, concedii pentru boli fanteziste sau se motivează minulele furate din program rămîn fapte evidente și simplu de demonstrat.

Dorim să amintim comitetelor de întreprindere, Consiliului județean al sindicatelor și organelor locale de stat că numai cu cele 110 000 ore-om absențe nemotivate se putea realiza o producție echivalentă cu 3,5 milioane lei, la o productivitate medie lunară de 6 500 lei pe cap de salariat.

FILATELIE

UNIREA ȚĂRILOR ROMANE SUB MIHAI VITEAZUL 1599-1600

55 B POSTA ROMANA

UNIREA MOLDOVEI ȘI A ȚĂRII ROMANEȘTI 1859

1 POSTA ROMANA

UNIREA TRANSILVÂNIEI CU ROMÂNIA

175 POSTA ROMANA

O emisiune de mărci poștale cu caracter jubiliar consemnează în filatelie evenimentul memorabil al Semicentenarului Unirii Transilvaniei cu România.

Formată din 3 valori (55 bani, 1, 1,75 lei) și o coliță cu valoarea de 4 lei, seria reproduce tablourile semnificative din istoria Unirii și a desăvârșirii statului național unitar. Fresca «Intrarea lui Mihai Viteazul în Alba Iulia» a pictorului D. Stoica și celebrul tablou al lui Theodor Aman «Hora Unirii» vor ilustra valorile de 55 bani și 1 leu. Valoarea de 1,75 lei reproduce o imagine de la Adunarea de la Alba Iulia, care a adoptat actul istoric al Unirii Transilvaniei cu România.

Colița are imprimată cele 3 valori și este încadrată de lauri și o eșarfă tricoloră și are inscripții cu cifre aurii 1918-1968.

Un plic jubiliar «Prima zi a emisiunii» cu o obliterare specială încheie această reușită emisiune filatelică.

CEL MAI RAPID BUNIC DIN LUME

La Bad Brückenau a avut loc recent ediția a doua a Concurșului internațional de marș al bunicilor!

Dintre cei peste 100 de concurenți, având între 55 și 88 de ani, sosiți din toate colțurile lumii, locul întâi a fost ocupat de «tânărul» de 80 de ani Hans Schnabel (în centrul imaginii).

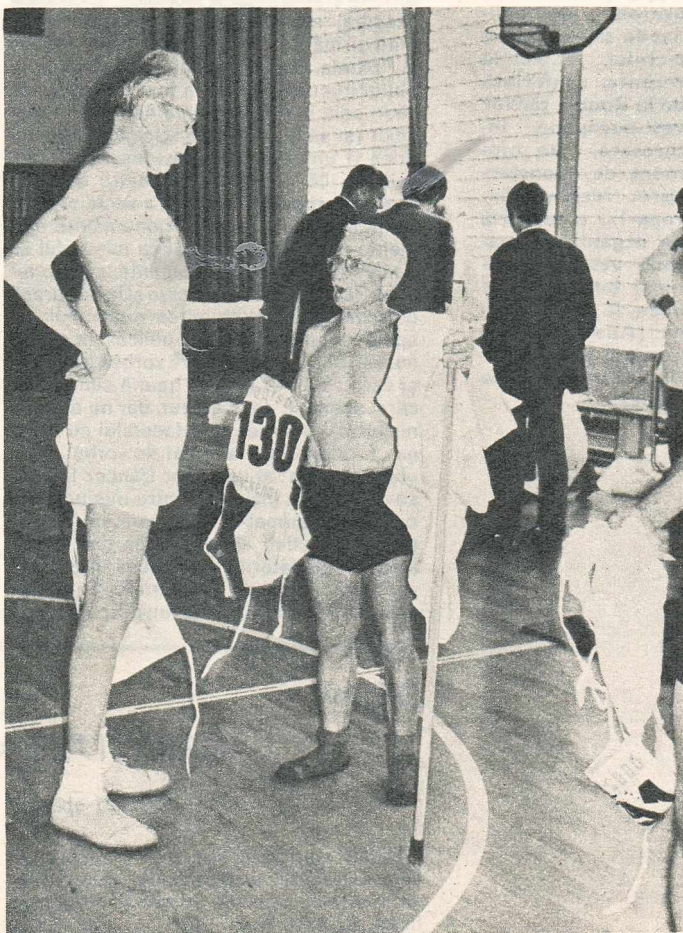
PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

● Începând din toamna acestui an, trei sute de școli din Londra au fost conexe la un circuit special de televiziune care-și propune să vină în ajutorul cadrelor didactice și al elevilor prin emisiuni consacrate materiilor ce se predau în aceste școli. În scurt timp este proiectat ca alte 1 000 de școli din regiunea Londrei să fie deservite de acest circuit.

● În Anglia există în momentul de față o bandă de hoți organizați, care nu fură decât tablouri ale maeștrilor picturii flamande și olandeze. Ei lasă neatins operele altor pictori celebri, chiar dacă sînt mai valoroase, ceea ce-i determină pe anchetatori să creadă că e vorba de o bandă condusă de un maniac.

● Un interesant caz de manifestare a simțurilor deosebite pe care le au cîinii a fost înregistrat la Torino. Într-o noapte, un ciine de casă s-a arătat extrem de agitat, iar dimineața, cînd stăpîna lui s-a hohărit să-l scoată afară, a început să latre și să alerge disperat într-o anumită direcție. Urmarindu-l, stăpîna a fost condusă la un bazin cu apă, aflat la mare distanță, și în care un alt ciine, străin, cu picioarele dinapoi paralizate, se zbatuse toată noaptea între viață și moarte. În momentul cînd «accidentatul» a fost scos din bazin, cîinele salvator s-a calmat și s-a înapoiat acasă liniștit, întocmai ca un om care și-a făcut pe deplin datoria față de semenul lui aflat în primejdie.

● Aptitudinile vizuale cu totul anormale ale unui copil din Galveston sînt studiate acum cu mult interes de un grup de medici din S.U.A. Acest copil, în vîrstă de 13 ani, e în stare să redea, fără nici o greșeală sau omisiune, textul unei file de cărți, după ce a privit-o timp de numai cîteva secunde, adică fără să o fi citit.

MAIESTĂȚILE VOASTRE AU DEVENIT INUTILE

În urma unor lucrări de restaurare și renovări la clădirea Parlamentului din Londra, o seamă de statui ale unor regi saxoni — cei mai mulți neidentificați — au fost scoase în vînzare. Unde se întîmplă asta? Da, ați citit bine. La Londra! «Bine ați mai ajuns», pare să spună maiestăților lor, grădinarul John Lyons.

PLURIGHINIONISTUL

«Fă-mă mamă cu noroc...» Căci dacă ai ghinion, te trezești cu parbrizul și ferestrele mașinii tapetate cu somații de plata amenzilor, precum acest turism parcat nereglementar în Piața Sfinților Apostoli din Roma. Cîți sfinți or fi fost invocați de posesorul mașinii cînd a descoperit surpriza?

- SEUL**   Perspectiva păcii în Vietnam produce vii îngrijorări în cercurile guvernante din Coreea de Sud. Potrivit agenției Haptong Tonșin, aceste cercuri «regretă profund încetarea bombardamentelor americane asupra R.D. Vietnam». Explicația este simplă: numai în ultimii 3 ani războiul din Vietnam le-a adus profituri de 330 000 000 de dolari.
- PARIS**   Potrivit unui sondaj de opinie publică, 41 la sută dintre francezii chestionați cred că Georges Pompidou ar fi succesorul corespunzător al președintelui De Gaulle.
- PITTSBURGH**   Savantul american E. Sternglass denunță pericolul experiențelor atomice: în fiecare an în S.U.A. mor de pe urma poluării radioactive a atmosferei peste 40 000 de nou-născuți.
- GENEVA**   Un semnal de alarmă dat de O.M.S. (Organizația Mondială a Sănătății): după bolile cardiovasculare și cancer, sinuciderile provoacă cel mai mare număr de decese în Germania occidentală, Austria, Suedia, Canada și alte țări.
- STOCKHOLM**   Una dintre cele mai mari operațiuni de contrabandă cu droguri din Suedia a fost descoperită recent de către un cîine-polițist numit Basse.
- LONDRA**   Vestitul turn Big Ben se înclină asemeni turnului din Pisa. Experții au descoperit cauza: fisuri în fundație. Deocamdată însă nici un pericol.
- BONN**   În cursul unei adunări publice a Uniunii creștin-democrate, cancelarul Kiesinger a declarat textual: continuarea mării coaliții guvernamentale după 1973 ar constitui o adevărată catastrofă națională.
- CAPETOWN**   Dr. Philip Blaiberg a anunțat hotărîrea sa de a întreprinde un turneu de conferințe în America și Europa, în legătură cu însemnătatea grefelor cardiace.
- SAIGON**   Ziarul «Saigon Daily News» a fost suspendat 3 luni pentru că a publicat la loc vizibil și cu caractere mari avertismentul ministrului american al apărării, Clifford, potrivit căruia S.U.A. ar fi putut continua tratativele de la Paris și fără participarea Saigonului.

Romanian Folk Ballet unique

Romanian Folk Dancers - Suite of Oltenian Dances

Romanian Folk Ballet, Coertha
On national tour after a weeks engagement at Felt Forum Madison Square Gar
Presented by S. Hurak
By V. L. ABBOTT

Anyone thinks that folk art is of necessity simple let him see these Romanians. Their rhythmic, intricate steps and soft-toned performances fill the stage from rise of curtain to the fall. Yet it all has an air that can come only out of the centuries, ages long, rootiness, and the people's lives.

The group, Coertha, under the guidance of its director, Prof. Sestavari, did dances from Transylvania, Moldavia, and Carpathia, richly costumed and staged in a fast theatrical style — the popular format with most European folk dance companies.

There was an orchestra of string and native instruments, which accompanied the dances as well as played its own numbers. The last seemed too many, too varied, and too long, despite the participation in

Whisper! Dance of the Carpathians

'Girls of Capri'

Facsimilul unui fragment de pagină din ziarul american «Daily World», ilustrând succesul repurtat de ansamblul folcloric românesc «Ciocîrlia» în cadrul turneului pe care-l întreprinde în Statele Unite.

VARȘOVIA

VIRTUȚILE COMUNICATIVE ALE ARTIȘTILOR ROMÂNI

Correspondență specială de la B. ELVIN

Nici unul dintre spectacolele prezentate de Teatrul de Comedie în Polonia nu se caracterizează în primul rînd prin virtuți vizuale, nu aparține aceluia tip de reprezentații în care mișcarea scenică ori expresia corporală dețin un rol precumpănitor. «Opinia publică» e, mai ales, o piesă de dialog, iar «Uci-gaș fără simbrîie» constituie un lung și abia mascat monolog. Și cu toate acestea, spectacolele au trecut rampa, fiind urmărite cu o emoționantă atenție în Polonia. Dar marea satisfacție a ansamblului bucureștean nu a fost numai aceea că în sală s-a înțeles linia generală a pieselor (și să nu uităm că «Uci-gaș fără simbrîie» e un text cu numeroase implicații secrete, că ilustrează un teatru caracterizat prin ruperea agresivă a vechilor convenții scenice), dar și nenumărate momente ori chiar replici. Și ca miracolul să fie desăvîrșit, aceste momente, aceste replici erau exact aceleași care și la București determinaseră mulțumirea publicului. La spectacolul cu «Opinia publică», în stînga mea se afla un medic care vorbea germana și care se amuza să-mi spună sensul fiecărei scene. E de necrezut, dar nu a greșit niciodată. Înaintea spectacolului cu «Uci-gaș fără simbrîie» am stat de vorbă cu un corespondent al unui ziar francez la Varșovia. «Nu vă învidiez pentru misiunea pe care v-ați asumat-o astă seară, mi-a spus el. Cum credeți că veți putea ține trează atenția spectatorilor la o piesă în care se vorbește vreme de două ore?» După reprezentăție l-am văzut într-un grup de oameni

entuziasmați de spectacol, uluit el însuși de comunicarea dintre actor și public. Dacă fenomenul nu s-ar fi repetat întocmai și la Cracovia, aș fi spus că în această artă a tuturor minunilor, care e teatrul s-a mai produs — slavă Domnului — una dar că ea se datorează exclusiv hazardului. Deoarece însă în străvechia cetate de cultură a Poloniei s-a creat aceeași punte magică între sală și scenă, sînt — din fericire — determinat să pun succesul trupei românești pe seama altor factori. Și nu numai eu. Adam Hanuskiewicz, directorul Teatrului popular din Varșovia, explică reușita deosebită a turneului prin valorile artistice ale trupei; Erwin Axer, regizor de renume internațională, stăruia asupra faptului că spectacolele românești au virtuți comunicative, sînt concrete, limpezii; cronicarul dramatic August Grodzicki sublinia, pe lângă talentul excepțional al actorilor, caracterul contemporan al interpretării; scenograful Kosinski aprecia ceea ce e lapidar și sugestiv — fără insistență — în dispozitivele scenice; Roman Szejdlowski, cronicarul ziarului «Trybuna Ludu», semnala tehnica de comedie a unui ansamblu omogen, în care prima vioară (Radu Beligan) nu se vrea o stea, ci e, pur și simplu, primul dintre egali. Nu știu dacă toate acestea sînt temeiurile puternicului ecou al spectacolelor românești din Polonia, dar — cum nu pot crede în minuni — îmi place să cred în argumentele invocate de oamenii de teatru din Varșovia.

ROMA

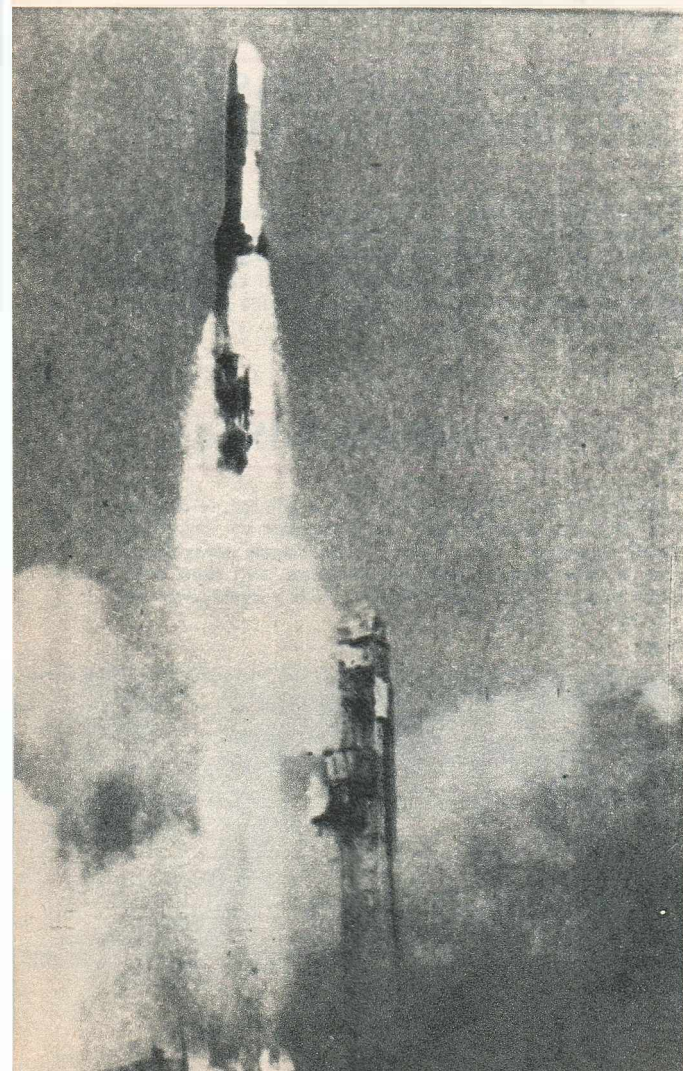
GRAVITATEA CATASTROFEI

Correspondență specială de la Gianfranco BIANCHI

Ultima inundație, în ordine cronologică, care s-a abătut asupra Italiei, a lovit una din regiunile cele mai bogate și industrializate ale țării, Piemontul — în a cărui capitală, Torino, se află marile uzine FIAT — provocînd 112 morți și pagube imense.

Dezastrul a fost deosebit de grav în văile în care sînt situate orașele Biella, Novara și Vercelli, unde pagubele depășesc 500 de miliarde de lire italiene, deoarece apa a distrus, parțial sau total, 161 de întreprinderi textile și 2 800 de întreprin-

După răsufletul de ușurare determinat de salvarea proiectului ELDO la recenta conferință de la Bonn a țărilor vest-europene interesate, un moment de consternare: racheta «Europa-1», construită de organizația spațială vest-europeană și lansată de la baza de la Woomeera (Australia), nu a putut plasa satelitul de încercare pe orbită.

COMENTARIU

divorț politic italian

de Silviu BRUCAN

Italia rămâne un exemplu ilustrativ pentru conjunctura actuală a lumii occidentale, în care existența unui înalt ritm de creștere a venitului național și de folosire a brațelor de muncă nu exclude puternice frământări sociale și o vădită instabilitate politică.

Amintim că la alegerile din 19 mai principalii pierzători în alegeri — socialiștii uniți — au fost atât de deprimați de eșecul lor politic încât au hotărât să se retragă din așa-numita coaliție de «centru-stînga» cu democrat-creștinii, care guvernase timp de cinci ani Italia. Într-adevăr, scăderea cvasicatastrofală de voturi a socialiștilor se datorea faptului că, deși anunțată cu zarvă demagogică drept o «deschidere spre stînga», coaliția s-a comportat ca cea mai respectabilă administrație capitalistă. Se pare că nici trecerea în opoziție nu i-a priit prea tare partidului socialist unificat, deoarece și la recente alegeri locale din nord a continuat să piardă sufragii.

Oricum, dezagregarea coaliției a dat naștere unei crize politice și — paralel — unui proces de divizare a celor două partide în mai multe grupări. Criza politică a fost soluționată în mod provizoriu prin formarea guvernului Leone, cabinet minoritar compus exclusiv din democrat-creștini, avînd sarcina ingrată de a rezolva treburile curente și obligația de a demisiona la 15 noiembrie, de care s-a achitat cu o vădită lipsă de entuziasm.

Între timp, socialiștii s-au divizat în cinci curente distincte, în care deosebirile de vederi și principiile se îmbină cu — și deseori sînt umbrite de — ambițiile liderilor politici care se exprimă poate mai zgomotos și mai strident, dar nu sînt calitativ diferite de cele din alte colțuri ale lumii. Veteranul socialist Nenni, care se apropie de vîrsta pensiei politice (care o fi limita?), este cel mai dispus spre compromis, cu condiția, bineînțeles, să-și reia postul de vicepremier, care i-a plăcut atât de mult. Tanassi se declară și el gata să se sacrifice pentru patrie chiar și pe un post de ministru. De Martino se arată ceva mai intransigent, dar nu prea tare, cerînd ca în combinația de «centru-stînga» să fie cîte ceva și din partea doua, iar Giolitti, cu «tehnocrații» lui, vizează, bineînțeles, departamentele «tehnice». Cum este greu să se satisfacă ambițiile tuturor celor cinci, este probabil

că valențele nesatisfăcute vor pricinui dificultăți și chiar o accentuare a intransigenței principiale. Singura fracțiune care se opune net refacerii coaliției este cea condusă de Lombardi, reprezentînd stînga socialistă, favorabilă unei colaborări cu comuniștii și celelalte forțe politice de stînga, într-un fel de front popular.

Și la democrat-creștini s-au creat grupări destul de precis delimitate în jurul unor lideri politici. În afară de Mariano Rumor, secretar al partidului, însărcinat cu formarea guvernului, Moro, Fanfani și Scelba își ascut săbiile pentru viitorul congres al partidului, care va avea loc anul viitor. În plus, formațiunile de stînga, «Base» și «Fuorze Nuove», apărute în ultimii ani, beneficiază de o oarecare autonomie în cadrul partidului. Lozinca la modă printre democrat-creștini este «reamestecarea cărților», prin care se cere o mai judicioasă reprezentare în guvern a raportului de forțe dintre toate aceste grupări. Și aici va fi greu să se satisfacă pretențiile tuturor, mai ales că unii — ca Aldo Moro — nu se mulțumesc decît cu conducerea guvernului sau a statului, în 1971, cînd va avea loc alegerea președintelui republicii.

După cum se vede, în situația actuală sarcina unui nou premier va fi aceea de a pune de acord în jurul unei platforme comune de guvernare nu numai trei partide, ci cinci curente socialiste, circa opt curente democrat-creștine și micul partid republican al lui La Malfa. Va reuși Mariano Rumor o asemenea performanță? Și dacă va forma un guvern și va obține votul de încredere, se pune întrebarea: cît timp va putea supraviețui ciocnirilor dintre aceste grupuri și grupulețe?

Nu trebuie de asemeni neglijat faptul că Partidul Comunist Italian constituie o forță politică influentă și dinamică. La alegerile din mai, comuniștii au obținut un spor de peste 800 000 de voturi și 11 mandate în plus în Camera Deputaților. Partidul Comunist este legat prin mii de fire atât de puternicele mișcări greviste ale maselor muncitoare cît și de luptele studențimii. Iar comuniștii se împotrivesc ferm oricărei încercări de a se reface formula de centru-stînga și cheamă la realizarea unei grupări unitare de stînga.

În aceste condiții, sarcina noului guvern italian nu va fi de loc ușoară.

leri meșteșugărești pentru confecționarea țesăturilor.

În provincia Asti, cunoscută în toată lumea pentru producția faimosului vin Asti, numit și «șampania italiană», industriile vinicole sînt pe jumătate paralizate și culesul strugurilor de anul acesta a fost aproape complet compromis. După cum — a evidențiat deja cu claritate în inundațiile precedente care au lovit Italia (cea mai răsunătoare, și prin ecoul pe care l-a suscitât în străinătate, a fost cea din Florența — acum doi ani), gravitatea catastrofei a fost determinată de faptul că solul nu a fost apărat. Dezvoltarea impetuoasă și neațională a orașelor nu a fost însoțită de îndiguirea apelor; despădurirea a mii de hectare de dealuri și de munte a fost executată în mod irațional, fără nici un con-

trol. O singură cifră poate da o imagine a cauzelor care stau la baza acestei tragedii care revine periodic, lovînd în fiecare an provincii întregi ale Italiei. În ultimii ani, numai în provincia Biella ar fi trebuit să se investească 13 miliarde pentru amenajarea hidrologică a solului. S-au investit doar 600 de milioane.

Guvernul a luat unele măsuri pentru a «astupa găurile» mai mari și a ajuta pe cei peste douăzeci de mii de muncitori rămași peste noapte fără lucru. Dar primejdia amenință practic pretutindeni. În săși administrația comunală din Florența a lansat zilele acestea un apel dramatic, semnaland că orașul se găsește și astăzi fără apărare, ca și acum doi ani, față de o eventuală revărsare a râului Arno.

tar general în Ministerul industriei și membru în Comisia federală de reabilitare, însărcinată cu reintegrarea populației ibo în viața federației, după terminarea războiului.

Despre un genocid al populației ibo nu poate fi vorba, declară el categoric, argumentînd că numai în capitala Nigeriei

trăiesc astăzi în condiții normale peste 30 000 locuitori ibo. Și totuși, observatorii consemnează că în anumite regiuni locuite de ibo populația civilă continuă să nutrească o teamă puternică față de soldații federali.

Corneliu VLAD

OBIECTIV: RECÎȘTIGAREA ÎNCREDERII

Obiectivul fotografic a surprins un militar din armata nigeriană încercînd să convingă, cu gesturi elocvente, un grup de africani — mare parte din ei femei și bătrîni — să primească diverse alimente puse la dispoziția lor de autoritățile federale. Este o secvență ce ilustrează sugestiv strădania tot mai evidentă a guvernului nigerian de a ciștiga încrederea populației ibo, a cărei îngrijorare pentru propria soartă crește proporțional cu dificultățile întâmpinate de trupele biatreze ale colonelului Ojukwu. Cu trei luni în urmă, refugiații biafrezi n-ar fi primit alimente în mîna unui soldat federal, de teamă că acestea ar putea fi otrăvite — remarcările trecute un ziarist. Or, tocmai această teamă — cu larg ecou în rîndul opiniei publice — și-a propus s-o înlătorească campania susținută din ultima vreme a Lagosului. Consolidarea sentimentului de siguranță în rîndul locuitorilor ibo — cel puțin în ce-i privește pe aceia aflați în zonele cucerite de trupele federale — pare să urmărească de asemeni menți-

nerea unui climat pașnic, care să nu dea de furcă autorităților federale.

«Trupele federale au două mari obiective — rezuma situația săptămînalul «Jeune Afrique» — înfrîngerea rezistenței biafreze și recîștigarea încrederii populației ibo». O adevărată acțiune de «repopulare» a orașului Enugu cu ibo — parte din ei veniți din Lagos — este în curs. În alte localități de oarecare importanță ale regiunii — Aba, de pildă — primii locuitori ibo care s-au reintors la căminele lor au fost surprinși — spun diferiți ziaristi, martori oculari — de a fi fost tratați într-o manieră corectă de către soldații federali.

Ceea ce vrea să contracareze mai ales Lagosul este ideea, larg răspîndită, că trupele nigeriene ar urmări exterminarea în masă a populației ibo. Un rol activ în această campanie organizată de autoritățile nigeriene a fost încredințat înalților funcționari de origine ibo care, desolidarizîndu-se de Ojukwu, dețin posturi relativ importante în guvernul de la Lagos. Unul dintre ei este Philip Asiudu, secre-

ACELEAȘI CIFRE. CONCLUZII DIFERITE

Recent, secretarul financiar al Trezoreriei, Lever, a anunțat în Camera Comunelor că, în urma sancțiunilor aplicate regimului rasist din Rhodesia, Anglia a înregistrat — între noiembrie 1965 și septembrie 1968 — pierderi în valoare de 34 800 000 lire sterline. Cotidianul conservator «Daily Telegraph», reproducînd știri, a protestat manifestînd «surprindere». Să nu credeți cumva că ziarul este surprins de fenomenul bumerang al sancțiunilor, de faptul că acestea, în loc să sîngereze finanțele regimului rasist, le fac să sufere pe cele engleze. «Daily Telegraph» își manifestă surprinderea în legătură cu faptul că... cifrele sînt prea mici. Drept urmare, redactorul său, Norman Kirkham, face următoarea socoteală: în afară de suma sus-menționată, care reprezintă cheltuielile directe implicate de dispută, trebuie adăugate: a) plăți făcute la Banca pentru reconstrucție și dezvoltare în vederea acoperirii unor angajamente neonorate de Rhodesia, dar garantate de Anglia; b) întreținerea patrulelor navale în canalul Mozambic; c) întreținerea conductei petroliere de la Beira; d) 24 milioane lire plătite Zambiei; e) 70 milioane lire cheltuite în primele 13 luni de la proclamarea unilaterală a independenței. Total: 170 milioane lire sterline.

Cercuri de dreapta, cărora, evident, statistica le folosește, trag de aci concluzia: sancțiunile sînt o operație costisitoare; să renunțăm la politica boicotului.

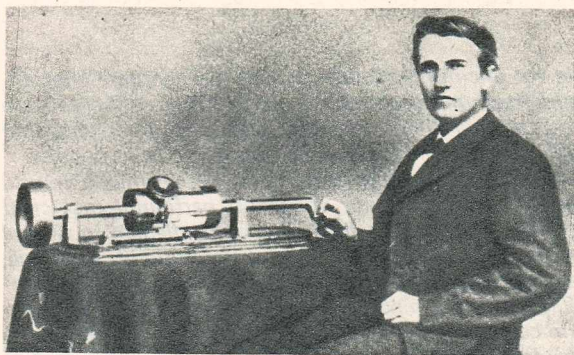
Se pune însă o întrebare: ce s-ar fi întîmplat dacă regimul Smith n-ar fi reușit să-și asigure o existență atât de lungă, dacă prin măsuri severe el n-ar fi reușit să aibă nici măcar un an de existență? Este clar că suma ar fi fost mult mai mică, nemaivorbind de posibilitatea compensațiilor aduse de normalizarea situației. De aceea nu este întîmplător că, din aceleași cifre, numeroși deputați laburiști de stînga trag concluzia că o carantină mult prea elastică, împletită cu alte acțiuni de tergiversare, sînt pe cît de costisitoare pe atît de ineficiente. 35 dintre ei au trimis o scrisoare premierului Wilson, în care afirmă că orice concesie față de Smith în problemele fundamentale ar însemna o «trădare totală» a intereselor celor 4 milioane de africani. Ei cer ca Anglia «să-și intensifice sancțiunile, punîndu-le la baza unei acțiuni internaționale mai aspre față de regimul Smith». În caz contrar, bumerangul va continua să funcționeze cu precizie pe ruta Londra-Salisbury-Londra, stîmînd tipetele conservatorilor și ovațiile rasiștilor.

Nicolae LUPU

ARHIVĂ - FOTO

FONOGRAFUL

Edison avea 30 de ani cînd a inventat fonograful. Aceasta nu era nici prima, nici ultima dintre cele 1 500 de invenții pe care le-a brevetat în timpul lungii sale vieți (1847-1931), dar avea să fie cea mai controversată. Pînă în noiembrie 1878, cînd a reușit să dea pe piață un model mai perfecționat al ciudatei sale mașini, Edison a fost socotit, pe rînd, ventrilog, mincinos, șarlatan și a fost dezațuat chiar și de societățile științifice cărora li s-a adresat. Aceasta pentru că nimeni nu putea fi de acord că un sul înfășurat cu ceară și legat la capete cu diferite sirme poate vorbi ca omul și chiar cînta (prima înregistrare a lui Edison, *Mary avea un inel*, refrenul unui cîntec la modă în vremea aceea). Cu sau fără voia savanților timpului, fonograful lui Edison a prins și în următorii zece ani a cucerit lumea. Mai tîrziu, alți inventatori i-au adus perfecționări: în 1887, germanul Berliner inventează discul plat, cu ac de zinc, lansînd gramofonul; în 1925 se fac primele înregistrări electrice; în 1933 apare pe piață discul cu 33 t/m, editat de R.C.A., în America; în 1948 este lansat discul de 23 de minute, de către firma americană Columbia. Cifra actuală a înregistrărilor — o jumătate de miliard de discuri, anual, în întreaga lume.

COMPUTER

● Zece președinți de companii din S.U.A. și-au supus salariații unui test pentru constatarea gradului de inteligență și aptitudini, răspunzînd totodată și ei acestui test. Rezultatul: nici unul dintre cei zece președinți n-a obținut un rezultat echivalent celui al salariaților lor, iar doi n-au putut atinge nici minimul necesar unui funcționar de birou mediu; doar trei au răspuns corect la mai mult de jumătate dintre chestiuni.

● Cu prilejul căutării unor gemeni pentru realizarea unui film polonez s-a putut stabili că în R.P. Polonă trăiesc 9 000 gemeni în vîrstă de 19 ani și 9 500 în vîrstă de 18 ani. Anual se nasc în această țară 6 000 gemeni.

● Produsul național brut al Japoniei este mai mare de două ori și jumătate, ca valoare reală, decît în urmă cu zece ani. Producția industrială a crescut în aceeași perioadă de patru ori iar comerțul exterior al țării a sporit de la 6 miliarde dolari la 22 miliarde.

● Potrivit cifrelor date publicității de «Petroleum Information Fondation», companiile petroliere ce operează în țările Orientului Mijlociu au plătit acestora din urmă redevențe în valoare de 2 887,9 milioane dolari, la care se adaugă cele 625 milioane plătite Libiei. Au avut și de unde. Aceste plăți sînt proporționale cu beneficiile obținute.

● Societatea de transporturi aeriene «Alitalia» și-a definit obiectivele pînă în 1971: creșterea flotei aviatice de la 79 la 103 aparate, inclusiv 8 elicoptere. În acest scop vor fi alocate 129 miliarde lire italiene, cărora li se vor adăuga alte 21 miliarde pentru instalații și 20 miliarde pentru clădiri și agenții.

ULTIMA ȘANȘĂ

«A 300 — economie — confort — securitate». Reclama «airbusului» vest-european și-a făcut apariția în paginile presei occidentale. Apariția cel puțin prematură, înainte de a se ști măcar dacă acest avion va fi sau nu construit. Apariția însă pe deplin explicabilă, aproape obligatorie, de vreme ce transformarea proiectului în realitate depinde de numărul aparatelor comandate.

În protocolul semnat cu un an în urmă la Bonn de reprezentanții guvernelor celor trei țări constructoare — Anglia, Franța și R.F. a Germaniei — se menționa că, înainte de a se lua o decizie fermă în sensul continuării lucrărilor, este nevoie de cel puțin 75 oferte de cumpărare. Or, în acest rîstimp, nici o companie aviatică europeană nu și-a manifestat intenția de a cumpăra un număr mai mare de avioane de acest tip. Nici măcar cele din țările constructoare. «Lufthansa» a anunțat că pentru 1975 nu ar avea nevoie decît de 5 aparate «A 300». Dar, pe lista măturilor pe care R.F. a Germaniei le cumpără în contul compensațiilor pentru întreținerea trupelor S.U.A. figurează «autobuzuri aeriene» de fabricație americană. «British European Airways» a manifestat de asemenea reticențe față de achiziționarea unor aparate «A 300». Firește, de vreme ce în Anglia se proiectează construirea unui avion similar propriu, iar societatea Rolls Royce, care ar urma să construiască motoarele airbusului vest-european, s-a angajat să livreze motoare și firmei Lockheed pentru un airbus american, punînd bazele unei colaborări anglo-americane în acest domeniu.

Comentatorii de specialitate sînt unanimi în a recunoaște că, în ultimă instanță, soarta «airbusului» vest-european depinde de măsura în care va putea fi contracarată amenințarea de dincolo de ocean, unde se află în pregătire, în stadii mai mult sau mai puțin avansate, avioane rivale ca L 1011 («Lockheed»), DC 10 («Mc Donnell-Douglas») și, în sfîrșit, Boeing-ul 757 «adaptat nevoilor europene».

Pînă în prezent, nu se știe dacă realizatorii lui «A 300» sînt decîși să înfrunte această concurență. Întrunirea miniștrilor transporturilor din Franța, Anglia și R.F. a Germaniei urmează să decidă zilele acestea «demararea» proiectului sau, dimpotrivă, o nouă aminare care ar putea însemna îngroparea lui definitivă. Un element nou ar putea influența hotărîrea celor trei: recenta reevaluare a prețului de cost al lui «A 300», care ar permite celor interesați să-l achiziționeze la un preț cu 10% mai scăzut decît cel al aparatelor similare americane. Este ultima șansă a «airbusului», de care depinde în mare măsură viitorul industriei constructoare de avioane din Europa occidentală.

Delia ȘTEFAN

CRONICA DE TREI SECADE

LABIȘ, CAMUS

Luni, 2 decembrie, Labiș ar fi implinit 33 de ani, vîrstă lui Danton, a lui Ișus, a lui Buddha, vîrstă după care — spune un prozator la care țin — omul scapă. Încă trei săptămîni și se fac nouă ani de cînd Camus s-a lovit cu mașina de un parapet. Număr anii, rotunzi și nerotunzi... În cimitirul eternității literare, cavourile sînt ocupate pe aleile principale, literatura mare și eternă s-a scris, și gata. Faulkner nu era un extravagant spunînd că dacă Shakespeare, Balzac și Homer ar fi trăit o mie sau două de ani, editorii n-ar fi avut nevoie să publice pe nimeni altcineva. Cu Cervantes, Tolstoi și Dostoievski, eu zic că putem ajunge la liniștea moralistului din urmă cu 300 de ani, care și începea «Caracterele» sale,

și el, cu vorba aceea grea: «tout est dit». Neliniștea mea în această direcție ar începe din clipa cînd aș descoperi că în paginile ziarelor lumii se petrec lucruri care nu sînt în Shakespeare. Dar n-am ajuns acolo și oricîte robgriletisme ar apărea la orizont, nu avem de ce-l socoti pe Don Quijote epuizat de sens. Nouă ne rămîn marșurile de zi și de noapte pe perimetrele lor, modestia dificilă a înțelegerilor, privirea cu gîndul la Cavalier, inspirația în a pricepe stelele și conjuncturile de pe cerul nostru, nădejdea sîngerie într-un timp mai lung de rezonanță, timp în care inima unui om, sau a zece, sau a o mie, sau chiar a unui popor, să fie înflorată, dacă nu rănită, de cele ce-i spunem. Asta ne rămîne — nu să fim «mari»... De aceea, cînd mi se spune că Albert Camus «n-a fost, dragă, un mare scriitor» sau citesc că Labiș a fost doar un poet onest, eu mă gîndesc, șarjînd conștient stîngăciile gîndului meu: «de ce ar fi fost nevoie ca Labiș și Camus să ajungă mari scriitori, dacă într-o lungă noapte ei m-au făcut să plîng curat în cîntecul impur al lumii?»...

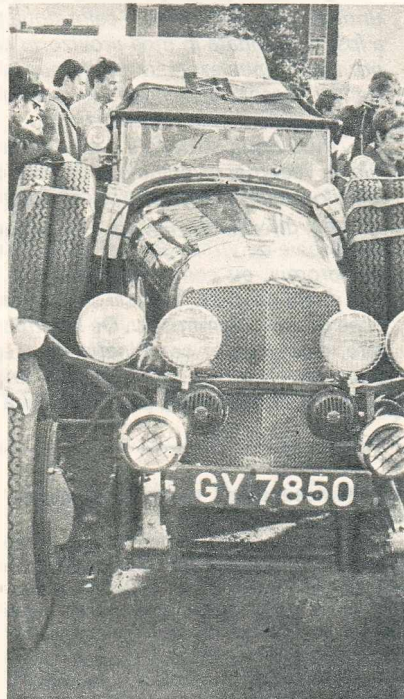
VORBE ȘI ARME

Niște utopici, niște anacronici, niște naivi, niște ridicoli, «niște poezi, dom'lex niște nebuni buni de legat, niște oameni de pe lumea aialtă, niște nechibzuți niște izolați, niște proști, niște ne serioși, niște pacifiști, niște inuștri niște sublimi, niște cazuri particulare niște candizi, niște excepții care confirmă regula, niște fraieri, «și, la urmă, ce-i cu asta?» — spuneți-le cum vreți, apelați la tot ce e mai rău și mai bun în vocabularul dv., vorbele nu contează — adevărul e unul singur așa cum scrie la telegramă: de șase ani în statul Veracruz din Mexic autoritățile string armele de foc de la cetățeni — sînt adunate deja 18 000 de arme — și toate, împreună cu cite se vor madauna, vor fi aruncate în focul unui furnal, la topit, și din oțelul care va fierbe acolo se vor face unelte agricole. De șase ani — și lumea în acești șase ani realistă, chibzuită, serioasă etc., etc

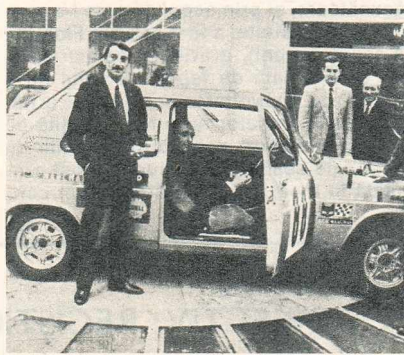
Radu COSAȘU

Imagine dintr-o bancă vest-germană, după ațenuarea crizei prin care a trecut francul francez; pe afiș scrie: «Primim și franci francezi».

98 de echipaje automobilistice din 14 țări au luat startul într-un maraton pe scară intercontinentală cu ruta Londra-Sydney, patronat de ziarul englez «Daily Express». În fotografia: un «veteran», Bentley Sports tip 1930, înaintea startului la Londra (dreapta sus) și o modernă «Simca 1 100» la startul parizian (dreapta jos).

carte

● La exegeza operii argeziene, cartea lui Emil Manu: **Prolegomene argeziene**, aduce contribuții inedite cu referire la publicistica marelui scriitor (Editura pentru literatură).

● În colecția «Pe harta lumii», Traian Micu prezintă **Libanul** documentat și multilateral. Cîteva din capitolele cărții: Schiță geografică, Populația, Cinci milenii de istorie, Economie națională (Editura științifică).

● Compartimentele sumarului ultimului număr al revistei **Secolul 20** sint cum nu se poate mai îmbietoare. Dragoș Vrinceanu ne prezintă cîteva epoeime inedite de Eugenio Montale, Henriette Yvonne Stahl ne prilejuiește lectura romanului **Balthazar** al lui Lawrence Durrell. Eugen Barbu selecționează și traduce fragmente din celebrul roman al lui Louis-Ferdinand Celine: **Călătorie la capătul nopții**. La capitolul arte înțelegim măturisiri «autobiografice» datorate lui Henry Moore. Meditații asupra prozei actuale cu referiri concise, dar substanțiale, la beletristica noastră în «Ora exactă» de Georgeta Horodincă.

● Poezia de grave meditații și de metalice sunete a lui Alfred de Vigny (1797-1863) o găsim transpusă, cu mare grijă pentru virtuțile ei originare, în culegerea **Versuri alese**, recent apărută. Traducerea este semnată de Ionel Marinescu. Prefața de Ovidiu Drimba (colecția «Cele mai frumoase poezii», Ed. tineretului).

● A apărut de curind **Castelul** — roman — de Franz Kafka. Traducere, prefață și tabel cronologic de Mariana Șora (colecția «Biblioteca pentru toți»).

● Tot în colecția B.P.T. a apărut, în două volume, culegerea **Poezia românească modernă** — de la G. Bacovia la Emil Botta. Antologie, prefață și note de Nicolae Manolescu.

● Cu prilejul sărbătoririi semicentenarului Unirii Transilvaniei cu România, revista **Viața românească** (nr. 11) publică variate și interesante materiale. Cităm cîteva: Marea unire de Constantin Daicoviciu, Școala ardeleană de George Ivașcu, Unitatea lingvistică a poporului român de Alexandru Graur, Școala economică românească din Transilvania de G. Zane, Manifestul liric al unirii de Ion Bălu...

● O inițiativă demnă de relevat a Editurii «politice» pentru prima oară în țara noastră un **Calendar al elevului**. Prin textele conținute — aducând informații din cele mai variate domenii de activitate omenească — ca și prin bogata-i ilustrație, acest calendar destinat a îmbogăți substanțial bagajul de cunoștințe al elevilor e, în același timp, instructiv, interesant și atractiv.

● **Profesioniștii**. Recuștigarea conștiinței valorilor etice, într-un film aventuros de mare încordare. Autor: Richard Brooks («Dulce pasăre a tinereții»). În distribuție: Burt Lancaster, Lee Marvin, Robert Ryan, Jack Palance, Claudia Cardinale.

● Mari actori pe ecranele noastre. **Albert Finney** («Tom Jones»), **Ingrid Thulin**, **Viktor Sjöström** («Fragii sălbatici»), **Charlton Heston** («Planeta maimuțelor»), **Nevena Kokanova** («Ocolul»), **Tom Courtenay** («Ziua în care vin pești»), **Paul Newman**, **Fredric March** («Hombre»), **Jeanne Moreau**, **Marcello Mastroianni** («Noaptea»).

● După cum era și cazul, **Cinematoca** și-a deschis porțile. Subliniem, în mod cu totul deosebit, prezența pe afiș a unor filme contemporane despre care s-a vorbit mult și pe bună dreptate: **Despre altceva** (Vera Chytilova, R.S.C.), **Walkover** (Jerzy Skolimowski, R.P.P.), **Ploaie de iulie** (Marlen Huțiev, U.R.S.S.).

● «Măștile de argint», premii oferite în fiecare an de către criticii italieni unor personalități ale cinematografului din alte țări, au fost înmădate de curind actrițelor franceze **Mireille Darc** și **Claudine Auger**.

● **Jean Simmons** și **Burt Lancaster** vor fi parteneri în filmul lui Richard Brooks «Happy end».

● Presa cinematografică a și început să vorbească de candidații la viitorul Premiu Oscar: **Peter O'Toole**, **Katherine Hepburn**, **Barbra Streisand**, **Mia Farrow**.

● O altă variantă după **Dama cu camelii** va fi realizată de regizorul american **Radley Metzger**, cu **Danièle Gaubert** și **Nino Castelnuovo** în rolurile principale.

disc

● «Allusion», «Plegaria», «Caminito», «La Cumparsita»: tangouri, tangouri, tangouri... celebre. Ba chiar foarte celebre! Au tulburat sufletele părinților noștri, să le tulbure acum și pe ale «teen-agers»-ilor de azi. Ritmul, în tact de cord bolnav de «nimă albastră», dăinuie de-o jumătate de secol și o să mă dăinuie cit o să fie pe lumea asta materia primă necesară: dragostea! Fără aportul, mai mult decît novator, al emerișilor «tangolisti»: **Al. Imre** (dirijor și solist sax), **Costel Stăncă** (acordeon), **Cristian Colan** (pian), **Ion Firulescu** (vioară), **George Popovici** (violă) și al formației instrumentale «Electrecord», n-am fi avut astăzi ocazia să suspinăm emoționat la gura picupului (EDE-0372).

● Patru melodii: «La, la, la, la», «Nimeni», «Sînt îndrăgostit» și «Băieșul meu», rezultat al unor pseudocoproduții italo-române, aparținînd unor compozitori de largă circulație în țara lor (Arcusa, de la Calva, Pace, Panzeri, Livraghi, Domino) și unor poeți de aceeași anvergură din țara noastră (A. Udrisțe, A. Felea, E. Mirea), sint date de-a dura în lumea mare a muzicii ușoare, invitîndu-se pe discul 45-EDC-10008. Totul este să se ne-veștească!

● **Heana Popovici**, protagonista discului cu pricina, cîntăreața despre care casa de discuri refuză să ne furnizeze vreo informație «biobiografică» (deși exista suficient spațiu pe mapa discului), lansează melodii de mai sus cu o voce tină, c-un tinăr talent și o neobișnuită modestie.

plastică

● Semicentenarul Unirii a prilejuit Muzeului de artă deschiderea unei vaste expoziții. Sînt expuse cîteva zeci de icoane, de o rară frumusețe, aparținînd colecțiilor Muzeului din Sighet, Muzeului Banatului, Episcopiei Aradului, Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Sibiu, Bisericii Sf. Nicolae din Scheii Brașovului etc., opere rare ale trecutelor secole, măturii impresionante ale artei pe străvechiul pămînt al Transilvaniei. Pictura secolului XIX e reprezentată de numeroase nume și lucrări de venite clasice; portrete de Sava Henția și Barbu Ișcovescu, alegorii de Rosenthal, acuarele de Szathmáry și un cunoscut tablou de C. Lecca: «Uciderea lui Mihai Viteazul».

Expoziția e un imn cromatic închinat peisajului transilvan, oamenilor lui (N. Tonitza: «Copii din Făgăraș» (peniță), St. Dumitrescu: «Vedere din satul Ghelar», Gh. Petrașcu: «Case din Sighișoara» etc., etc.), și se poate observa cu ușurință că rari au fost pictorii veacului nostru care să nu poposească pe aceste pămînturi. Pictorii, sculptorii și graficienii ardeleni sint și ei bogat reprezentați: **Petru Abrudan**: «Identități», **Herman Hans**: «Vedere din Sibiu», **Kovács Zoltan**: «Case la Stanav», **I. Sima**: «Piața Păcii în construcție», **A. Ciupe**: «Primăvara», «Peisaj la Zlatna», **Bene Iosif**: «Ploaie de primăvară», **A. Mohi**: «Blocuri noi», **Abody Nagy Bella**: «De la gară», **Catul Bogdan**: «Copii din Bistran, ca să amintim doar clișiva din marea pleiadă, fără a uita însă să adăugăm cîteva nume sonore ale sculpturii românești: **C. Medrea**, **R. Ladea**, **Vida Cheza** ș.a. care expun opere reprezentative. O expoziție pe care o recomandăm.

● Abandonînd cu totul anecdoticul și tendînd o exprimare metaforică, dacă nu ezoterică, patru pictori tineri: **Ion Bănulescu**, **Florin Ciobotaru**, **Șerban Gabrea** și **Ion Nicodim** expun lucrări de grafică la Galerieile de artă din bd. Magheru nr. 20.

● **Artă decorativă din R.P. Ungară** — O gamă mai restrînsă de obiecte, dar nu lipsite de ingeniozitățile fanteziei și de gust estetic. Expoziția de artă decorativă din R.P. Ungară este un prilej pentru publicul bucureștean de a admira o suită de tapiserii de o certă frumusețe, și în același timp măiestria pură, de bijutieri, a artiștilor creatori de pandantive, brățări, cutii de metal, platouri sau obiecte decorative (Sala de expoziții a Ateneului).

● Autor al unei opere impresionante (circa 3 000 de picturi și guașe și 15 000 de lucrări de grafică), **Iser** (1881-1958) se numără printre primii pictori care au relevat frumusețea aspră a peisajului dobrogeean și pitorescul oamenilor lui. Cîteva teme preferate revin în opera sa: odalisce, arlecchini, jărani etc. Peisajul evocator va fi pentru **Iser** o preocupare durabilă. Înțelegerea acestei veste opere ne-o prilejuiește monografia lui **Marin Mihalache** apărută în Editura Meridiană.

muzică

● **Paul Popescu** urcă și în această săptămînă pe podiumul dirijoral, de data asta al Filarmonicii. El va acompaña pe pianistul sovietic **Iakov Flier**, solistul Concertului pentru pian și orchestră de **Ceaikovski**. Programul mai cuprinde o lucrare coral-simfonică amplă și dificilă, «Pămînt dezrobit», oratoriu pentru recitator, solist, cor mixt și orchestră de **Gh. Dumitrescu**. Își dau concursul **Fory Etterle**, **Cornel Stăvru**, **David Dăncășian**, **M. Gafton**, **Const. Dumitru**. Dirijorul corului — **Vasile Pântea** (7 decembrie, Ateneu).

● Un distins artist, violoncelistul sovietic **Daniel Șafran**, este solistul concertului simfonic al RTV. El va interpreta două lucrări înscrise în marelui repertoriu al acestui instrument: Concertul nr. 2 de **Dmitri Șostakovič** și Concertul de **Luigi Boccherini**. Mai ascultăm Suita a II-a de **George Enescu** și **Bolero** de **Maurice Ravel**. Dirijează **Constantin Bugeanu** (12 decembrie).

● Rubrica noastră a mai avut prilejul să noteze bogata activitate extracolară, concertistică a Conservatorului bucureștean. În acest context consemnăm încă un debut: **Soliștii din București**, formație de cameră: voce, cvintet de suflători, pian, vioară, violă, violoncel, contrabas. Repertoriul, foarte cuprinzător: **Bach**, **Mozart**, **Russel**, **Lipatti**, **Bohuslav Martinu**. Primul concert: 8 decembrie, Sala mică a Palatului.

● Recentul recital al **Margaretei Pîslaru** a învederat încă o dată că ne aflăm în fața unei artiste împlinite, bine dotată cu tot ceea ce exigențele actuale în materie de muzică ușoară pretinde de la interpret. Se pare că acest lucru a devenit cunoscut și peste hotare. După un turneu de 7 concerte în Bulgaria, **Margareta Pîslaru** este invitată și la **Belgrad** — în cadrul festiv al celei de-a 15-a aniversări a televizunii iugoslave — va apărea într-o strălucită companie. E destul să amintim că alături de ea va fi văzut **Johnny Hallyday**.

● Un nou ciclu de concerte educative se deschide cu tema «Figuri reprezentative ale

clasicismului» la 8 decembrie, în Sala mică a Palatului. Conferențiază: **V. Pop-Băleni**.

● Pentru numeroși ei simpatizanți, Orchestra «Barbu Lăutaru» își continuă activitatea concertistică duminicală de la Ateneu. Dirijează **Ionel Budișteanu**, cîntă **Irina Loghin**, **Ana Ispas**, **Angela Buciu**, **Benone Simulescu**, **Emil Gavriș**, **Ștefan Lăzărescu**, **Vlad Dionisie**. Nume respectate și cunoscute. Chiar toate cunoscute. Pe cînd însă și ceva nou-țapi pe afiș?

teatru

Mariana Mihu

● **Mășterul Manole**, opera lui **Lucian Blaga**, poemul dramatic închinat sacrificiului creației artistice în coordonatele legendei naționale, marcează (în sfîrșit!) deschiderea Teatrului Giuleștii. Regizorul **Dinu Cernescu** a compus un spectacol deosebit, semn al unei maturități artistice, descifrînd, scenic, sensul major poetic într-un cadru pasionant spectacolologic. Grupuri plastice, desen plastic, lumină, scenotehnică colaborează la acest inspirat debut al unei săli admirabil reechipate pentru public. Protagonisți: **Silviu Stănculescu**, patetic și sensibil în demonstrația sa actoricească, **Mariana Mihu** abordează un rol de o factură nouă față de partitura sa obișnuită.

● **Birtic în Crăcănel!** Prezența cunoscutului comic în spectacolul lui **Lucian Pîntilie** — **D-ale carnavalului** — a scutit un viu și merit interes pentru spectatorii Teatrului «Lucia Sturdza-Bulandra». Maturitatea sa artistică a funcționat pe deplin cu tinerețea celorlalți interpreți. La același teatru semnalăm noua prezență a lui **Octavin Cotescu** în **Livada** cu vecinii.

● **Puștoaica de la Maxim** (titlul «transplantat» după «La dame de chez Maxim») e evident una din capodoperele vodevilului ca și ale operei lui Feydeau. La Teatrul Național din Cluj, un spectacol voios e regizat de **Val Mugur** cu cîteva bune interprete: **Doina Stanca**, **Olimpia Arghir** și o debutantă cu talent: **Gitta Popovici**.

● Ne vizitează **Capitala** un teatru de mare prestigiu: **Teatrul Național din Praga** condus de **V. Vejrzka**. Vor avea loc două reprezentări: «Casa Bernardi Albi» de **Federico Garcia Lorca** (în scenografia celebrului **Svoboda**) și «Din viața insectelor» de frații **Capek**. un spectacol complex dramatic-muzical-scenografic, care și-a cucerit o prejurire mondială.

teme foarte diverse, pe care ne îngăduim să le recomandăm:

DUMINICA 8 DECEMBRIE Programul 1. Magazin duminical și-a făcut o reîntare onorabilă. Din sumarul emisiunii de azi cităm doar cîteva nume: **Edmond Nicolau**, **Marin Sorescu**, **Florin Scărlătescu**, **Dan Grigore**, **balerinele Hope**, **Matty**, cvintetul «Studio» (18.00) ● **Varietăți**. Ce ne facem, fraților, cu varietățile, că nu vor de fel să se unească în spațiul mediocrității, al plictisului? (19.45) ● **Teatrul Național din Cluj** în vizită în studiourile TV cu «Patimii» de **Paul Everac** (20.30) ● **Programul 2**. De două ori pe lună — operă sau operetă. Promisiune, de mulți îmbrățișată cu simpatie. Pentru început: «**Trubadurul**» de **Giuseppe Verdi**, cu ansamblul Operei române (20.05).

LUNI 9 DECEMBRIE. Stop! — o rubrică nouă — informativă și educativă — adresată posesorilor și conducătorilor auto (19.45) ● **Zoo** — din viața animalelor: bună emisiune. Azi «**Grațul animalelor**» (20.00) ● **Yul Brynner** și **Kay Kendall** într-un film în premieră pe țară (20.45) ● **Cronica ideilor**, o altă rubrică promițătoare, programează tema «**Politiologian**» (22.15) ● **Edgar Elfan** prezintă la emisiunea **Mari interpreți** formația italiană «**Luca Marenzio**» (22.35).

MARTI 10 DECEMBRIE. Seară de teatru — «**Fum**», după cunoscuta năvelă a lui **W. Faulkner** cu **Fory Etterle**, **Boris Ciornei**, **Mircea Albulescu**, **Florin Scărlătescu** ș.a. (21.20) ● **Încă o încercare de a atrage răspunderea publicului telespectator în promovarea debutanților din ramura «**Muzică ușoară**», de data aceasta cu ajutorul ilustratelor. Metodă nouă — o folosește și tata mare la soarele (22.15).**

MIERCURI 11 DECEMBRIE. Printre noile emisiuni de informație notăm prima din seria intitulată **Cadran mondial** (20.00) ● **Cea de-a doua** premieră de film a săptămîinii: «**Nemuritorii**» de **Alain Robbe-Grillet** (20.55)

JOI 12 DECEMBRIE. Programul 1. Emisiune concurs: «**Invenții și invenționari**» (20.50) ● **Programul 2**. Filmul cehoslovac «**Moartea după cîntină**» (21.30).

VINERI 13 DECEMBRIE. **Teleglob** deschide un ciclu — «**Imagini din Londra**» — care se recomandă de la sine (20.00) ● **Studioul muzical** evocă figura luminosă a unui precursor: **George Stephanescu** (20.30) ● Filmul lui **Renoi** — «**French Cancans**», cu **Jean Gabin**, **Françoise Arnoul**, **María Felix** (21.15).

SÎMBĂTA 14 DECEMBRIE. Programul 1. 20 de minute cu... **Rika Zarái** (21.00) ● **Gel de al XIV-lea** episod «**Forsythe Saga**» (22.10)

Françoise Arnoul

pronosport

Pronosticul antrenorului **TITUS OZON** la concursul Pronosport nr. 49 din 8 decembrie 1968

I. Atalanta—Torino	x
II. Cagliari—Bologna	1
III. Fiorentina—Napoli	1
IV. Inter—Varese	1
V. Juventus—Milan	x
VI. Lanerossi—Roma	1
VII. Pisa—Palermo	1
VIII. Sampdoria—Verona	x
IX. Como—Genoa	x
X. Foggia—Lecco	1
XI. Spal—Bari	x
XII. Modena—Brescia	x
XIII. Mantova—Reggina	2

televiziune

Se remarcă în ultima vreme o tendință cu totul pozitivă în conținutul programelor: aceea de a scoate din condiția de rudă săracă unele emisiuni care nu țin nici de «teatru», nici de «cinema» și nici de «sport» și nici macar de «varietăți»... Am înregistrat de pildă cu reală satisfacție cîteva emisiuni remarcabile de știință popularizată, cultură muzicală, dezvoltarea minunilor naturii etc., etc. Încît, din programul săptămîinii viitoare, ar fi bine să reținem nu numai cele două filme (în premieră pe țară) și meciul de volei, ci să încercăm cîteva mai noi sau mai vechi rubrici, pe

FLACĂRA-ALBUM

Doi actori excelenți — Gheorghe Dinică și Marin Moraru în spectacolul care a scris o pagină antologică în istoria teatrului românesc: «Nepotul lui Rameau» realizat de regizorul David Esrig.

Fotografie de S. STEINER

